

การเปรียบเทียบบุคลิกภาพนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ที่ฝึกทำอยู่อาศัยภายในและภายนอก
แหล่งเสื่อมโทรม แขวงคลองเตย

ปริญญาโท

ของ

รุ่งทิวา สันทนพศิริ

สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 พระโขนง กรุงเทพฯ 11 โทร. 3921 575, 391 5058

2 ก.ย. 2525

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประธานมิตร

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

เมษายน 2525

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิสิตและคณะกรรมการสอบ ได้พิจารณาปัญหานี้
 ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
 ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

๗
 ๒

คณะกรรมการที่ปรึกษา

คณะกรรมการสอบ

ดร. ปราน

ประธาน

ดร. ปราน

ประธาน

ดร. ปราน

กรรมการ

ดร. ปราน

กรรมการ

ดร. ปราน

กรรมการ

ประกาศศุภการ

ในการทำปริญญานิพนธ์เรื่องนี้ ผู้วิจัยได้รับความช่วยเหลือ แนะนำ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ จากท่านผู้ช่วยศาสตราจารย์ กมลรัตน์ นวลรุ่งเรือง และท่านอาจารย์วิรัช วรรณรัตน์ ผู้วิเศษรู้ลึกซึ้งยิ่งในความกรุณาสงเคราะห์ ซึ่งขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณ เจ้าหน้าที่ว่าการแขวงคลองเตย ตลอดจนคณะครู อาจารย์ ที่ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์ครั้งนี้

และขอขอบคุณทุกท่านที่ได้มีส่วนช่วยเหลือในการทำปริญญานิพนธ์ครั้งนี้ให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ท้ายที่สุด ขอกราบขอบพระคุณ คุณแม่ ที่ให้กำลังใจสนับสนุนในเรื่องการเรียนของผู้วิจัยมา

โดยตลอด

รุ่งทิศา สันทนพศิริ

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ	1
	ภูมิหลัง	-
	จุดมุ่งหมายการศึกษา ✓	๓
	ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า ✓	4
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า ✓	4
	ข้อตกลงเบื้องต้น	5
	คำนิยามศัพท์เฉพาะ ✓	6
2	ทฤษฎีและเอกสารการวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
	✓ ความหมายของบุคลิกลักษณะ	9
	พัฒนาการของบุคลิกลักษณะ	11
	ทฤษฎีเกี่ยวกับบุคลิกลักษณะ	11
	พัฒนาการทางบุคลิกลักษณะของ ชีลลีแวน	16
	ความหมายของ "แหล่งเสื่อมโทรม"	19
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	21
	งานวิจัยในประเทศไทย	28
	✓ สัมมัตฐานในการศึกษาค้นคว้า ✓	36
3	วิธีดำเนินการวิจัย	38
	กลุ่มตัวอย่าง	38
	✓ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	39
	ลักษณะของแบบทดสอบ	40

บทที่

หน้า

วิธีดำเนินการ เก็บรวบรวมข้อมูล	42
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ✓	43
4 ผลของการวิจัย	44
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลความหมาย	44
การเล่นผลการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลความหมาย	44
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	81
ความมุ่งหมายของการวิจัย	81
วิธีดำเนินการวิจัย	81
การวิเคราะห์ข้อมูล	82
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล ✓	82
อภิปรายผล	85
ข้อเสนอแนะ	90
บรรณานุกรม	92
ภาคผนวก	97

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงพัฒนาการทางบุคลิกภาพ 6 ชั้นของซัลลิแวน	17
2 แสดงค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น (Coefficient of Reliability, r_{tt}) และค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการวัด (Standard Error of Measurement, $S.E._{meas}$) ของแบบทดสอบ CTP Form AA ที่ใช้ในระดับ ประถมศึกษา	23
3 คำตอบที่กำหนดไว้ในบุคลิกภาพแต่ละด้านทั้ง 12 ด้าน	41
4 แสดงค่าคะแนนเฉลี่ยของลักษณะบุคลิกภาพ และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของกลุ่มตัวอย่าง	45
5 คำสถิติและผลการทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยลักษณะบุคลิกภาพ 12 ด้าน ระหว่างนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลายที่มีถิ่นที่อยู่อาศัยภายในและภายนอก แหล่งเสื่อมโทรม แขวงคลองเตย	50
6 คำสถิติ และผลการทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยลักษณะบุคลิกภาพ 12 ด้าน ระหว่างนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย เพศชายและเพศหญิง ที่มีถิ่นที่อยู่อาศัย ในแหล่งเสื่อมโทรม แขวงคลองเตย	54
7 คำสถิติ และผลการทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยลักษณะบุคลิกภาพ 12 ด้าน ระหว่างนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย เพศชายและเพศหญิง ที่อาศัยอยู่นอก แหล่งเสื่อมโทรม แขวงคลองเตย	58
8 คำสถิติ และผลการทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยลักษณะบุคลิกภาพ 12 ด้าน ระหว่างนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย เพศชาย ที่มีถิ่นที่อยู่อาศัยในและนอก แหล่งเสื่อมโทรม แขวงคลองเตย	62

9	คำสถิติ และผลการทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยลักษณะบุคลิกภาพ 12 ด้าน ระหว่างนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย เพศหญิง ที่อาศัยอยู่ในและนอกแหล่ง เสื่อมโทรม แขวงคลองเตย	66
10	คำสถิติ และผลการทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยลักษณะบุคลิกภาพ 12 ด้าน ระหว่างนักเรียนชายในแหล่งเสื่อมโทรม และนักเรียนหญิงนอกแหล่งเสื่อมโทรม	70
11	คำสถิติ และผลการทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยลักษณะบุคลิกภาพ 12 ด้าน ระหว่างนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย เพศหญิง ที่มีถิ่นที่อยู่ในแหล่งเสื่อมโทรม คลองเตย และนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย เพศชาย ที่มีถิ่นอยู่นอกแหล่ง เสื่อมโทรม แขวงคลองเตย	74
12	คำสถิติ และผลการทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยลักษณะบุคลิกภาพ 12 ด้าน ระหว่างนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย เพศชาย และเพศหญิง ภายในแขวง คลองเตย	78

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ		หน้า
1	คะแนนเฉลี่ยลักษณะบุคลิกภาพด้านการปรับตัว 47	47
2	คะแนนเฉลี่ยลักษณะบุคลิกภาพด้านการปรับตัวทางสังคม 48	48
3	คะแนนเฉลี่ยบุคลิกภาพเปรียบเทียบระหว่างนักเรียนภายในและภายนอกแหล่งเสื่อมโทรม แขวงคลองเตย 52	52
4	คะแนนเฉลี่ยบุคลิกภาพเปรียบเทียบระหว่างนักเรียนชายและนักเรียนหญิงภายใน แหล่งเสื่อมโทรม แขวงคลองเตย 56	56
5	คะแนนเฉลี่ยบุคลิกภาพเปรียบเทียบระหว่างนักเรียนชายและนักเรียนหญิงนอกแหล่ง เสื่อมโทรม แขวงคลองเตย 60	60
6	คะแนนเฉลี่ยบุคลิกภาพเปรียบเทียบระหว่างนักเรียนชายภายในและภายนอกแหล่ง เสื่อมโทรม แขวงคลองเตย 64	64
7	คะแนนเฉลี่ยบุคลิกภาพเปรียบเทียบระหว่างนักเรียนหญิงภายในและภายนอกแหล่ง เสื่อมโทรม แขวงคลองเตย 68	68
8	คะแนนเฉลี่ยบุคลิกภาพเปรียบเทียบระหว่างนักเรียนชายในแหล่งเสื่อมโทรมและ นักเรียนหญิงนอกแหล่งเสื่อมโทรม 72	72
9	คะแนนเฉลี่ยบุคลิกภาพเปรียบเทียบระหว่างนักเรียนหญิงในแหล่งเสื่อมโทรมและ นักเรียนชายนอกแหล่งเสื่อมโทรม 76	76
10	คะแนนเฉลี่ยบุคลิกภาพเปรียบเทียบระหว่างนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย เพศชาย และ เพศหญิง 80	80

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

สังคมไทยในสมัยก่อนมีการดำเนินไปอย่างง่าย ๆ ทั้งนี้เพราะในสมัยนั้นมีการเปลี่ยนแปลงและการเคลื่อนไหวค่อนข้างน้อย การเปลี่ยนแปลงในสังคมไทยเริ่มปรากฏชัดขึ้นภายหลังการประกาศใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 1 ปี พ.ศ. 2504 จากการที่รัฐบาลมุ่งพัฒนาประเทศในหลาย ๆ ด้าน และแนวทางการพัฒนาที่ทำให้โครงสร้างของประเทศเปลี่ยนจากภาคเกษตรกรรมไปสู่ภาคอุตสาหกรรมมากขึ้น การเติบโตของเมืองใหญ่ ๆ ได้ส่งผลให้เกิดปัญหาขึ้นในสังคมไทยในปัจจุบันหลายประการ ปัญหาหนึ่งที่สำคัญ คือ ปัญหาแหล่งเสื่อมโทรม

จากการสำรวจของการเคหะแห่งชาติพบว่า เมืองที่มีปัญหาในด้านนี้รุนแรง คือ กรุงเทพมหานคร ซึ่งพบว่ามีแหล่งเสื่อมโทรมมากกว่า 300 แห่ง มีประชากรนับเป็นครอบครัวได้กว่า 80,000 ครอบครัว (Slum Upgrading Office. 1980 : 3) และจากการสำรวจของกองสังคมสงเคราะห์ สำนักสวัสดิการสังคม กรุงเทพมหานคร (กองสังคมสงเคราะห์ 2518 : ไม่มีเลขหน้า) พบว่ามีประชากรในแหล่งเสื่อมโทรมทั้งสิ้น 924,200 คน เป็นประชากรที่มีอายุระหว่าง 6 - 15 ปี ซึ่งไม่ได้รับการศึกษา 92,400 คน และจากการสำรวจที่พบว่าสาเหตุการเกิดปัญหาแหล่งเสื่อมโทรมในกรุงเทพมหานคร เนื่องมาจาก

1. การอพยพ ย้ายถิ่นของประชากรจากต่างจังหวัดเข้าสู่กรุงเทพมหานคร เพราะกรุงเทพมหานคร เป็นศูนย์กลางของความเจริญในด้านต่าง ๆ ประกอบกับสภาพชีวิตในชนบท เป็นปัจจัยผลักดันให้ประชากรในต่างจังหวัดเข้ามาหาโอกาสอันดีกว่าในกรุงเทพมหานคร
2. อัตราการเกิดของประชากร ยังคงสูงอยู่ในปี พ.ศ. 2523 อัตราการเกิดของประชากรของประเทศเท่ากับร้อยละ 3.2 ทำให้เกิดผลการขาดแคลนที่อยู่อาศัยมากขึ้น (ประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2523 : ไม่มีเลขหน้า)

นอกจากนี้ยังพบว่า แหล่งเสื่อมโทรมที่ใหญ่ที่สุดในกรุงเทพมหานคร คือ แหล่งเสื่อมโทรมคลองเตย ซึ่งตั้งอยู่บริเวณหรือที่ทำการท่าเรือแห่งประเทศไทย มีประชากรอาศัยอยู่ประมาณ 7,500 ครอบครัว คิดเป็นจำนวนประชากรประมาณ 40,000 คน และร้อยละ 47 เป็นเด็กที่มีอายุไม่เกิน 14 ปี ร้อยละ 10 เป็นผู้ที่มีอายุระหว่าง 15 - 19 ปี (เชิงชาย เหล่าหล้า 2520 : 171)

นับตั้งแต่ประเทศไทย ประกาศใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ฉบับที่ 1 จนถึงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ฉบับที่ 4 ในปัจจุบันสิ่งหนึ่งที่สอดคล้องกัน คือ ทุกฉบับ มุ่งพัฒนา "คน" เพราะกำลังคนเป็นทรัพยากรที่มีค่า และสำคัญที่สุดของประเทศ สิ่งซึ่งนอกเหนือจากการที่กล่าวมานั้น เป็นสิ่งประกอบรองลงมา นายแพทย์ ประสพ รัตนกร (นายแพทย์ ประสพ รัตนกร 2524 : ไม่มีเลขหน้า) กล่าวว่า ในการพัฒนาสังคม ปัจจัยที่สำคัญที่สุดก็คือ คนเราจำเป็นต้องพัฒนาคนให้มีคุณภาพ และประสิทธิภาพก่อนที่จะมุ่งพัฒนาในด้านอื่น ทั้งนี้เพราะคนเป็นผู้ดำรงไว้ซึ่งสังคม เป็นผู้ดำเนินกิจการต่าง ๆ ให้บรรลุตามอุดมการณ์ของสังคมในการพัฒนาคนนั้น จำเป็นต้องพัฒนาดังแต่่วัยเด็ก เด็กจะเป็นผู้รับผิดชอบสังคมในอนาคต ดังคำกล่าวที่ว่า "เด็กในวัยนี้ คือ ผู้ใหญ่ในวันหน้า" บุญสนอง ไกรเนตร) มีความเห็นว่า ประเทศจะเจริญรุ่งเรืองหรือเสื่อมโทรมขึ้นอยู่กับคุณภาพของเด็ก และการที่เด็กจะเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าก็ต่อเมื่อเขาได้รับการพัฒนาให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพ ในด้านความรู้ ความสามารถ ความกตัญญู สติปัญญา และคุณธรรม สิ่งที่เป็นเป้าหมายในการพัฒนา ก็คือ เสริมสร้างให้เป็นผู้มีบุคลิกภาพที่ดี เป็นที่ปรารถนาของสังคม เหมาะสมกับวัฒนธรรม บุคลิกภาพมีบทบาทต่อการดำรงชีวิตในสังคมเป็นอันมาก ผู้ที่มีบุคลิกภาพที่ดีจะเป็นที่นิยมของบุคคลที่เกี่ยวข้อง ได้รับการยกย่อง ให้ความเชื่อถือ ตรงข้ามผู้ที่มีบุคลิกภาพที่ไม่พึงปรารถนาของสังคม อาจไม่ประสบความสำเร็จในการทำงาน หรือในการร่วมกิจกรรมกับผู้อื่น จะเห็นว่าบุคลิกภาพเป็นสิ่งที่มิอาจหลีกเลี่ยงได้ บุคลิกภาพของแต่ละบุคคลย่อมแตกต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับ พันธุกรรม (Heredity) และสิ่งแวดล้อม (Environment) ที่อยู่รอบตัวเขา รวมทั้งการอบรมในการเลี้ยงดู บรรยายาภาคของครอบครัวที่บุคคลนั้นเจริญเติบโตจากกล่าวได้ว่า บุคลิกภาพในวัยเด็กย่อมมีผลต่อเนื่องไปสู่บุคลิกภาพในวัยผู้ใหญ่ ดังคำกล่าวของ ฟรอยด์ ที่ว่าประสบการณ์ในอดีตเป็นผลให้เกิดพฤติกรรมในปัจจุบัน (บุญสนอง ไกรเนตร 2515 : 3)

เด็กและเยาวชนในแหล่งเสื่อมโทรม จึงเป็นทรัพยากรของชาติที่ต้องได้รับการพัฒนาโดยเร่งด่วน
บรรพต วีระสัย (บรรพต วีระสัย, 2520 : 32 - 35) เชื่อว่าในการปรับปรุงบูรณะแหล่ง
เสื่อมโทรม สิ่งที่น่าลงมือปฏิบัติกันเป็นประการแรก คือ ควรมีโรงเรียนที่เป็นแบบแผน ซึ่งรัฐบาล
ควรเป็นผู้จัดทำ กรุงเทพมหานครในฐานะทบวงการเมืองในรูปแบบการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น
จึงดำเนินการจัดตั้งโรงเรียนเพื่อให้การศึกษาแก่เด็กที่อยู่ในแหล่งเสื่อมโทรม คลองเตย โดย
จัดโอนโรงเรียนศูนย์รวมน้ำใจ ท่าเรือคลองเตย เขตพระโขนง จากคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เข้าเป็นโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร ในวันที่ 1 มิถุนายน พ.ศ.
2518 ต่อมาในเดือนกรกฎาคม 2518 รับโอนโรงเรียนในความดูแลของมูลนิธิป๋าย อึ้งทรงธรรม
เข้าเป็นโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร คือ โรงเรียนชุมชนหมู่บ้านพัฒนา และมีโรงเรียนใน
สังกัดกรุงเทพมหานครอีก 1 โรงเรียน คือ โรงเรียนวัดคลองเตย ซึ่งเป็นโรงเรียนที่ตั้งอยู่ใน
แขวงคลองเตย เขตพระนคร แต่ปัจจุบันยังมิได้มีการศึกษาข้อมูลว่าเด็กในแหล่งเสื่อมโทรม คลองเตย
หลังจากมีการพัฒนาจัดตั้งโรงเรียนที่มีรูปแบบแล้วนั้น มีบุคลิกภาพโดยทั่วไปอย่างไร มีข้อแตกต่าง
จากเด็กที่มีถิ่นที่อยู่อาศัยภายนอกแหล่งเสื่อมโทรมหรือไม่

เพื่อให้ได้ความกระจ่างในเรื่องนี้ ผู้ศึกษาจึงได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพของ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลายที่อาศัยอยู่ในและนอกแหล่งเสื่อมโทรม แขวงคลองเตย ทั้งนี้
ผลการศึกษาจะเป็นข้อมูลที่มีประโยชน์ในการพัฒนาเยาวชนของประเทศที่อยู่ในแหล่งเสื่อมโทรม
ได้ต่อไป

จุดมุ่งหมายการศึกษา

1. เพื่อเปรียบเทียบบุคลิกภาพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ที่มีถิ่นที่อยู่อาศัย
ภายในแหล่งเสื่อมโทรม กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลายที่มีถิ่นที่อยู่อาศัยภายนอกแหล่ง
เสื่อมโทรม แขวงคลองเตย
2. เพื่อเปรียบเทียบบุคลิกภาพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ภายในแขวง
คลองเตย ระหว่างเพศชายและเพศหญิง

3. ศึกษาถึง เกณฑ์เฉลี่ยโดยทั่วไปของบุคลิกลักษณะนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลายที่มีถิ่นที่อยู่อาศัยภายในแหล่งเสื่อมโทรม แขวงคลองเตย

4. ศึกษาถึง เกณฑ์เฉลี่ยโดยทั่วไปของบุคลิกลักษณะนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลายที่มีถิ่นที่อยู่อาศัยภายนอกแหล่งเสื่อมโทรม แขวงคลองเตย

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

1. ทำให้ทราบว่าคุณภาพแวดล้อมในแหล่งเสื่อมโทรมมีอิทธิพลต่อบุคลิกลักษณะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลายหรือไม่

2. ทำให้ทราบถึงเกณฑ์เฉลี่ยทั่วไปของบุคลิกลักษณะนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ที่มีถิ่นที่อยู่อาศัยภายในแหล่งเสื่อมโทรม แขวงคลองเตย

3. ทำให้ทราบถึงเกณฑ์เฉลี่ยทั่วไปของบุคลิกลักษณะนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ที่มีถิ่นที่อยู่อาศัยภายนอกแหล่งเสื่อมโทรม แขวงคลองเตย

4. ทำให้ทราบถึงเกณฑ์เฉลี่ยทั่วไปของบุคลิกลักษณะนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย เพศชาย และเพศหญิง ที่มีถิ่นที่อยู่อาศัยภายในและภายนอกแหล่งเสื่อมโทรม แขวงคลองเตย

5. ผลการศึกษาจะเป็นข้อมูลให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเยาวชนในแหล่งเสื่อมโทรมนำไปใช้พิจารณาว่าจะ เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานของหน่วยงานได้มากน้อยเพียงใด

6. ผลการศึกษาจะเป็นข้อมูลที่มีประโยชน์แก่ครูแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษาที่ได้เกี่ยวข้องกับเยาวชนที่มาจากถิ่นที่อยู่อาศัยแตกต่างกัน ในการพัฒนาบุคลิกลักษณะของเยาวชนเหล่านั้นต่อไป

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลายที่กำลังเรียนตามหลักสูตรการประถมศึกษาแห่งชาติปี พ.ศ. 2503 ในโรงเรียนระดับประถมศึกษา ภายในแขวงคลองเตย

2. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า แบ่งเป็นสองประเภท คือ

2.1 ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) ได้แก่

2.1.1 ที่นที่อยู่อาศัยภายในและภายนอกแหล่งเสื่อมโทรม แขวงคลองเตย

2.1.2 เพศ

2.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variables) ได้แก่ ลักษณะบุคลิกภาพ 12 ด้าน

คือ

2.2.1 ความพึ่งพาในตนเอง (Self-Reliance)

2.2.2 การมองเห็นคุณค่าของตนเอง (Sense of Personal Worth)

2.2.3 ความรู้สึกเป็นอิสระในตนเอง (Sense of Personal Freedom)

2.2.4 ความรู้สึกเป็นเจ้าของ (Feeling of Belonging)

2.2.5 แนวโน้มที่จะถอยหนี (Withdrawing Tendencies)

2.2.6 อาการทางประสาท (Nervous Symptoms)

2.2.7 มาตรฐานสังคม (Social Standards)

2.2.8 ทักษะทางสังคม (Social Skills)

2.2.9 แนวโน้มที่จะต่อต้านสังคม (Anti-Social Tendencies)

2.2.10 ความสัมพันธ์ในครอบครัว (Family Relations)

2.2.11 ความสัมพันธ์ในโรงเรียน (School Relations)

2.2.12 ความสัมพันธ์กับชุมชน (Community Relations)

ข้อตกลงเบื้องต้น

แบบทดสอบบุคลิกภาพ CTP (California Test of Personality Form A.A.)

ที่นำมาใช้ในการเก็บข้อมูลครั้งนี้ สามารถวัดบุคลิกภาพพอที่จะนำข้อมูลนั้นมาวิเคราะห์หาค่าทางสถิติได้

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ลักษณะบุคลิกภาพ หมายถึง บุคลิกภาพด้านการปรับตัวที่แบ่งเป็นสองด้าน คือ การปรับตัวตนเอง และการปรับตัวทางสังคม ซึ่งสามารถแสดงออกโดยการตอบแบบทดสอบ California Test of Personality Form A.A.

การปรับตัวตนเอง มีองค์ประกอบหกด้าน ได้แก่

1. ความศรัทธาในตนเอง (Self-Reliance) หมายถึง การที่บุคคลทำอะไรได้ด้วยตนเอง เป็นอิสระจากผู้อื่น มีความมั่นคงทางอารมณ์ และรับผิดชอบพฤติกรรมและการกระทำของตนเอง

2. การมองเห็นคุณค่าของตนเอง (Sense of Personal Worth) หมายถึง การที่บุคคลเป็นที่ยอมรับของผู้อื่น ผู้อื่นเชื่อในความสามารถของเขา มีความรู้สึกว่ามีคุณค่า มีความประทับใจในความสามารถ และความมีเหตุผลของตนเอง

3. ความรู้สึกเป็นอิสระในตนเอง (Sense of Personal Freedom) หมายถึง บุคคลได้รับอนุญาตให้มีส่วนร่วมในการแสดงเหตุผล ตัดสินใจในการกระทำและวางแผนชีวิตของตนเอง รวมทั้งเสรีภาพในการเลือกคบเพื่อนและการใช้จ่าย

4. ความรู้สึกเป็นเจ้าของ (Feeling of Belonging) หมายถึง บุคคลได้รับความรักความอบอุ่นในครอบครัวหรือในอาชีพของตนเอง และมีความรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งหรือมีส่วนร่วมในโรงเรียนและสถานที่ที่เขาทำงาน

5. แนวโน้มที่จะถอยหนี (Withdrawing Tendencies) หมายถึง การที่บุคคลใช้ความคิดคำนึงของตนเองสร้างความสับสน แทนที่จะเผชิญกับความเป็นจริง บุคคลเหล่านี้ไวต่อความรู้สึก เอาตัวเองเข้าไปแทรกอยู่ในทุก ๆ เรื่อง อ่อนไหว ง่าย และมักจะหมกมุ่นกับตัวเอง

6. อาการทางประสาท (Nervous Symptoms) หมายถึง บุคคลได้รับความทรมานผิดปกติทางร่างกายด้านใดด้านหนึ่ง หรือหลายด้าน เช่น การเบื่ออาหาร การกระตุกของตา

นอนไม่หลับ อ่อนเพลีย บุคคลประเภทนี้อาจจะแสดงความขัดแย้งทางอารมณ์ออกมาโดยอาการทางร่างกาย

การปรับตัวทางสังคม มีองค์ประกอบหกด้าน ได้แก่

1. มาตรฐานทางสังคม (Social Standards) หมายถึง การที่บุคคลเคารพสิทธิของผู้อื่น และเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม บุคคลประเภทนี้มักจะเข้าใจความผิดถูกทางสังคม
 2. ทักษะทางสังคม (Social Skills) หมายถึง การที่บุคคลปรับตัวเข้ากับผู้อื่นได้ดี ทั้งกับเพื่อนและคนแปลกหน้า และเป็นที่ชื่นชอบของผู้อื่น มีความสนใจในปัญหาและกิจกรรมที่เขามีส่วนร่วมด้วย
 3. แนวโน้มที่จะต่อต้านสังคม (Anti-Social Tendencies) หมายถึง การที่บุคคลชอบทะเลาะวิวาท ดื้อดึง และชอบทำลาย เป็นผู้ที่สนองความต้องการของตนเองในรูปของการทำลายหรือไม่ยุติธรรมต่อผู้อื่น
 4. ความสัมพันธ์ในครอบครัว (Family Relations) หมายถึง การที่บุคคลรู้สึกว่า ได้รับความรักและการปฏิบัติอย่างดีจากบ้าน มีความรู้สึกปลอดภัยและมั่นใจในตนเองในการสัมพันธ์กับบุคคลอื่นในบ้าน
 5. ความสัมพันธ์ในโรงเรียน (School Relations) หมายถึง การที่บุคคลรู้สึกว่าได้รับความรักจากครู มีความสุขในการอยู่ร่วมกับเพื่อนนักเรียน และรู้สึกทำงานในโรงเรียนเหมาะสมกับความสนใจและวุฒิภาวะของตน รวมถึงการมีสัมพันธภาพที่ดีในโรงเรียน
 6. ความสัมพันธ์กับชุมชน (Community Relations) หมายถึง การที่บุคคลสามารถอยู่ร่วมกับเพื่อนบ้านได้อย่างมีความสุข มีส่วนร่วมในการปรับปรุงชุมชนของตน สามารถสมาคมกับคนแปลกหน้า หรือชาวต่างชาติได้ มีความพอใจในกฎเกณฑ์และสวัสดิการของชุมชน
2. นักเรียนในชั้นนี้ หมายถึง นักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลายที่กำลังเรียนตามหลักสูตรประถมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2503 ในโรงเรียนประถมศึกษา แขวงคลองเตย
3. ผู้มีถิ่นที่อยู่อาศัยภายในแหล่งเสื่อมโทรม หมายถึง ผู้ที่อยู่อาศัยในอาคารที่ยอจดทะเบียนบ้านแบบชั่วคราว (บัตรทะเบียนสีฟ้า) ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2515 เป็นต้นไป ณ ที่ว่าการแขวงคลองเตย

4. ผู้มีถิ่นที่อยู่อาศัยภายนอกแหล่งเสื่อมโทรม หมายถึง ผู้ที่อยู่อาศัยในอาคารที่ขอ
จดทะเบียนบ้านแบบถูกต้อง (บัตรทะเบียนสีขาว) ๕. ที่ว่าการแขวงคลองเตย

ทฤษฎีและเอกสารการวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ความหมายของบุคลิกภาพ

๑ บุคลิกภาพ (Personality) (เดโช สำนวนนท์ 2520 : 190) มีรากศัพท์มาจากคำในภาษาละตินว่า Persona ซึ่งหมายถึง หน้ากาก ที่ตัวละครสวมใส่เวลาออกแสดง เพื่อที่จะแสดงบทบาทที่ถูกกำหนดให้ นักการศึกษาและนักจิตวิทยาหลายคนได้พยายามศึกษาและให้ความหมายของคำว่า บุคลิกภาพ ไว้ต่าง ๆ กัน

๒ ฮอลพอร์ต (Hall and Lindzey. 1959 : 262 citing Allport) กล่าวว่า "บุคลิกภาพ คือ ลักษณะส่วนรวมที่เปลี่ยนแปลงได้ในตัวบุคคลแต่ละคน ซึ่งมีระบบทางกายและจิตใจ รวมทั้งอุปนิสัย ทัศนคติ เป็นลักษณะที่กำหนดให้บุคคลมีการปรับตัวต่อสิ่งแวดล้อมแตกต่างจากบุคคลอื่น ๆ เป็นปฏิกิริยาที่แสดงกับผู้อื่น

๓ มูนซิงเกอร์ (Munsinger. 1975 : 413) กล่าวว่า บุคลิกภาพของเด็กเป็นผลจากการเชื่อมโยงทางพันธุกรรม พัฒนาการทางร่างกาย กับการปะทะสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมทางสังคม แต่ผลส่วนใหญ่มาจากพันธุกรรม อันจะเป็นตัวควบคุมพัฒนาการด้านเพศ อารมณ์ และความก้าวร้าว

๔ มาร์ช (Marsh. 1949 : 2) กล่าวว่า บุคลิกภาพเป็นผลสัทธิระหว่างองค์ประกอบตามธรรมชาติของมนุษย์ รวมกับสิ่งแวดล้อมและกาลเวลาโดยโครงสร้างของแต่ละบุคคล ซึ่งจะ ทำให้เขามีลักษณะพิเศษเฉพาะตัวเกิดขึ้น

๕ ดิงค์เมเยอร์ (Dinkmeyer. 1967 : 309 - 310) กล่าวว่า บุคลิกภาพมีความหมายคลุมถึงสภาวะทุกอย่าง อันประกอบขึ้นเป็นตัวบุคคล นับตั้งแต่สภาวะทางความสามารถทางปัญญา ตลอดจนความสำเร็จ บุคลิกภาพมีความหมายครอบคลุมถึงสภาวะที่บุคคลเป็นอยู่ในปัจจุบัน รวมทั้งที่หวังไว้ในอนาคตที่สำคัญ คือ บุคลิกภาพนั้นคลุมถึงวิธีการที่บุคคลนั้นเกี่ยวข้องกับบุคคลอื่น ๆ รวมทั้งปฏิกิริยาโต้ตอบ ที่เขาต้องเผชิญด้วย กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ การปรับตัวเองของแต่ละบุคคล

ในการเผชิญปัญหา หรือความคับข้องใจที่เกิดขึ้น ในทุกสถานการณ์ของชีวิต นับว่าเป็นส่วนหนึ่งของบุคลิกภาพด้วย

ฮิลการ์ด (Hilgard. 1962 : 447) กล่าวว่า บุคลิกภาพ คือ แบบแห่งลักษณะของบุคคล และวิธีการแสดงออก ซึ่งกำหนดการปรับตัวตามแบบฉบับของแต่ละบุคคล,

จากความหมายของบุคลิกภาพที่กล่าวมาข้างต้น พอสรุปได้ว่า บุคลิกภาพคือ ลักษณะเฉพาะตัวของบุคคลที่แสดงออกมาทางกริยา ท่าทาง ตลอดจนลักษณะที่บ่งบอกถึงสภาพอารมณ์และจิตใจ (จำเนียร ช่างโชติ ได้สรุปความหมายของบุคลิกภาพไว้ว่า บุคลิกภาพเป็นผลรวมของการผสมผสานกันของคุณลักษณะต่าง ๆ และพฤติกรรมทั้งหมดของบุคคลได้แก่ ความรู้ สติปัญญา หักคั่นคติ ความสนใจ และอารมณ์ การสนองตอบต่อบุคคลและสิ่งแวดล้อม อันเป็นผลจากการที่บุคคล คิด รู้สึก พูด และกระทำออกมา ซึ่งรวมกันเป็นคุณลักษณะเฉพาะตัวของแต่ละบุคคล ทำให้บุคคลนั้นมีแบบของพฤติกรรมของตน ไม่ซ้ำของใคร แต่อาจคล้ายกันในส่วนหนึ่งของบุคคลอื่นได้ (จำเนียร ช่างโชติ 2517 : 47 - 54)

หากพิจารณาเกี่ยวกับความเชื่อในเนื้อหาของทฤษฎีบุคลิกภาพที่นักจิตวิทยาแต่ละท่านกล่าวไว้ พอจะแยกได้ว่า อิทธิพลที่มีต่อบุคลิกภาพของคนนั้นมีหลายอย่างด้วยกัน เช่น เลวิน และ ฮัลลวอน เชื่อว่า บุคลิกภาพเกิดจากอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมเป็นสำคัญ แต่ เฮลตัน มีความเชื่อว่า บุคลิกภาพเกิดจากอิทธิพลของพันธุกรรม แต่มีนักจิตวิทยาหลายท่าน เช่น อนุสตาซี คลัคโฮม และ เมอเรีย เชื่อว่า ทั้งพันธุกรรมและสิ่งแวดล้อมมีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพพอ ๆ กัน หากขาดสิ่งหนึ่งสิ่งใด การพัฒนาบุคลิกภาพย่อมไม่สมบูรณ์ ทั้งนี้เพราะบุคลิกภาพเกิดจากการปะทะสัมพันธ์ (Interaction) ระหว่างพันธุกรรมและสิ่งแวดล้อม พันธุกรรมอย่างเดียวกันในสภาพแวดล้อมที่ต่างกันย่อมก่อให้เกิดบุคลิกภาพที่ต่างกันได้ในทำนองเดียวกันในสภาพสิ่งแวดล้อมที่เหมือนกัน แต่พันธุกรรมต่างกันย่อมก่อให้เกิดบุคลิกภาพที่ต่างกันได้เช่นกัน (จรัส คงสับชาติ 2523 : 10)

พัฒนาการของบุคลิกภาพ

นักจิตวิทยาแต่ละคนมีความเชื่อที่เกี่ยวกับพัฒนาการทางบุคลิกภาพของบุคคลแตกต่างกันออกไป เช่น ฟรอยด์ เชื่อว่า พัฒนาการของบุคลิกภาพจะเกิดขึ้นเมื่อบุคคลได้รับการสนองตอบความต้องการทางปากในวัยทารก ความต้องการในการขับถ่าย ความต้องการตามขั้นต่าง ๆ ในวัยเด็กเล็ก หากบุคคลได้รับการตอบสนอง ความต้องการตามวัยเหล่านี้แล้ว หรือหากได้รับความกระทบกระเทือนอย่างแรง (Trauma) การพัฒนาการของบุคลิกภาพของบุคคล ย่อมกระทบกระเทือนด้วย / ประสิทธิภาพในวัยเด็กมีอิทธิพลอย่างมากต่อการพัฒนาบุคลิกภาพและโครงสร้างบุคลิกภาพจะถูกสร้างขึ้น และคงตัวอยู่ตลอดไป (Freud. 1967 : 129 - 136) ^๗

ฮัลลวอน (Hurlock. 1898 : 140 citing Sullivan. 1950 : 169 - 176) เชื่อว่าในทฤษฎีของสิ่งแวดล้อม เห็นว่าการพัฒนาบุคลิกภาพเป็นการปรับตัวเข้ากับปัญหา บุคลิกภาพของบุคคลพัฒนาและเปลี่ยนแปลงไปตามวัย และประสิทธิภาพที่เขาสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม เขาเห็นว่าสิ่งที่พื้นฐานที่จะพัฒนาบุคลิกภาพนั้นไม่ได้มีมาแต่กำเนิด แต่เป็นเพราะการประสบความสำเร็จในการได้รับการตอบสนองความต้องการพื้นฐานทางร่างกาย จากบิดามารดาจะทำให้เด็กมีประสิทธิภาพที่ดี น่าพอใจ มีความรู้สึกที่ดีต่อบุคคลอื่น ถ้าทางตรงข้าม ทารกไม่ได้รับการตอบสนองที่ดีพอจากบิดามารดา เด็กจะเกิดความวิตกกังวล ซึ่งจะขัดขวางพัฒนาการของบุคลิกภาพขั้นต่อ ๆ ไป ^{๗๐ หน้า ๒}

๑) ออร์นัย (Sahakian. 1969 : 134 - 150 citing Horney. 1945 : 178) เชื่อว่า บุคลิกภาพของคนนั้นสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตลอดชีวิตของเขา ซึ่งเป็นผลจากการที่ได้สัมผัสประสบการณ์ต่าง ๆ มาตั้งแต่เกิดจนกระทั่งโต ครอบครัวมีอิทธิพลต่อการพัฒนาบุคลิกภาพของเด็ก โรงเรียนก็มีอิทธิพลไม่น้อยไปกว่าครอบครัว ดังนั้น ปัจจัยที่มีส่วนต่อการพัฒนาบุคลิกภาพของบุคคลมากที่สุดคือ ครอบครัว และโรงเรียน)

ทฤษฎีเกี่ยวกับบุคลิกภาพ

นักจิตวิทยามีความเชื่อในบุคลิกภาพแตกต่างกันออกไป และได้จัดตั้ง เป็นทฤษฎีบุคลิกภาพที่สำคัญ ๆ ดังนี้

1. Psychoanalytic Theory ของ فروید เชื่อว่า บุคลิกภาพของมนุษย์ประกอบด้วย องค์ประกอบสำคัญสามอย่าง คือ Id, Ego และ Superego.

Id เป็นพลังงานจิตเบื้องต้น การทำงานของ Id เป็นไปตามหลักแห่งความพึงพอใจ (Pleasure Principle) หมายถึง การให้ผ่อนคลายความเครียดให้ลดลงให้มากที่สุดที่จะเป็นไปได้ หรือหมดไป

Ego เป็นตัวควบคุม Id และ Superego โดยทำงานเป็นไปตามหลักแห่งความจริง (Reality Principle) ซึ่งเรียนจากสิ่งแวดล้อมภายนอก การที่คนเรารู้จักการปฏิบัติตนโดยมี ปฏิกริยาต่อสิ่งแวดล้อม รู้จักทนต่อความเครียด ไม่ปล่อยพลังงานจนกว่าจะพบวัตถุประสงค์ที่แท้จริง

Superego อยู่เหนือหลักแห่งความจริง เป็นหลักแห่งอุดมคติ และศีลธรรมจรรยา เป็นผลผลิตที่สังคมหยั่งนัยให้ ด้วยการส่งผ่านจากผู้ใหญ่ บิดามารดา เปรียบเสมือนตัวแทนของ ขนบธรรมเนียม ประเพณี ค่านิยมของสังคม

บุคลิกภาพอันพึงประสงค์ คือ การที่ Ego ที่เข้มแข็ง สามารถควบคุม Id ได้อย่าง มีสมรรถภาพ โดยอาศัยหลักแห่งความเป็นจริงและโน้มน้าว Superego เข้าสู่หลักแห่งความเป็นจริง เพื่อให้เกิดการประสานงานอย่างลื่นไหลในการดำเนินชีวิตประจำวัน ถ้าการทำงานของ Id, Ego และ Superego ขัดแย้งกัน จะมีผลต่อการปรับตัวของบุคคลต่อสิ่งแวดล้อม ทำให้บุคคลเกิด ความตึงเครียด และบุคคลจะหาทางลดความขัดแย้ง โดยการใช้อกลไกแห่งการปรับตัวแบบต่าง ๆ กลายเป็นแบบแผนของบุคลิกภาพของแต่ละบุคคล

فروید ได้แบ่งพัฒนาการของบุคลิกภาพ ออกเป็นห้าขั้น คือ

1. Oral Stage (1 - 2 ปี) เป็นช่วงที่เด็กจะมีความต้องการความสุขที่ปาก
2. Anal Stage (2 - 3 ปี) เป็นช่วงที่เด็กต้องการความสุขอยู่ที่การขับถ่าย
3. Phallic Stage (3 - 6 ปี) เป็นช่วงที่มีความสุขอยู่ที่การสัมผัสอวัยวะเพศ
4. Latency Stage (6 - 13 ปี) เป็นช่วงการเตรียมที่จะไปสู่ช่วงแห่งการแสวงหาความสุขทางเพศต่อไป
5. Genital Stage (14 - 18 ปี) ตรงกับระยะวัยรุ่น

ในแต่ละขั้นจะเน้นความสำคัญในด้านต่าง ๆ และถ้าไม่พัฒนาไปตามขั้นตอนจะมีการหยุดยั้ง (Fixation) ซึ่งผลจะกระทบกระเทือนถึงบุคลิกภาพ ในวัยต่อมา เช่น Oral Stage เด็กจะมีความลุ่มอยู่กับการกิน ถ้าได้รับการตอบสนองความต้องการการพัฒนามีจะเป็นไปด้วยดี แต่ถ้าเกิด Fixation ในช่วงนี้ก็จะกลายเป็นคนติดสุรา ชอบสูบบุหรี่ บางคนเคี้ยวขี้มอม มองโลกในแง่ร้ายเกินไป

ขั้น Anal Stage เด็กมีความลุ่มอยู่กับการขับถ่าย ถ้าได้รับการฝึกอย่างเหมาะสมไม่เข้มงวดเกินไป จะทำให้เด็กพัฒนาขั้นนี้เป็นไปตามปกติ แต่ถ้าหากเด็กเกิดความคับข้องใจ จะทำให้เด็กกลายเป็นคน โลก ชีเหี้ยม ก้าวร้าว ตื้อดั่ง

ขั้น Phallic Stage วัยนี้เด็กจะเริ่มสนใจอวัยวะเพศ มีความพอใจในการจับต้องอวัยวะเพศ ซึ่งเกิดจากความอยากรู้อยากเห็น ผู้ใหญ่ต้องเข้าใจและหันเหความสนใจไปทางอื่น และไม่ใช้วิธีเข้มงวดในการห้ามปราม เพราะถ้าเด็กเกิด Fixation ในช่วงนี้ จะทำให้กลายเป็นคนขบถ โดดเดี่ยว หลงตัว หยิ่ง ยะโส เหล่านี้เป็นต้น

จะเห็นได้ว่า فروยด์ เน้นความสำคัญ ในช่วง 5 ปีแรกของชีวิตเท่านั้น ว่ามีผลต่อบุคลิกภาพ และเชื่อว่าเมื่อบุคลิกภาพของแต่ละบุคคล ถูกสร้างขึ้นแล้วก็จะคงที่ตลอดไป (Freud, 1949 : 84) ฯ

2. Individual Psychology ของ แอดเลอร์ (ลูชา สันทน์เอม 2521 : 134 - 136 อ้างอิงมาจาก Adler, 1959 : 10 - 22) เป็นผู้ย้ำถึงอิทธิพลของพันธุกรรม ยิ่งกว่าสิ่งแวดล้อม เน้นความสำคัญของปมด้อย (Inferiority Complex) ว่ามีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพของมนุษย์มาก คนเรามีปมด้อยต่าง ๆ กัน ปมด้อยจะช่วยหล่อหลอมบุคลิกภาพให้เด่นชัด

ปมด้อยของบุคคลจะเกิดขึ้นเมื่อเขาไม่อาจแก้ปัญหาได้ เครื่องแสดงให้เห็นว่ามีปมด้อยได้แก่ การแก้ตัว การโกรธ การร้องไห้ หรือการขอโทษ ใครก็ตามเมื่อรู้สึกว่ามีปมด้อย จะมีความตึงเครียดเกิดขึ้น จึงพยายามดิ้นรน เพื่อผ่อนคลายความตึงเครียดนั้น ๆ โดยการสร้างปมเด่น บุคคลพยายามเดินทางไปสู่ความเด่นหรือหนทางที่ดีกว่าเสมอ แต่วิธีการในการไปสู่ความเด่นนั้นต่างกันไป สิ่งก่อให้เกิดบุคลิกภาพประจำตัว

ในด้านสิ่งแวดล้อม แอดเลอร์ กล่าวว่า 5 ปีแรกของชีวิต เป็นช่วงที่สำคัญที่สุด ในแง่การเลี้ยงดูจากบิดามารดา ทัศนคติของบิดามารดา และสภาวะการเกิดของเด็กมีผลต่อบุคลิกภาพ เช่น เด็กที่ถูกตามใจจนเสียคน (Spoiled Child) พ่อแม่เลี้ยงดูอย่างตามใจ ไม่เคยขัด เมื่อโตขึ้นมีแนวโน้มเป็นพวกอาชญากร ไม่รู้สึกเกรงใจคนอื่น เด็กที่ถูกเกลียดชังจากพ่อแม่ จะทำให้เด็กมองโลกในแง่ร้าย คิดว่าทุกคนเป็นศัตรูของคน เด็กที่เกิดเป็นลูกคนโตมักจะรู้สึกว่าตนถูกแย่งความรักเมื่อมีน้อง จึงต่อสู้เพื่อได้รับความรักจากแม่กลับคืนมา จึงมีลักษณะเป็นคนเอาจริง เอาส่ง ชอบแข่งขัน

3. Psychosocial Theory ของ อีริกสัน (นิภา นิธยาน 2520 : 70 - 74 อ้างอิงมาจาก Erikson. 1963 : 239 - 261) เชื่อว่าพัฒนาการของบุคลิกภาพจะเกิดขึ้นได้ เนื่องจากการที่คนปะทะสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม การพัฒนาการเป็นลำดับขั้นแบ่งเป็นแปดขั้น โดยย้าให้เห็นอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมทางสังคม ซึ่งจะสร้างคุณลักษณะแก่คนเราได้ทั้งในแง่ดีและไม่ดี ซึ่งเป็นผลจากความสำเร็จหรือความล้มเหลวของความสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับสิ่งแวดล้อมในสังคม

ขั้นที่ 1 Trust VS Mistrust (0 - 1 ปี) ช่วงนี้ถ้ามารดารักใคร่จุมพี้ และตอบสนองความต้องการของเด็กอย่างดี ย่อมสร้างความรู้สึกไว้วางใจในโลกและสิ่งแวดล้อมให้แก่เด็ก ถ้าตรงข้ามเด็กถูกเลี้ยงแบบปล่อยปละ ได้รับการตอบสนองไม่เหมาะสม เด็กรู้สึกไม่ไว้วางใจในโลกที่ตนอยู่ร่วมกับคนรอบตัวด้วย

ขั้นที่ 2 Autonomy VS Shames and Doubt (1 - 3 ปี) ในช่วงนี้ เด็กเริ่มรู้สึกถึงความเป็นตัวเอง ต้องการไปความสามารถของตนเอง แต่ยังต้องพึ่งบิดามารดาอยู่ แต่ทางตรงข้ามเด็กอาจเกิดความไม่มั่นใจ ขลาดกลัว ละอายสงสัยตัวเอง ถ้าผู้ใหญ่ควบคุมหรือไม่เปิดโอกาสให้เด็กได้ทดลองแสดงความสามารถของเขา

ขั้นที่ 3 Initiative VS Guilt (4 - 5 ปี) เด็กจะมีจินตนาการกว้างขวาง เรียนรู้และเข้าใจสภาพความจริงมากขึ้น ชอบเลียนแบบผู้ใหญ่ เรียนรู้บทบาทหน้าที่ พัฒนาความคิดริเริ่ม ถ้าเด็กถูกขัดขวางพัฒนาการ จะทำให้เด็กมีความรู้สึกผิดในใจ หวาดระแวง

* ยืนที่ 4 Industry VS Inferiority (6 - 11 ปี) เป็นวัยที่เด็กต้องการเป็นที่ยอมรับของคนอื่น เด็กเริ่มเข้าโรงเรียน เป็นการพัฒนาความสามารถทางการเรียนและการสังคม การเรียนรู้หน้าที่การงานต่าง ๆ ช่วงนี้เป็นการเตรียมตัวเพื่อรับบทบาทของสังคม ช่วงถัดไปถ้าเด็กไม่ประสบความสำเร็จ จะรู้สึกไม่พอใจ รู้สึกหดหู่ และท้อแท้ในความหย่อนสมรรถภาพของตนเอง

ยืนที่ 5 Identity VS Role Confusion (12 - 18 ปี) คือ ช่วงวัยที่ผ่านเข้าสู่วัยรุ่นและเติบโตเป็นหนุ่มสาว เป็นวัยที่เด็กพยายามสร้างเอกลักษณ์ประจำตัว เช่น การมีทัศนคติต่อโลกและชีวิต ในแง่ลึกซึ้งและเข้าใจมากขึ้น การประกอบการทำงานตามหน้าที่ และบทบาทของตน การรู้จักเป็นผู้นำและผู้ตาม การสร้างอุดมการณ์ประจำใจ การรู้จักคบเพื่อนต่างเพศ แต่ถ้าเด็กหาตัวเองไม่พบ ไม่ทราบว่าตัวมีเอกลักษณ์เช่นใด จะเกิดความรู้สึกวุ่นวายสับสนเกี่ยวกับตัวเองแทบทุกด้าน เช่น ในด้านการงานด้านบทบาททางเพศของตน ด้านระเบียบกฎเกณฑ์และค่านิยมต่าง ๆ เป็นต้น

ยืนที่ 6 Intimacy VS Isolation (18 - 25 ปี) คือ ช่วงผู้ใหญ่ตอนต้น ซึ่งคุณลักษณะที่ควรสร้างขึ้น ได้แก่ การรู้จักผูกพันกับผู้อื่น การมีความรักและการครองชีวิตคู่ในที่สุด คุณลักษณะตรงข้าม คือ การขาดเพื่อน และการหลีกเลี่ยงจากการมีความรักผูกพันกับผู้อื่น เป็นผู้มีปัญหาในด้านลักษณะนิสัย มีพฤติกรรมที่สับสน ไม่ชอบคบผู้คน ชอบแยกตัวตามลำพัง

ยืนที่ 7 Generativity VS Stagnation (25 - 40 ปี) ช่วงวัยผู้ใหญ่ตอนกลาง เป็นวัยที่สร้างครอบครัวโดยมีบุตรสืบสกุล มีความภาคภูมิใจ และความลุ่มในในฐานะเป็นบิดามารดา มีความเป็นผู้ใหญ่เต็มตัว และรู้จักใช้ชีวิตและมีความสามารถในการอบรมและแนวบุตรหลานได้ ในลักษณะผู้ไม่ประสบความสำเร็จในชีวิต จะรู้สึกตัวว่าไร้ค่า ไม่สร้างครอบครัว รักและสนใจตัวเองมากเกินไป ทำอะไรตามใจตัวเองเสมอ

ยืนที่ 8 Integrity VS Despair ช่วงผู้ใหญ่ตอนปลาย คุณลักษณะที่ดีของคนในวัยนี้ควรมี คือ พอใจกับชีวิตของคนในอดีต และปัจจุบัน ตลอดจนอนาคต ยอมรับวิถีการแห่งชีวิต พร้อมทั้งจะรับสภาพสุดท้ายแห่งชีวิต คือ ความตายให้เสียใจไม่ได้ แต่บางคนอาจรู้สึกตรงข้าม คือ เริ่มรู้สึกว่าช่วงเวลาที่เหลือของชีวิตสั้นเกินไป เพราะตัวเองยังไม่รู้สึกเลยว่า การดำเนินชีวิต

เท่าที่ผ่านมาแล้วมีความหมายแก่ตน รู้สึกหมดศรัทธาทั้งในตัวเองและผู้อื่น ทำให้อยากมีโอกาสอีกครั้ง ในการดำเนินชีวิตในสภาพแวดล้อมที่ดีกว่าที่เป็นอยู่และรู้สึกกลัวความตายที่จะมาถึง

4. Interpersonal Theory ของ อัลลีแวน อัลลีแวนไม่เชื่อว่าบุคลิกภาพเป็นสิ่งที่ มองเห็นได้จริง ๆ แต่สิ่งที่มองเห็นและเชื่อถือได้ คือ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับบุคคล และ บุคคลกับสิ่งแวดล้อม เขาชี้ให้เห็นว่าความปรารถนาที่สำคัญของมนุษย์มีสองอย่าง คือ ความลุ่มทางกาย ซึ่งได้จากปัจจัยด้านวัตถุ และความอบอุ่นทางจิตใจ ซึ่งได้จากความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันในหมู่บุคคลมนุษย์ ถ้าคนไม่มีการติดต่อกับผู้อื่นก็จะมีบุคลิกภาพเกิดขึ้น (กมลรัตน์ หล้าลุ่มงษ์ 2524 : 132 - 140)

๔. พัฒนาการทางบุคลิกภาพของ อัลลีแวน

อัลลีแวน แบ่งพัฒนาการออกเป็นขั้น ๆ ตามวุฒิภาวะและประสบการณ์ก่อนถึงวัยผู้ใหญ่ ที่มีวุฒิภาวะถึงขีดสุดไว้เป็นหกขั้น ตามหลักการแบ่งของวัฒนธรรมในยุโรปตะวันตก ดังนี้

1. วัยทารก (Infancy) อายุแรกเกิด - 18 เดือน
2. วัยเด็ก (Childhood) อายุ 18 เดือน - 5 ขวบ
3. วัยเยาว์ (The Juvenile) อายุ 5 - 11 ปี
4. วัยก่อนวัยรุ่น (Preadolescence) อายุ 11 - 13 ปี
5. วัยรุ่นตอนต้น (Early Adolescence) อายุ 13 - 17 ปี
6. วัยรุ่นตอนปลาย (Late Adolescence) อายุ 17 - 19 ปี

รายละเอียดของพัฒนาการทางบุคลิกภาพ สามารถเปรียบเทียบให้เห็นชัดเจนจาก ตารางดังนี้

ตาราง 1 แสดงพัฒนาการทางบุคลิกภาพ 6 ชั้นของซิลลีแวน

ที่	วัย	อายุ	Body Zone	Self System	Cognitive Process	ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล
1.	วัยทารก	แรกเกิด ถึง 18 เดือน	ปาก	เริ่มมีบ้าง เล็กน้อย	Protaxic	1. การเลี้ยงดู เน้นหนักเรื่องการรับรู้เกี่ยวกับห้วงนม (นมมารดา หรือขวดนม) เป็นสิ่งแรก 2. มีความรู้สึกเกี่ยวกับแม่ในด้านดีหรือไม่ดี 3. ต้องพึ่งพาอาศัยการดูแลจากพ่อแม่
2.	วัยเด็ก	18 เดือน ถึง 5 ขวบ	ก้น	รู้จักบทบาททางเพศ	Parataxic	1. มีการเล่นเป็นคู่ใหญ่ (เลียนแบบ) 2. สามารถมีความรู้สึกมองโลกในแง่ร้าย และเริ่มแยกตัวออกจากสังคม 3. ยังไม่เป็นอิสระต้องพึ่งผู้อื่น
3.	วัยเยาว์	5 ขวบ ถึง 11 ปี	แผ่นอกที่อยู่ต่อหน้าหรืออวัยวะเพศ	มีการผสมผสานความต้องการกับการควบคุมภายในร่างกาย	เริ่มมี Syntaxix	1. รู้จักเข้าสังคม มีการร่วมมือและการแข่งขัน 2. เรียนรู้ที่จะควบคุมตนเอง 3. ยังไม่เป็นอิสระ ต้องพึ่งผู้อื่น

ตาราง 1 (ต่อ)

ที่	วัย	อายุ	Body Zone	Self System	Cognitive Process	ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล
4.	วัยก่อนวัยรุ่น	11-13 ปี	อวัยวะสืบพันธุ์	ค่อนข้างจะมั่นคง	Syntactic	1. ต้องการมีเพื่อนเพศเดียวกันอย่างมาก 2. เริ่มรู้จักสัมพันธภาพระหว่างมนุษย์ด้วยกันอย่างแท้จริง 3. มีความต้องการที่จะมีโอกาสได้ใกล้ชิดกับผู้อื่น 4. มีการแสดงตัวหรือกล้าแสดงออก และมีการสับสนในเรื่องความเป็นอิสระกับการพึ่งผู้อื่น
5.	วัยรุ่นตอนต้น	13-17 ปี	อวัยวะสืบพันธุ์อย่างเต็มที่	มีความสับสนแต่ยังมีควา	Syntactic	1. มีความต้องการทางเพศ 2. มีความต้องการ

ตาราง 1 (ต่อ)

ที่	วัย	อายุ	Body Zone	Self System	Cognitive Process	ประสบการณ์ที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล
6.	วัยรุ่นตอนปลาย	17-19 ปี	มีวุฒิภาวะเต็มที่	มีการผสมผสานด้วยกันและมั่นคง	อยู่ในขั้น Syntactic เต็มที่	1. มักมีความกังวลใจหรือวิตกกังวล 2. ประสบการณ์ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในช่วงยาว 3. เป็นสมาชิกของกลุ่มในสังคมอย่างเต็มตัว 4. มีอิทธิพลอย่างเต็มที่

ความหมายของ "แหล่งเสื่อมโทรม"

สเปร์ยาซาตี ได้ให้ความหมายของแหล่งเสื่อมโทรมว่า คือ สิ่งก่อสร้างหรือพื้นที่ที่มีอยู่อาศัยหนาแน่นเกินไป เกิดความเสื่อมโทรมลง มีสภาพการที่ไม่ถูกสุขลักษณะหรือขาดสิ่งอำนวยความสะดวกอันอาจทำให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพ ความปลอดภัยและศีลธรรมอันดีของผู้อยู่อาศัยหรือของชุมชนนั้น ๆ (Laquin. 1968 : 16 - 17) และ คลินาร์ด (Clinard. 1971 : 4) ได้ให้ความหมายว่า แหล่งเสื่อมโทรม คือ ็ขของเมืองซึ่งมีจำนวนบ้านหนาแน่น ถูกทอดทิ้งเสื่อมโทรมลง และมักจะเป็นบ้านที่ไม่เหมาะสมที่จะอยู่อาศัย ผู้มีรายได้น้อย สามารถที่จะให้อยู่อาศัยได้ภายในสถานการณ์ที่เลว คือ ไม่ถูกสุขลักษณะ และเป็นอันตรายต่อสุขภาพอนามัย มีคนอยู่หนาแน่นเกินไป และไม่คงทนถาวร

ความหมายของแหล่งเสื่อมโทรมที่ใช้กันในประเทศไทย หมายถึง แหล่งที่อยู่อาศัยที่มีคนจน อาศัยอยู่หนาแน่น ครอบครัวยู่ในแหล่งเสื่อมโทรม มักจะขาดการอบรมทางด้านความคิดด้านศีลธรรม สักขณะความเป็นอยู่ไม่ได้มาตรฐาน (ไพฑูริย์ ย่างเรือน 2516 : 121) จากแนวความคิดข้างต้นพอจะสรุปได้ว่าแหล่งเสื่อมโทรมมีลักษณะดังต่อไปนี้

1. เป็นส่วนหนึ่งของเมือง
2. มีอาคารสิ่งก่อสร้าง และที่อยู่อาศัยหนาแน่น ทรวดทรงไม่เหมาะต่อการอยู่อาศัย และการก่อสร้างเป็นไปอย่างไม่มีระเบียบ
3. มีลักษณะไม่ถูกสุขลักษณะ เป็นอันตรายต่อสวัสดิภาพ ความปลอดภัย และศีลธรรม อันดีของผู้อยู่อาศัย
4. มีผู้อยู่อาศัยจำนวนมาก แออัด
5. ผู้อยู่อาศัย มีรายได้น้อย หรือมีความขัดสนเป็นส่วนใหญ่
6. มีสภาพการฉ้อฉล คือ แล่งสว่างน้อย การถ่ายเทอากาศไม่เพียงพอ และสกปรก
7. ที่อยู่อาศัยสร้างขึ้นอย่างง่าย ๆ และไม่คงทนถาวร

ในกรุงเทพมหานคร มีแหล่งเสื่อมโทรมอยู่หลายแห่งด้วยกัน จากการศึกษาของ ไพบูลย์ ง่ายเรียน พบว่า แหล่งเสื่อมโทรมคลองเตย เป็นแหล่งหนึ่งที่ใหญ่มากที่สุดแห่งหนึ่งในกรุงเทพมหานคร ตั้งอยู่บริเวณหลังท่าการทำเรือแห่งประเทศไทย ซึ่งมีพื้นที่เป็นปริมณฑลใหญ่ นอกจากนั้นตัวแหล่งเสื่อมโทรมยังทอดยาวไปตามสองข้างทางรถไฟส่งการทำเรือแห่งประเทศไทย แต่ปัจจุบันถูกการทางพิเศษบีทีเอตัดออกไปเป็นจำนวนมาก ราษฎรส่วนใหญ่ในแหล่งเสื่อมโทรมคลองเตยอพยพมาจากจังหวัดต่าง ๆ ในภาคกลาง เมื่อเข้ามาอยู่ในแหล่งนี้ อาชีพเดิม คือ การกสิกรรม ที่มีความชำนาญก็จะถูกทอดทิ้ง หันมาทำอาชีพใหม่ในกรุงเทพฯ ส่วนใหญ่เป็นงานกรรมกร ไม่ได้ใช้ความสามารถแต่อย่างใดจึงมีรายได้น้อย ส่วนใหญ่ก็ทำงานอยู่กับการทำเรือแห่งประเทศไทยนั่นเอง โดยรับจ้างขนของ ขับริด และค้าขายเล็กน้อย (ไพบูลย์ ง่ายเรียน 2518 : 280 - 284)

ปัจจุบันการเคหะแห่งชาติมีโครงการ สร้างแฟลต (Flat) ให้ประชาชนในแหล่งเสื่อมโทรมเข้ามาอยู่อาศัยในอัตราค่าเช่าที่ถูก ซึ่งก่อสร้างเสร็จแล้ว 10 แฟลต และมีประชาชนอยู่เต็ม ยังมีโครงการสร้างต่อไปอีก ในแหล่งเสื่อมโทรมคลองเตยมี ศูนย์รวมน้ำใจชุมชนคลองเตย เพื่อบริการประชาชน ประสานงานระหว่างประชาชนในแหล่งเสื่อมโทรมกับทางราชการ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เริ่มดำเนินการมาตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2514 และขณะนี้กรุงเทพมหานคร รับรองให้เป็น ศูนย์ที่ถูกต้องตามกฎหมาย มีสภาพคล้ายกับสภาพตำบล คณะกรรมการของศูนย์ฯ จะประชุมกันทุกวันอาทิตย์ ปลายเดือน (ศูนย์รวมน้ำใจชุมชนคลองเตย 2522 : ไม่มีเลขหน้า)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในปี พ.ศ. 2523 โทริฟ และคนอื่น ๆ ได้พัฒนาแบบทดสอบ California Test of Personality (CTP) โดยการสร้างข้อคำถามต่าง ๆ ซึ่งได้อาศัยพื้นฐานของการปรับตัว (Adjustment) โดยการสร้างข้อคำถามต่าง ๆ ซึ่งได้อาศัยพื้นฐานของการปรับตัว (Adjustment) ในสถานการณ์ที่ต่างกัน เพื่อใช้วัดลักษณะบุคลิกภาพในการปรับตัวเอง และปรับตัวทางสังคม แบบทดสอบนี้มีทั้งหมดห้าระดับด้วยกัน คือ 1. ระดับอนุบาล 2. ระดับประถมศึกษา 3. ระดับมัธยมศึกษา 4. ระดับมหาวิทยาลัย 5. ระดับผู้ใหญ่ แบบทดสอบบุคลิกภาพมีสองฉบับ คือ Form AA และ Form BB และได้ใช้แบบทดสอบบุคลิกภาพ CTP Form AA มาดัดแปลงและปรับปรุงเพื่อสร้างเป็นแบบทดสอบบุคลิกภาพสำหรับใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษา ในภาคกลางของประเทศไทย (ฉันทนา ณ สงขลา 2523 : 48)

แบบทดสอบ CTP เป็นแบบทดสอบบุคลิกภาพ วัดการปรับตัวสองด้าน คือ

1. การปรับตัวตนเอง (Personal Adjustment)
2. การปรับตัวทางสังคม (Social Adjustment)

การปรับตัวตนเอง มีองค์ประกอบ ดังนี้

1. ความพึ่งพาในตนเอง (Self-Reliance)
2. การมองเห็นคุณค่าของตนเอง (Sense of Personal Worth)
3. ความรู้สึกมีอิสระในตนเอง (Sense of Personal Freedom)
4. ความรู้สึกเป็นเจ้าของ (Feeling of Belonging)
5. แนวโน้มที่จะถอยหนี (Withdrawing Tendencies)
6. อาการทางประสาท (Nervous Symptoms)

การปรับตัวทางสังคม มีองค์ประกอบ ได้แก่

1. มาตรฐานทางสังคม (Social Standards)
2. ทักษะทางสังคม (Social Skills)

3. แนวโน้มที่จะต่อต้านสังคม (Anti-Social Tendencies)
4. ความสัมพันธ์ในครอบครัว (Family Relations)
5. ความสัมพันธ์ในโรงเรียน (School Relations)
6. ความสัมพันธ์กับชุมชน (Community Relations)

แบบทดสอบบุคลิกภาพฟอร์มที่ใช้กับนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 จำนวน 648 คน ประกอบด้วยข้อคำถามด้านละ 12 ข้อเท่า ๆ กัน รวมมีข้อคำถามทั้งหมด 144 ข้อ นักเรียนจะต้องตอบข้อคำถามแต่ละข้อนั้นว่าตรงกับสภาพการณ์จริง ๆ ของนักเรียนหรือไม่ ข้อคำถามทั้งหมดเป็นข้อคำถามที่จำลองสถานการณ์ขึ้นเพื่อที่จะได้ทราบบุคลิกภาพในการปรับตัวของผู้ถูกทดสอบ ทั้ง 12 ด้าน โดยการให้เลือกตอบ "ใช่" "ไม่ใช่" จากคำตอบที่ได้นี้สามารถนำมาประเมินหรือวิเคราะห์บุคลิกภาพของผู้ถูกทดสอบได้ แบบทดสอบนี้มีการดัดแปลงคำตอบต่างหาก ซึ่งสะดวกในการให้คะแนน

การหาค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น (Coefficients of Reliability) โดยใช้สูตร Kuder-Richardson (K-R 21) ซึ่งรายงานไว้ในคู่มือว่า ได้ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่นอยู่ในช่วง 0.59 ถึง 0.83 ซึ่งเป็นค่าของลักษณะบุคลิกภาพแต่ละด้าน ส่วนค่าสัมประสิทธิ์แห่งความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับมีค่า 0.94 ดังแสดงในตาราง 2

ตาราง 2 แสดงค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น (Coefficient of Reliability, r_{tt})
และค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการวัด (Standard Error of Measurement,
 $S.E._{meas}$) ของแบบทดสอบ CTP Form AA ที่ใช้ในระดับประถมศึกษา

ลักษณะบุคลิกภาพ	r_{tt}	$S.E._{meas}$
1. การปรับตัวเอง	0.93	3.44
1.1 ความกล้าหาญในตนเอง	0.64	1.50
1.2 การมองเห็นคุณค่าของตนเอง	0.79	1.49
1.3 ความรู้สึกอิสระในตนเอง	0.79	1.14
1.4 ความรู้สึกเป็นเจ้าของ	0.77	0.96
1.5 แนวโน้มที่จะถอยหนี	0.83	1.65
1.6 อาการทางประสาท	0.82	1.48
2. การปรับตัวทางสังคม	0.92	2.97
2.1 มาตรฐานทางสังคม	0.59	0.96
2.2 ทักษะทางสังคม	0.73	1.30
2.3 แนวโน้มที่จะต่อต้านสังคม	0.77	0.96
2.4 ความสัมพันธ์ในครอบครัว	0.77	0.96
2.5 ความสัมพันธ์ในโรงเรียน	0.78	1.41
2.6 ความสัมพันธ์กับชุมชน	0.79	0.69
การปรับตัวรวมทั้งหมด	0.94	5.02
จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 648 คน		

การหาค่าความเที่ยงตรง (Validity) คู่มือแบบทดสอบ CTP ได้พูดถึงการหาค่าความเที่ยงตรงของแบบทดสอบฉบับนี้ไว้ว่า มีพื้นฐานจากการศึกษา เกณฑ์หรือรูปแบบการปรับตัวหรือวิธีการในสถานการณ์ต่าง ๆ มากกว่า 1,000 หลาย ๆ เกณฑ์ เคยมีค่าความเที่ยงตรงจากการหาของนักจิตวิทยาอื่น ๆ เช่น นักจิตวิทยาการศึกษา 5 ท่าน นักจิตวิทยาคลินิก 5 ท่าน ซึ่งนักจิตวิทยาได้ประเมินเกณฑ์เหล่านี้เอาไว้แล้ว ดังนั้น เมื่อมีการพัฒนาแบบทดสอบฉบับนี้ขึ้น โกรทและคนอื่น ๆ ผู้สร้างแบบทดสอบจึงได้นำเอาค่าความต่าง ๆ มาจัดให้สอดคล้องกับเกณฑ์ที่นักจิตวิทยาได้หาไว้ในแต่ละระดับ

แต่ถ้าจะพิจารณาหาค่าความเที่ยงตรงของแบบทดสอบ โดยดูจากการหาค่าสหสัมพันธ์ภายใน (Intercorrelation) ระหว่างด้านต่าง ๆ ของลักษณะบุคลิกภาพ ซึ่งใช้วิธีการของ Pearson Product-moment จะได้ค่าสหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.61 ถึง 0.84 (จรัล คงสืบชาติ 2523 : 25 - 29 อ้างอิงมาจาก Thorpe, 1959 : 41)

เอ็ดเวิร์ด ผู้สร้างแบบสำรวจความต้องการ EPPS (Edwards Personal Preference Schedule) ได้ศึกษาความต้องการของนักศึกษาชายและนักศึกษาหญิง กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาในวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยหลายแห่งในสหรัฐอเมริกา มีจำนวนทั้งสิ้น 1,509 คน เป็นชาย 760 คน และหญิง 749 คน โดยให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสำรวจ EPPS ผลการวิจัยปรากฏว่า นักศึกษาชายและนักศึกษาหญิง มีความต้องการต่างกัน คือ นักศึกษาชายมีความต้องการมากกว่านักศึกษาหญิง ในด้านความสมบูรณ์แบบ การพึ่งตนเอง มีอำนาจเหนือผู้อื่น กบฏเพื่อนต่างเพศ และมีความต้องการก้าวร้าว แต่มีความต้องการน้อยกว่านักศึกษาหญิงในด้านความต้องการยกย่องผู้อื่น ผูกไมตรีกับผู้อื่น เข้าใจตนเองและผู้อื่น ขอความช่วยเหลือ ยอมรับโทษ ให้ความช่วยเหลือ ตลอดจนความต้องการเปลี่ยนแปลง (จรัล คงสืบชาติ 2523 : 31 อ้างอิงมาจาก Edwards, 1957 : 75)

ลันทิ ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกลักษณะของนักเรียนนิโกร ในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ Zebulen และ Raleigh มลรัฐ North Carolina ปีการศึกษา 1956 - 1957 โดยให้ตอบแบบสอบถาม The California Test of Personality (CTP), Mooney Problem Check Lists และ Personal Data Questionnaire ผลปรากฏว่า ไม่มีความแตกต่างกัน

ในบุคลิกลักษณะที่วัดโดยแบบสอบถาม The California Test of Personality แต่ทั้งสองกลุ่ม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ในแบบทดสอบทางสติปัญญา (Intelligent Test) กล่าวคือ นักเรียนในเมืองท่าคะแนนย์สอบได้สูงกว่านักเรียนในชนบทและนักเรียนในชนบทไม่มีใครที่มีระดับ สติปัญญาสูงกว่า ระดับปานกลางเลย ไม่มีความแตกต่างกันในบุคลิกลักษณะระหว่างเพศชายและ เพศหญิง ปัญหาที่นักเรียนชนบทเห็นว่ามีความสำคัญ คือ การปรับตัวกับงานโรงเรียน สภาพความเป็นอยู่ การเงิน อนาคตเกี่ยวกับอาชีพ และการศึกษา ปัญหาที่เห็นว่ามีค่าสำคัญน้อย คือ หักกลุ่ม และวิธีการสอน ส่วนนักเรียนในเมืองเห็นว่า ปัญหาสำคัญคือ การปรับตัวกับงานโรงเรียน หักกลุ่ม และวิธีการสอน และความสัมพันธ์ของความรู้สึกต่อตนเอง ปัญหาที่น้อยที่สุด คือ ปัญหาเกี่ยวกับบ้าน และครอบครัว (เจรัล คิงส์ซาดิ 2523 : 31 อ้างอิงมาจาก Smith. 1958 : 63 - 72)

ฟลาเออร์รี่ และ รัลเชล (Flaherty and Reutzel. 1965 : 58) ได้ทำการ ศึกษาเนื้อหาหลักของ บุคลิกภาพของนักเรียนที่ประสบความสําเร็จในการเรียนสูง และนักเรียนที่ ประสบผลการเรียนต่ำ โดยใช้แบบทดสอบ CIP (The California Psychological Inventory) วัดบุคลิกภาพต่าง ๆ และใช้คะแนนเฉลี่ยที่ได้จากการเรียนในชั้นปีที่ 1 การศึกษา ครั้งนี้แบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็นสองกลุ่ม คือ กลุ่มนักเรียนที่มีผลการเรียนสูง 37 คน และ กลุ่มนักเรียนที่มีผลการเรียนต่ำ จำนวน 37 คน จากการศึกษาครั้งนี้พบว่า

1. ผู้ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ได้คะแนนบุคลิกภาพด้านความมีอำนาจเหนือผู้อื่น (Dominance) การยอมรับตัวเอง (Self Acceptance) ความรับผิดชอบ (Responsibility) ผลสัมฤทธิ์ที่เกิดจากการกระทำของผู้อื่น (Achievement-via-Conformity) และประสิทธิภาพ ทางสมอง (Intellectual Efficiency) มากกว่ากลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติระดับความเชื่อมั่นที่ .01

2. ผู้ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ได้คะแนนบุคลิกภาพด้านความสามารถที่จะบรรลุ ถึงสถานะภาพ (Capacity for Status) การเข้าสังคม (Sociability) ความอดทน (Tolerance) ผลสัมฤทธิ์เกิดจากความเป็นตัวของตัวเอง (Achievement-via-Independent) ความเป็นหญิง (Femininity) มากกว่าผู้ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

3. ผู้ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ จะได้คะแนนบุคลิกภาพทางด้านความยืดหยุ่นได้ (Flexibility) มากกว่าผู้ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จอย (Gough. 1964 : 108 - 109) ได้ตรวจสอบความเชื่อมั่นของลักษณะ บุคลิกภาพด้านสัมฤทธิ์ผลของแบบทดสอบ CPI ในสองลักษณะ คือ ลักษณะสัมฤทธิ์ผลในสถานการณ์ที่ต้องทำตามผู้อื่น (Achievement-via-Conformance) และสัมฤทธิ์ผลในสถานการณ์ที่ต้องพึ่งตนเอง (Achievement-via-Independence) พบว่า บุคลิกภาพสองลักษณะนี้ จะมีความเชื่อมั่นเมื่อสถานการณ์ทางสังคมเหมาะสมและเมื่อทำการทดสอบในประเทศวิตาลี พบว่าบุคลิกภาพในสองลักษณะนี้ สามารถรักษาความเชื่อมั่นข้ามกลุ่มสังคมได้

มาริน และ เมนเดนโซน (Mathin and Mendelsohn. 1965 : 43 - 45) ได้ทำการศึกษาเพื่อหาความสัมพันธ์ของบุคลิกภาพ และความสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียนที่อยู่ในชั้นประถมศึกษาตอนปลาย โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างมาจากนักเรียนเกรด 5 จำนวน 68 คน และใช้แบบทดสอบวัดสมรรถภาพทางสติปัญญาของ โอทิส (Otis Quick Scoring Mental Ability Test) วัดความสามารถทางสติปัญญา ใช้แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ของ สแตนฟอร์ด (Stanford Achievement Test) เพื่อวัดผลสัมฤทธิ์และใช้แบบทดสอบบุคลิกภาพ (The California Test of Personality Form AA) วัดบุคลิกภาพในแง่ของความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับบุคคลและสังคม จากการศึกษาครั้งนี้พบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดี จะมีความสามารถปรับตัวให้เข้ากับบุคคลอื่น ในสังคมได้ดี และนักเรียนที่มีระดับสติปัญญาสูง จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดี และเป็นบุคคลที่สามารถปรับตัวให้เข้ากับสังคมและบุคคลได้ดีด้วย

ไอแซกส์ (Eysenck. 1969 : 109 - 112) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพ กับผลการเรียน โดยใช้แบบสำรวจบุคลิกภาพของเด็กวัยรุ่น (Junior Eysenck Personality Inventory) หรือ JEPI ศึกษาบุคลิกภาพของนักเรียนชาย หญิง 4,000 คน อายุ 11 - 12 ปี แล้วหาความสัมพันธ์กับผลการเรียน ปรากฏว่า เด็กที่มีลักษณะแสดงตัว ทั้งฝ่ายและหญิงมีความสามารถในการเรียนดีกว่าเด็กที่มีลักษณะเก็บตัว โดยเฉพาะทางด้านเหตุผลและภาษา และเด็กที่มีลักษณะอารมณ์ไม่มั่นคงทั้งฝ่ายและหญิง มีความสามารถในการเรียนไม่แตกต่างกับเด็กที่มีอารมณ์

มั่นคง ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางด้านอารมณ์ กับผลการเรียนมีลักษณะเป็นเส้นโค้ง (Curvilinear) เด็กที่มีลักษณะอารมณ์มั่นคง และเด็กที่อารมณ์อ่อนไหว ทำงานด้านการเรียนได้ดี เด็กที่มีลักษณะอารมณ์มั่นคง และเด็กที่มีอารมณ์อ่อนไหว ทำงานด้านการเรียนได้ต่ำกว่าเด็กที่มีลักษณะด้านอารมณ์เป็นกลาง ๆ ระหว่างสองพวกนี้ นอกจากนี้ยังพบว่า เด็กที่มีลักษณะแสดงตัวและอารมณ์อ่อนไหว จะทำงานด้านการเรียนได้ดี แต่เป็นเช่นนี้เฉพาะในเด็กหญิง ในเด็กชายลักษณะเดียวกันนี้ จะเรียนไม่ได้ดี

โคล (Cole. 1974 : 329 - 337) ได้ศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพ ลำดับที่ คือ การยอมรับตนเอง ที่คั่นคต และตัวกระตุ้นให้เกิดผลสัมฤทธิ์ (Achievement Motivation) กับสัมฤทธิ์ผลในการเรียนของนักศึกษาเกรด 3 จำนวน 100 คน ซึ่งมีคะแนนความสามารถทางสติปัญญาที่วัดได้จากแบบวัดความสามารถทางสมองของ Otis-Lennon Test of Mental Ability ระหว่าง 93 - 103 เครื่องมือที่ใช้วัดการยอมรับตนเอง คือ ดัชนีการยอมรับตนเองของเด็ก (The Children's Self Concept Index) ใช้แบบวัดที่คั่นคต The Children's Attitudinal Range Indicator และสำหรับตัวกระตุ้นให้เกิดผลสัมฤทธิ์ ใช้วัดด้วยแบบวัดพฤติกรรมในห้องเรียน (The Classroom Behavior Inventory) สำหรับสัมฤทธิ์ผลในการเรียน ใช้แบบวัด Metropolitan Achievement Test วัดความสำเร็จในการเรียนสี่ด้าน คือ ด้านการอ่าน (Reading) การสะกดคำ (Spelling) ด้านภาษา (Language) และคณิตศาสตร์ (Mathematics) เมื่อวัดลักษณะต่าง ๆ ของกลุ่มตัวอย่างหมดแล้ว วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าสหสัมพันธ์เรียงตามตำแหน่งของสเปียร์แมน (Spearman Rank-Order) และสหสัมพันธ์พหุคูณ (Multiple Correlation) ได้ค่าสหสัมพันธ์มีค่าต่ำ แต่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ระหว่างการยอมรับตนเองและตัวกระตุ้นให้เกิดผลสัมฤทธิ์ กับสัมฤทธิ์ผลในสาขาวิชาต่าง ๆ นอกจากการสะกดคำ (Spelling) เมื่อพิจารณาถึงความเหมือนกันของความสามารถทางสมองของกลุ่มตัวอย่าง แม้ว่าจะได้ค่าสหสัมพันธ์ค่อนข้างต่ำ แต่ก็ประเมินได้ว่ามีความสัมพันธ์เพียงพอ จากการวิจัยพบว่า ลักษณะบุคลิกภาพในด้านการยอมรับตนเอง และตัวกระตุ้นให้เกิดสัมฤทธิ์ผล มีความสำคัญสำหรับสัมฤทธิ์ผลในการเรียนของเด็กเกรด 3 ส่วนที่คั่นคตนั้นไม่มีความสัมพันธ์

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

งานวิจัยในประเทศไทย

ละอ อ พงษ์พานิช (ละอ อ พงษ์พานิช 2511 : 58) นักจิตวิทยาประจำโรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้าฯ ได้แปลและดัดแปลงแบบทดสอบบุคลิกภาพด้านความต้องการ 15 ประเภทมาจากแบบสอบถาม EPPS ได้หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นครูในเขตนครหลวง ได้หาค่าความเชื่อมั่น (reliability) ของบุคลิกภาพด้านความต้องการแต่ละประเภท ระหว่าง .62 - .98 สัมประสิทธิ์ของแบบสอบถามประกอบด้วยข้อคำถามทั้งสิ้น 225 ข้อ เป็นข้อจริง 210 ข้อ อีก 15 ข้อเป็นคำถามซ้ำ เพื่อวัดความคงที่ในการตอบของผู้ตอบ แต่ละข้อ มีข้อย่อย ก. และ ข้อย่อย ข. ให้ผู้ตอบเลือกตอบข้อย่อยเพียงข้อเดียวที่เห็นว่าตรงหรือใกล้เคียงกับลักษณะของตนมากที่สุด ข้อย่อยแต่ละข้อแทนลักษณะบุคลิกภาพ ด้านความต้องการ 15 ประเภท คือ ความต้องการสัมฤทธิ์ผล (Achievement) ความต้องการยกย่องผู้อื่น (Deference) ความต้องการความเป็นระเบียบ (Order) ความต้องการแสดงออก (Exhibition) ความต้องการพึ่งตนเอง (Autonomy) ความต้องการมีมิตรสัมพันธ์ (Affiliation) ความต้องการเข้าใจตนเอง และผู้อื่น (Interception) ความต้องการขอความช่วยเหลือ (Succerence) ความต้องการมีอำนาจเหนือผู้อื่น (Dominance) ความต้องการยอมรับผิด (Abasement) ความมีน้ำใจ (Nurturance) การเปลี่ยนแปลง (Change) ความอดทน (Endurance) ความสนใจทางเพศ (Heterosexual) ความก้าวร้าว (Aggression)

ฉวี กาหยี (ฉวี กาหยี 2512 : 35 - 39) ได้ศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพและความสามารถในการปรับตัวในโรงเรียนของนักเรียนที่มาจากครอบครัวชั้นกลางและชั้นต่ำ โดยศึกษากับนักเรียนชายและหญิงอายุ 12 - 16 ปี ในโรงเรียนสหศึกษาล่องแห้ง จำนวน 200 คน ชาย 100 คน หญิง 100 คน ใช้แบบทดสอบ Sociometric Test, The High School Personality Questionnaire Form A (HSPQ) และ The Moony Problem Check List ผลปรากฏว่า

1. นักเรียนวัยรุ่นทั้งชายและหญิงจากครอบครัวชั้นกลางและชั้นต่ำ มีความสามารถในการปรับตัวต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ คือ นักเรียนจากครอบครัวชั้นกลางได้รับเลือกจากเพื่อนในห้องเรียนมากกว่านักเรียนจากครอบครัวชั้นต่ำ สำหรับความแตกต่างด้านบุคลิกภาพนั้น มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญตามระดับชั้นของครอบครัว คือ วัยรุ่นชาย จากครอบครัวชั้นกลางมีบุคลิกภาพที่เป็นตัวของตัวเอง รุกราน และก้าวร้าวมากกว่า วัยรุ่นชายจากครอบครัวชั้นต่ำ ส่วนวัยรุ่นหญิงจากครอบครัวชั้นกลางมีบุคลิกภาพที่อ่อนน้อมถ่อมตนกว่า เร่งในระดับสูงกว่าวัยรุ่นหญิงที่มาจากครอบครัวชั้นต่ำ ซึ่งมีบุคลิกภาพที่เรียบร้อย ใฝ่ดี ไม่ค่อยพูด และมีการระมัดระวังตัวอยู่ตลอดเวลา

2. สำหรับการเปรียบเทียบระหว่างเพศ ไม่มีความแตกต่างกันในเรื่องความสามารถในการปรับตัว แต่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญในเรื่องของบุคลิกภาพ คือ หญิงมีความสามารถในการสังคม เป็นคนใจอ่อน และมีอารมณ์อ่อนไหวมากกว่าชาย แต่ชายมีความมั่นคงทางอารมณ์เป็นตัวของตัวเอง รุกรานและก้าวร้าวมากกว่าหญิง

✱ พูนผล สุวรรณรัตน์ (พูนผล สุวรรณรัตน์ 2512 : 94 - 97) ได้ศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพลักษณะของนักเรียนในเมืองหลวง และเด็กนักเรียนในตัวเมืองต่างจังหวัด โดยศึกษาตัวอย่างจากชั้นนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2517 ของโรงเรียนรัฐบาลทั้งจังหวัดพระนคร และจังหวัดศรีสะเกษ รวมสี่โรงเรียน เป็นจำนวนทั้งสิ้น 195 คน เป็นนักเรียนในเมืองหลวง 100 คน ชาย 50 คน หญิง 50 คน นักเรียนในตัวเมืองต่างจังหวัด 95 คน ชาย 47 คน หญิง 48 คน เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ แบบทดสอบบุคลิกภาพ High School Personality Questionnaire Form AA แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหา The Mooney Problem Check Lists, High School Form และแบบสอบถามรายละเอียดส่วนตัวนักเรียน ผลปรากฏว่า 1. นักเรียนในเมืองหลวงมีความสามารถในการสังคมดีกว่า มีความสามารถทางการเรียนดีกว่า มีความมั่นคงทางอารมณ์ดีกว่า มีการประหลาดใจตามระเบียบแบบแผนน้อยกว่า มีสภาพร่ำรวยมากกว่า มีความสามารถในการรับผิดชอบน้อยกว่า มีความสามารถในการเข้ากลุ่มมากกว่า และมีความสามารถในการบังคับตนเองน้อยกว่า (2) นักเรียนชายในเมืองหลวงและในตัวเมืองต่าง จังหวัด มีบุคลิกลักษณะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญในลักษณะต่าง ๆ ดังกล่าวแล้วในข้อ (1) ยกเว้นลักษณะสภาพร่ำรวย

หรือหาคู่ความสามารถในการรับผิดชอบและความสามารถในการเข้ากลุ่ม ในบุคลิกลักษณะทั้งสาม ลักษณะนี้ ทั้งสองกลุ่มไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 3. นักเรียนหญิงในเมืองหลวง และในตัวเมืองต่างจังหวัด มีบุคลิกลักษณะต่างกันอย่างมีนัยสำคัญในลักษณะความมั่นใจตนเอง และความสามารถในการควบคุมจิตใจ โดยที่นักเรียนหญิงในเมืองหลวงมีความมั่นใจในตนเองน้อยกว่า และยังแตกต่างกันในลักษณะต่าง ๆ ดังกล่าวแล้วในข้อ (1) ยกเว้น ลักษณะความมั่นคงทางอารมณ์ และการประพฤติตนตามระเบียบแบบแผน และ (4) ปัญหาที่นักเรียนในเมืองหลวงเห็นว่า สำคัญที่สุด คือ การปรับตัวกับงานโรงเรียน และปัญหาที่สำคัญน้อยที่สุด คือ กิจกรรมทางสังคม และสหนาการ ส่วนนักเรียนในตัวเมืองต่าง จังหวัด เห็นว่าเป็นปัญหาสำคัญที่สุด คือ การปรับตัว กับงานโรงเรียน และปัญหาที่สำคัญน้อยที่สุด คือ บ้านและครอบครัว

ดวงเดือน ไชยคำ (ดวงเดือน ไชยคำ 2513 : 38 - 43) ได้ศึกษาบุคลิกลักษณะ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาที่มีเพื่อนมากที่สุด และที่ไม่มีเพื่อน จากกลุ่มตัวอย่างอายุ 13 - 21 ปี ที่ กำลังเรียนอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ของโรงเรียนสี่แห่งในจังหวัดพระนคร เป็นโรงเรียนรัฐบาลสองแห่ง และโรงเรียนราษฎร์สองแห่ง จำนวน 160 คน ชาย 109 คน หญิง 51 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบทดสอบสังคมมิติ และแบบทดสอบที่ดัดแปลงมาจาก The Omnibus Personality Inventory ผลปรากฏว่า 1. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาที่มีเพื่อน มากที่สุด และไม่มีเพื่อน มีบุคลิกลักษณะที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ 2. นักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษา ที่มีเพื่อนมากที่สุด และนักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาที่มีเพื่อนมากที่สุด มีบุคลิกลักษณะที่แตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญ คือ นักเรียนชายที่มีเพื่อนมากที่สุด แสดงลักษณะชอบความซับซ้อน เป็นตัวของตัวเอง มี แนวโน้มที่จะไม่เชื่อในคำลบล้าง ชอบแสดงออกซึ่งความรู้สึกนึกคิด มากกว่านักเรียนหญิงที่มีเพื่อนมากที่สุด และยังแสดงลักษณะความเป็นชายสูงอีกด้วย 3. นักเรียนหญิงมัธยมศึกษาที่ไม่มีเพื่อน และมีบุคลิก ลักษณะทางด้านที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ คือ นักเรียนหญิงที่ไม่มีเพื่อน แสดงลักษณะปรับปรุงตัวเอง มีระดับความกังวลใจต่ำ และขอความช่วยเหลือผู้อื่นมากกว่านักเรียนชายที่ไม่มีเพื่อน แต่นักเรียนชายที่ ไม่มีเพื่อน แสดงออกซึ่งความรู้สึกนึกคิดมากกว่านักเรียนหญิงที่ไม่มีเพื่อน 4. นักเรียนหญิงที่มีเพื่อน มากที่สุด และนักเรียนหญิงที่ไม่มีเพื่อน มีบุคลิกลักษณะบางด้านที่ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ คือ นักเรียนหญิง

ที่ไม่มีเพื่อนแสดงลักษณะที่เป็นตัวของตัวเอง และมีแนวโน้มที่จะไม่เชื่อคำสนมมากกว่านักเรียนหญิงที่มีเพื่อนมากที่สุด 5. นักเรียนชายที่มีเพื่อนมากที่สุด และนักเรียนชายที่ไม่มีเพื่อน มีบุคลิกลักษณะบางด้านที่ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ คือ นักเรียนชายที่มีเพื่อนมากที่สุด แสดงลักษณะที่มีแนวโน้มทางทฤษฎี และชอบช่วยเหลือผู้อื่นมากกว่านักเรียนชายที่ไม่มีเพื่อน

✓/ค้นสำนั ธีระเรียรประภา (ค้นสำนั ธีระเรียรประภา 2514 : 149 - 152) ได้ศึกษาเกณฑ์ปกติของบุคลิกภาพในรูปคะแนนมาตรฐานและเพื่อแสดงภาคตัดขวางของคะแนนเฉลี่ยของลักษณะบุคลิกภาพของเด็กวัยรุ่นชายและหญิงในโรงเรียนลัทธิฯ ในจังหวัดพระนคร ในด้านต่อไปนี้ คือ บุคลิกภาพทั่วไป การยอมรับตนเอง-การยอมรับผู้อื่น ความวิตกกังวล การเก็บตัว-การแสดงออก และความต้องการ กลุ่มตัวอย่างมีจำนวน 756 คน เป็นชาย 426 คน เป็นหญิง 330 คน อายุระหว่าง 13 - 17 ปี ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในโรงเรียนลัทธิฯ จำนวนสามโรงเรียน ในจังหวัดพระนคร เครื่องมือที่ใช้ประกอบด้วยแบบสำรวจบุคลิกภาพทั่วไป (California Psychological Inventory) แบบสอบถามการยอมรับตนเองและการยอมรับผู้อื่น (Acceptance of Self and Others) แบบสอบถามความวิตกกังวล การเก็บตัว-การแสดงออก และแบบสำรวจความต้องการ (Edwards Personal Preference Schedule) สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยหาคะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และคะแนนมาตรฐานในแต่ละเพศ และเล่นผลการวิจัยในรูปของตารางและแผนภูมิภาคตัดขวาง ซึ่งผลการวิจัยปรากฏว่า 1. ได้เกณฑ์ปกติของลักษณะบุคลิกภาพในรูปคะแนนมาตรฐานของเด็กวัยรุ่นไทยทั้งชายและหญิง ที่สำรวจจากแบบสอบถามทั้งสิ้นชุด ดังกล่าวข้างต้น โดยคะแนนมาตรฐานที่ได้มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 50 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 10 2. ได้ลักษณะบุคลิกภาพของเด็กวัยรุ่นไทยทั้งชายและหญิงแต่ละช่วงอายุ เมื่อเปรียบเทียบกับเด็กวัยรุ่นเพศเดียวกันในช่วงอายุอื่น ซึ่งอาจสรุปลักษณะบุคลิกภาพได้ดังนี้ 2.1 เด็กวัยรุ่นชายและหญิง อายุ 13 ปี มีแนวโน้มที่จะต้องการขอความช่วยเหลือ มีความวิตกกังวล และการเก็บตัวสูงที่สุด เด็กวัยรุ่นชายมีแนวโน้มที่จะไม่มีความมั่นคงปลอดภัยทางใจ มีการยอมรับตนเองปานกลาง แต่ยอมรับผู้อื่นต่ำ เด็กวัยรุ่นหญิงมีแนวโน้มยอมรับตนเองและผู้อื่นค่อนข้างสูง 2.2 เด็กวัยรุ่นชายและหญิงอายุ 15 ปี มีความต้องการ

เป็นระเบียบ เด็กวัยรุ่นชายมีแนวโน้มที่จะมีการขัดแย้งและปัญหาภายใน มีการยอมรับตนเองและผู้อื่นสูงที่สุด มีความวิตกกังวลสูง เด็กวัยรุ่นหญิงมีแนวโน้มที่จะซื้อสัตย์และอยู่ใต้อิทธิพลของผู้อื่น ทั้งในด้านการกระทำและความคิด เป็นคนค่อนข้างเก็บตัว มีการยอมรับตนเองและผู้อื่นต่ำ

2.3 เด็กวัยรุ่นอายุ 15 ปี ทั้งสองเพศ มีแนวโน้มที่จะต้องการเปลี่ยนแปลง แต่เด็กวัยรุ่นชายมีความสนใจกว้างขวาง มีความวิตกกังวลและการเก็บตัวค่อนข้างต่ำ ยอมรับตนเองบ้าง แต่ไม่ยอมรับผู้อื่น เด็กวัยรุ่นหญิงมีแนวโน้มเป็นตัวของตัวเอง ยอมรับตนเองและผู้อื่นค่อนข้างต่ำ และมีความวิตกกังวลและการเก็บตัวค่อนข้างต่ำด้วย 2.4 เด็กวัยรุ่นชายและหญิงอายุ 16 ปี มีแนวโน้มต้องการสัมฤทธิ์ผล และปกครองตนเอง เด็กวัยรุ่นชายมีแนวโน้มที่จะตื่นตัวง่าย มีความรับผิดชอบ และมีความวิตกกังวลค่อนข้างต่ำ และค่อนข้างเก็บตัว มีการยอมรับตนเองและผู้อื่นต่ำด้วย เด็กวัยรุ่นหญิงมีแนวโน้มที่จะชอบเข้าสังคม มีความวิตกกังวลค่อนข้างต่ำ แต่ค่อนข้างเก็บตัว และมีการยอมรับตนเองและผู้อื่นสูง 2.5 เด็กวัยรุ่นชายและหญิงอายุ 17 ปี ทั้งสองเพศมีแนวโน้มที่จะมีความเชื่อมั่นในตนเอง ต้องการคบเพื่อนต่างเพศ เด็กวัยรุ่นชายมีแนวโน้มที่จะชอบเข้าสังคม มีลักษณะของผู้นำ มีความวิตกกังวลและการเก็บตัวค่อนข้างต่ำ มีการยอมรับตนเองค่อนข้างต่ำ แต่ยอมรับผู้อื่นค่อนข้างสูง เด็กวัยรุ่นหญิงเป็นคนตื่นตัวอยู่เสมอ ทำงานเพื่องาน มีความวิตกกังวลและการเก็บตัวค่อนข้างต่ำ มีการยอมรับตนเองและผู้อื่นค่อนข้างต่ำด้วย

พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์ 2517 : 59 - 62) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ลักษณะบุคลิกภาพและผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา ในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค กลุ่มตัวอย่างกลุ่มจากนักเรียนชั้น ม.ศ.4 แผนกวิทยาศาสตร์ แผนกศิลปะ และแผนกทั่วไปของโรงเรียนรัฐบาล สหศึกษาหอโรง ใช้แบบสำรวจบุคลิกภาพ CPI วัดบุคลิกภาพและใช้คะแนนเฉลี่ยผลการเรียนตลอดปีวัดผลสัมฤทธิ์ ผลปรากฏว่า

1. นักเรียนแผนกวิทยาศาสตร์ส่วนภูมิภาค ได้คะแนนสูงกว่านักเรียนแผนกวิทยาศาสตร์ส่วนกลาง ในด้านการควบคุมตนเอง (BC) และสัมฤทธิ์ผลที่เกิดจากการทำตามผู้อื่น (AC) นักเรียนแผนกศิลปะส่วนภูมิภาค ได้คะแนนสูงกว่านักเรียนแผนกศิลปะส่วนกลาง ในด้านประสิทธิภาพทางสังคม (Ie) สัมฤทธิ์ผลที่เกิดจากการเป็นตัวของตัวเอง (Ai) และการสร้างความประทับใจ

ให้กับผู้อื่น (Gi) ส่วนนักเรียนแผนกทั่วไปส่วนภูมิภาคได้คะแนนสูงกว่านักเรียนแผนกทั่วไปส่วนกลาง ในด้านการมีอำนาจเหนือผู้อื่น (Do) และด้านการยอมรับตนเอง (Sa) แต่ได้คะแนนต่ำกว่า ในด้านลักษณะที่พบในคนส่วนมาก (Cm)

2. นักเรียนชายส่วนภูมิภาค ได้คะแนนสูงกว่านักเรียนชายส่วนกลางในด้านการยอมรับตนเอง (Sa) ส่วนนักเรียนหญิงส่วนภูมิภาค ได้คะแนนสูงกว่านักเรียนหญิงส่วนกลาง ในด้านการควบคุมตนเอง (Sc) สมรรถผลที่เกิดจากการทำตามผู้อื่น (Ac) และการสร้างความประทับใจให้กับผู้อื่น (Gi) สำหรับนักเรียนรวมสองเพศ นักเรียนส่วนภูมิภาคได้คะแนนสูงกว่านักเรียนส่วนกลาง ในด้านสมรรถผลที่เกิดจากความเป็นตัวของตัวเอง (Ai) สมรรถผลที่เกิดจากการทำตามผู้อื่น (Ac) และการสร้างความประทับใจให้กับผู้อื่น (Gi)

บุคลิกภาพที่มีความสัมพันธ์กับผลสมรรถผลสำหรับนักเรียนส่วนกลาง มีหกด้าน คือ ด้านความสามารถที่จะบรรลุถึงสถานการณ์ (Cs) การเข้าสังคม (Sy) ประสิทธิภาพทางสังคม (Ie) การมีอำนาจเหนือผู้อื่น (Do) การยอมรับตนเอง (Sa) และสมรรถผลที่เกิดจากการเป็นตัวของตัวเอง (Ai) และสำหรับนักเรียนในส่วนภูมิภาคมีสี่ด้าน คือ ด้านการมีอำนาจเหนือผู้อื่น (Do) ความรับผิดชอบ (Re) ลักษณะที่พบในคนส่วนมาก (Cm) และสมรรถผลที่เกิดจากการทำตามผู้อื่น (Ac)

* มณี ไชยกิจ (มณี ไชยกิจ 2521 : 69 - 71) ได้ทำการศึกษาการประเมินบุคลิกภาพของผู้กระทำผิดวัยหนุ่มตามแบบ CPI โดยการศึกษาเปรียบเทียบลักษณะบุคลิกภาพของผู้กระทำผิดวัยหนุ่ม กับคนงานวัยหนุ่ม ได้แยกลักษณะบุคลิกภาพของผู้กระทำผิดวัยหนุ่มในสามลักษณะความผิด ได้แก่ ความผิดต่อทรัพย์ ความผิดต่อชีวิต และความผิดทางเพศ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล คือ แบบสำรวจบุคลิกภาพ CPI ฉบับภาษาไทย กลุ่มตัวอย่าง ประชากร ได้แก่ ผู้กระทำผิดวัยหนุ่มในสถานแรกรับเรือนจำกลาง นครปฐม ทัณฑสถานวัยหนุ่ม บางเขน และทัณฑสถานวัยหนุ่ม มินบุรี จำนวน 323 คน และคนงานวัยหนุ่ม 100 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ t-test ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนบุคลิกภาพและการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way Analysis) ได้นำแบบสำรวจบุคลิกภาพ CPI ฉบับภาษาไทยที่แปล

และเรียบเรียงโดย ศุภพล เรียบร้อยเจริญ มาทดสอบหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตร Kuder-Richardson Formular 21 เพื่อประมาณค่าความคงที่ภายใน (Internal Consistency) ของแบบสำรวจได้ค่าความเชื่อมั่นของแต่ละลักษณะบุคลิกภาพ ตั้งแต่ 0.17 - 0.78

จรัส คงสืบชาติ (จรัส คงสืบชาติ 2523 : 94 - 96) ได้ทำการสร้างและทดลองใช้แบบทดสอบบุคลิกภาพกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย โดยการดัดแปลงจากแบบทดสอบ California Test of Personality (CTP) Form AA ของ โรธฟ์ และคนอื่น ๆ แบบทดสอบที่สร้างขึ้นทั้งหมด 144 ข้อ เป็นแบบทดสอบบุคลิกภาพ วัตถุประสงค์การปรับตัว และการปรับตัวทางสังคม ซึ่งแต่ละด้านประกอบด้วยลักษณะบุคลิกภาพด้านต่าง ๆ อีกด้านละหกข้อคือ ประกอบ กลุ่มตัวอย่างใช้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 ของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดโรงเรียนรัฐบาล ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคปลายปีการศึกษา 2522 ในเขตการศึกษา 9, 10, 11 ซึ่งอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กลุ่มตัวอย่างได้จากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 700 คน เป็นนักเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด 451 คน สังกัดกรมสามัญศึกษา 100 คน และสังกัดเทศบาล 149 คน ผลการทดสอบแบบทดสอบมีค่าความเชื่อมั่น 0.59 ค่าความเที่ยงตรงของแบบทดสอบเท่ากับ 0.99 และมีนัยสำคัญที่ .01 ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการวัดของแบบทดสอบบุคลิกภาพที่ใช้ มีค่าเท่ากับ 5.96 พบว่า กลุ่มนักเรียนมีแนวโน้มของลักษณะบุคลิกภาพดังนี้ ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน และด้านมาตรฐานทางสังคมสูงกว่าเกณฑ์เฉลี่ย ส่วนแนวโน้มของลักษณะบุคลิกภาพที่ต่ำกว่าเกณฑ์เฉลี่ย คือ ด้านการมองเห็นคุณค่าของตัวเอง สำหรับลักษณะบุคลิกภาพที่ไม่พึงประสงค์ คือ แนวโน้มที่จะถอยหนี และด้านแนวโน้มจะต่อต้านสังคมมีแนวโน้มสูงกว่าเกณฑ์เฉลี่ย ด้านอาการทางประสาทมีแนวโน้มต่ำกว่าเกณฑ์เฉลี่ย

สินตนา ณ สิงขลา (สินตนา ณ สิงขลา 2523 : 51 - 53) ได้ทำการสร้างและทดลองใช้แบบทดสอบบุคลิกภาพ กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาในภาคกลางของประเทศไทย โดยดัดแปลงมาจากแบบทดสอบ California Test of Personality (CTP) Form AA โดยทดลองวิจัยกับนักเรียนชายหญิงที่กำลังเรียนอยู่ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 ปีการศึกษา 2522 ที่โรงเรียนรัฐบาลในเขตการศึกษา 1, 5, 6, 11 ซึ่งอยู่ในภาคกลางของประเทศไทย โดย

การลุ่มแบบง่าย พบว่าค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ มีค่าอยู่ระหว่าง 0.06 - 0.68 ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.50 ค่าความเที่ยงตรงของแบบทดสอบเท่ากับ .99 ที่นัยสำคัญทางสถิติ .01 ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการวัดของแบบทดสอบเท่ากับ 5.83 ผลการทดลองพบว่า คุณลักษณะบุคลิกภาพด้านความศรัทธาในตัวเองและด้านความรู้สึกเป็นเจ้าของมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าค่าเฉลี่ยรวม ส่วนด้านการมองเห็นคุณค่าของตัวเอง และด้านความรู้สึกอิสระในตนเอง มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าค่าเฉลี่ยรวมบุคลิกภาพด้านมาตรฐานสังคม และด้านความสัมพันธ์ของชุมชนมีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าค่าเฉลี่ยรวม ด้านทักษะทางสังคม และความสัมพันธ์ในโรงเรียนมีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าค่าเฉลี่ยรวม ลักษณะบุคลิกภาพที่ไม่พึงประสงค์ เช่น บุคลิกภาพด้านแนวโน้มที่จะถอยหนีมีค่าสูงกว่าค่าเฉลี่ยรวม ด้านอาการทางประสาท มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าค่าเฉลี่ยรวม บุคลิกภาพด้านต่อต้านสังคม มีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าค่าเฉลี่ยรวม

นราวัลย์ กลิ่นธำมะนา (นราวัลย์ กลิ่นธำมะนา 2523 : 83 - 84) ได้สร้างและทดลองใช้แบบทดสอบบุคลิกภาพกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาในภาคเหนือของประเทศไทย โดยดัดแปลงจาก California Test of Personality Form AA กลุ่มตัวอย่างใช้นักเรียนชั้นประถมศึกษาซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในชั้น ป.4, ป.5, ป.6 ปีการศึกษา 2522 ของโรงเรียนรัฐบาลในภาคเหนือของประเทศไทย จำนวน 660 คน ผลการวิจัยพบว่า แบบทดสอบมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .86 แบบทดสอบมีค่าความเที่ยงตรง .99 มีนัยสำคัญทางสถิติ .01 ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการวัดเท่ากับ 5.78 ด้านบุคลิกภาพที่พึงประสงค์แก้ตัวมี 4 ด้าน คือ ด้านความศรัทธาในตัวเอง การมองเห็นคุณค่าของตัวเอง ความรู้สึกอิสระในตัวเอง ความรู้สึกเป็นเจ้าของ มาตรฐานทางสังคม ทักษะทางสังคม ความสัมพันธ์ในครอบครัว ความสัมพันธ์ในโรงเรียน ความสัมพันธ์กับชุมชน มีค่าเกณฑ์เฉลี่ย ($\bar{X}$) = 8.03 คุณลักษณะบุคลิกภาพของนักเรียนที่มีค่าต่ำกว่าเกณฑ์เฉลี่ยมีอยู่สามลักษณะ คือ การมองเห็นคุณค่าของตัวเอง ความสัมพันธ์ในครอบครัว ความสัมพันธ์ในโรงเรียน ในกลุ่มคุณลักษณะบุคลิกภาพที่ไม่พึงประสงค์สามด้าน คือ แนวโน้มที่จะถอยหนี อาการทางประสาท แนวโน้มที่จะต่อต้านสังคม มีเกณฑ์เฉลี่ย 6.39 มีบุคลิกภาพซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าเกณฑ์สองด้าน คือ แนวโน้มที่จะถอยหนีและอาการทางประสาท

อาสัย เนรานนท์ (อาสัย เนรานนท์ 2523 : 95 - 97) ได้สร้างและทดลอง
 ให้แบบทดสอบบุคลิกภาพกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาในภาคใต้ของประเทศไทย โดยดัดแปลงจาก
 แบบทดสอบบุคลิกภาพ California Test of Personality (CTP) Form AA โดยให้กับ
 นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดโรงเรียนรัฐบาลที่กำสรงศึกษาอยู่
 ในภาคปลายปีการศึกษา 2522 - 2523 ในเขตการศึกษา 2, 3, 4 ซึ่งอยู่ในภาคใต้ของ
 ประเทศไทย โดยการลุ่มตัวอย่างจำนวน 600 คน เป็นนักเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด
 290 คน สังกัดเทศบาล 220 คน สังกัดกรมสามัญศึกษา 90 คน ผลการวิจัยพบว่า ค่าความเชื่อมั่น
 ของแบบทดสอบ เท่ากับ 0.54 ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการวัดเท่ากับ 5.88 ค่าความ
 เกี่ยวตรงของแบบทดสอบทั้งสองฉบับเท่ากับ 0.99 ที่นัยสำคัญทางสถิติ 0.01 นักเรียนมีแนวโน้มของ
 ลักษณะบุคลิกภาพด้านความสัมพันธ์กับชุมชน และด้านมาตรฐานสังคมสูงกว่าเกณฑ์เฉลี่ย ส่วนแนวโน้ม
 ของบุคลิกภาพที่ต่ำกว่าเกณฑ์เฉลี่ย คือ ด้านการมองเห็นคุณค่าในตัวเอง ลักษณะบุคลิกภาพที่ไม่
 พึงประสงค์ที่ได้คะแนนสูงกว่าเกณฑ์เฉลี่ย คือ ด้านแนวโน้มที่จะถอยหนี

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. นักเรียนที่มีตัวที่อยู่อาศัยภายในแหล่งเสื่อมโทรม มีบุคลิกภาพแตกต่างจากนักเรียนที่มี
 ที่อยู่อาศัยภายนอกแหล่งเสื่อมโทรม แขวงคลองเตย ในแต่ละด้าน (12 ด้าน) คือ

1.1 ด้านการปรับตัวในสังคม คือ

- 1.1.1 ความศรัทธาในตนเอง
- 1.1.2 การมองเห็นคุณค่าของตนเอง
- 1.1.3 ความรู้สึกอิสระในตนเอง
- 1.1.4 ความรู้สึกเป็นเจ้าของ
- 1.1.5 แนวโน้มที่จะถอยหนี
- 1.1.6 อาการทางประสาท

1.2 ด้านการปรับตัวทางสังคม มีหกด้าน คือ

- 1.2.1 มาตรฐานทางสังคม
- 1.2.2 ทักษะทางสังคม
- 1.2.3 แนวโน้มที่จะต่อต้านสังคม
- 1.2.4 ความสัมพันธ์ในครอบครัว
- 1.2.5 ความสัมพันธ์ในโรงเรียน
- 1.2.6 ความสัมพันธ์กับชุมชน

2. นักเรียนหญิงและนักเรียนชายมีบุคลิกภาพแตกต่างกันในแต่ละด้าน (12 ด้าน) คือ

2.1 ด้านการปรับตัวตนเอง มีหกด้าน คือ

- 2.1.1 ความศรัทธาในตนเอง
- 2.1.2 การมองเห็นคุณค่าของตนเอง
- 2.1.3 ความรู้สึกอิสระในตนเอง
- 2.1.4 ความรู้สึกเป็นเจ้าของ
- 2.1.5 แนวโน้มที่จะถอยหนี
- 2.1.6 อาการทางประสาท

2.2 ด้านการปรับตัวทางสังคม มีหกด้าน คือ

- 2.2.1 มาตรฐานทางสังคม
- 2.2.2 ทักษะทางสังคม
- 2.2.3 แนวโน้มที่จะต่อต้านสังคม
- 2.2.4 ความสัมพันธ์ในครอบครัว
- 2.2.5 ความสัมพันธ์ในโรงเรียน
- 2.2.6 ความสัมพันธ์กับชุมชน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษารั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลายที่กำลังเรียน
อำนวยการจัดการประถมศึกษาแห่งชาตปี พ.ศ. 2503 ในโรงเรียนระดับประถมศึกษา ภายในแขวง
คลองเตย ซึ่งมีทั้งหมดเจ็ดโรงเรียน เป็นโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานครสามโรงเรียน ได้แก่

1. โรงเรียนวัดคลองเตย
2. โรงเรียนศูนย์รวมหัวใจ
3. โรงเรียนหมู่บ้านร่มอันพัฒนา

มีโรงเรียนในสังกัดกองการศึกษาเอกชนอีกสี่โรงเรียน คือ

1. โรงเรียนปัญญาวุธ
2. โรงเรียนไทยประสิทธิ์คำลัตรี
3. โรงเรียนสามมิตร
4. โรงเรียนสามัคคีสังเคราะห์

รวมจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 516 คน

เกณฑ์การเลือกกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งมีวิธีดำเนินการดังนี้

1. สืบวจสภาพถิ่นที่อยู่อาศัยของนักเรียน โดยการศึกษาจาก แผนที่เขียนของ
โรงเรียนทั้งเจ็ดโรง คัดลอกรายชื่อ และบ้านเลขที่ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย นามา
แยกตามสภาพถิ่นที่อยู่อาศัยภายในและภายนอกแหล่งเสื่อมโทรม แขวงคลองเตย โดยใช้เกณฑ์
การแบ่งตามการทำการแขวงคลองเตยกำหนดไว้ คือ ถ้าเลขที่บ้านตรงกับบัตรทะเบียนบ้านแบบชั่วคราว
(บัตรสีฟ้า) สดว่าเป็นบ้านที่มีถิ่นที่อยู่ในแหล่งเสื่อมโทรม ถ้าเลขที่บ้านตรงกับทะเบียนบ้านแบบถูกต้อง
(บัตรสีขาว) สดว่าเป็นบ้านที่มีถิ่นอยู่นอกแหล่งเสื่อมโทรม

2. การเลือกกลุ่มตัวอย่าง ใช้การสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling)

โดยแยกตามสภาพถิ่นที่อยู่อาศัย แบ่งเป็นเพศหญิงและเพศชาย

กลุ่มตัวอย่างที่เป็น

นักเรียนชาย ที่มีถิ่นที่อยู่อาศัยในแหล่งเสื่อมโทรม จำนวน 124 คน

นักเรียนหญิง ที่มีถิ่นที่อยู่อาศัยในแหล่งเสื่อมโทรม จำนวน 131 คน

นักเรียนชาย ที่มีถิ่นที่อยู่อาศัยนอกแหล่งเสื่อมโทรม จำนวน 115 คน

นักเรียนหญิง ที่มีถิ่นที่อยู่อาศัยนอกแหล่งเสื่อมโทรม จำนวน 146 คน

รวมจำนวน 516 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ยึดแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพนักเรียนชั้นประถมศึกษา ในภาคกลางของประเทศไทย ของ สันตนา ณ สงขลา ซึ่งดัดแปลงปรับปรุงจากแบบทดสอบ California Test of Personality Form A.A. ซึ่งดัดแปลงและทำการทดลองและปรับปรุงใช้กับนักเรียนไทยทั่วประเทศ ตามโครงการสร้างและทดลองใช้แบบทดสอบบุคลิกภาพ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาทั่วประเทศไทย ในปี พ.ศ. 2523 ซึ่งมีจำนวนข้อคำถาม 144 ข้อ คำถามจะถามเกี่ยวกับองค์ประกอบ 12 ด้าน คือ

การปรับตัวตนเอง มีหกองค์ประกอบ

- ความศรัทธาในตนเอง 12 ข้อ
- การมองเห็นคุณค่าของตนเอง 12 ข้อ
- ความรู้สึกอิสระในตนเอง 12 ข้อ
- ความรู้สึกเป็นเจ้าของ 12 ข้อ
- แนวโน้มที่จะถอยหนี 12 ข้อ
- อารมณ์ทางประสาท 12 ข้อ

การปรับตัวทางสังคม มีหกองค์ประกอบ

- มาตรฐานทางสังคม 12 ข้อ

- ทักษะทางสังคม 12 ข้อ
- แนวโน้มที่จะต่อต้านสังคม 12 ข้อ
- ความสัมพันธ์ในครอบครัว 12 ข้อ
- ความสัมพันธ์ในโรงเรียน 12 ข้อ
- ความสัมพันธ์กับชุมชน 12 ข้อ

ลักษณะของแบบทดสอบ

ข้อทดสอบมีจำนวน 144 ข้อ ผู้ตอบแบบทดสอบต้องตอบในข้อคำถามนั้นว่า "ใช่" หรือ "ไม่ใช่" รายละเอียดของคำชี้แจงในการตอบมีอยู่ในแบบทดสอบ กระดาษคำตอบ แยกต่างหาก จากตัวแบบทดสอบเพื่อสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้ให้ตรงกับสภาพความเป็นจริงของนักเรียนมากที่สุด แบบทดสอบนี้เป็นเพียงการสำรวจบุคลิกภาพ ดังนั้น จึงไม่มีคำตอบที่ถูกต้องตายตัว ให้นักเรียน ใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องคำตอบที่ให้ในกระดาษคำตอบให้ตรงกับลักษณะของตนเอง

ข้อ	คำถาม	คำตอบ	
		ใช่	ไม่ใช่
(0)	โดยปกติเมื่อนักเรียนลงมือทำงานแล้วจะทำต่อให้เสร็จใช่หรือไม่		✓
(00)	โดยปกตินักเรียนมักกล่าวคำขอโทษเมื่อนักเรียนเป็นฝ่ายผิดใช่หรือไม่	✓	

การตรวจให้คะแนน

มีเกณฑ์ดังนี้

ถ้า คำตอบตรงกับที่กำหนดให้ ได้ 1 คะแนน

คำตอบผิดจากข้อกำหนดให้ ได้ 0 คะแนน

โดยการตรวจให้คะแนน เทียบกับการเฉลยคำตอบที่กำหนดไว้ในแต่ละด้านของบุคลิกภาพ
ดังแสดงในตาราง 3

ตาราง 3 คำตอบที่กำหนดไว้ในบุคลิกภาพแต่ละด้านทั้ง 12 ด้าน

ลักษณะบุคลิกภาพ	คำตอบ	
	ข้อที่ตอบ ใช่	ข้อที่ตอบ ไม่ใช่
<u>การปรับตัวตนเอง</u>		
1. ความศรัทธาในตนเอง	1, 2, 3, 5, 9, 11, 12	4, 6, 7, 8, 10
2. การมองเห็นคุณค่าของตนเอง	13, 14, 16, 18, 21, 22, 24	15, 17, 19, 20, 23
3. ความรู้สึกอิสระในตนเอง	26, 27, 29, 32, 33, 36	25, 28, 30, 31, 34, 35
4. ความรู้สึกเป็นเจ้าของ	37, 38, 40, 41, 42, 44, 48	39, 43, 45, 46, 48
5. แนวโน้มที่จะถอยหนี	49 - 60	-
6. อาการทางประสาท	61 - 72	-
<u>การปรับตัวทางสังคม</u>		
7. มาตรฐานทางสังคม	75, 77, 78, 80, 81, 82	73, 74, 76, 79, 83, 84
8. ทักษะทางสังคม	86, 87, 89, 91, 92, 94, 95, 96	85, 88, 90, 93

ตาราง 3 (ต่อ)

ลักษณะบุคลิกภาพ	คำตอบ	
	ข้อที่ตอบ ใช่	ข้อที่ตอบ ไม่ใช่
9. แนวโน้มที่จะต่อต้านสังคม	97 - 108	-
10. ความสัมพันธ์ในครอบครัว	109, 112, 114	110, 111, 113, 115, 116, 117, 118, 119, 120
11. ความสัมพันธ์ในโรงเรียน	121, 223, 225, 132	122, 124, 126, 127, 128, 129, 130, 131
12. ความสัมพันธ์กับชุมชน	133, 135 - 140, 143, 144	134, 141, 142

วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. สืบจรรยาชื่อและบ้านเลขที่ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย โดยติดต่อจากฝ่ายทะเบียนของโรงเรียนทั้งเจ็ด ภายในแขวงคลองเตย และนำมาคัดแยกนักเรียนตามแหล่งที่อยู่อาศัย ภายในและภายนอกแหล่งเสื่อมโทรม แขวงคลองเตย ณ ที่ว่าการแขวงคลองเตย โดยคัดแยกตามประเภทของทะเบียนบ้านที่นักเรียนอยู่อาศัย

2. ติดต่อโรงเรียนที่ได้ทำการลุ่มนักเรียนไว้ และทำการทดสอบ โดยนัดหมาย วัน เวลา ที่ทางโรงเรียนสะดวก และไปทำการทดสอบและเก็บข้อมูลด้วยตนเอง

3. นำกระดาษคำตอบแบบทดสอบที่ได้มาตรวจสอบความเรียบร้อย และเลือกเฉพาะฉบับที่สมบูรณ์มาตรวจนับคะแนน แล้วนำคะแนนที่ได้ไปวิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมติฐานต่อไป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

จากสมมติฐานข้อ 1 - 2 ใช้การหาค่าเฉลี่ย โดยใช้สูตร (ล้วน ลายยศ และ
ฮังคณา ลายยศ 2522 : 51)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน คะแนนเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนคน

แล้วนำค่าเฉลี่ยของแต่ละกลุ่มมาเปรียบเทียบ โดยแสดงในรูปกราฟเส้นตรง และนำมา
หาความแตกต่างของบุคลิกภาพ โดยเปรียบเทียบทั้งสองกลุ่ม โดยใช้ t-test แบบ Independent
Measure (ล้วน ลายยศ และ ฮังคณา ลายยศ 2522 : 98)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{N_1} + \frac{S_2^2}{N_2}}}$$

$$df = \frac{(s_1^2/n_1 + s_2^2/n_2)^2}{\frac{(s_1^2/n_1)^2}{n_1 - 1} + \frac{(s_2^2/n_2)^2}{n_2 - 1}}$$

เมื่อ t แทน ค่าวิกฤติในการตรวจสอบความแตกต่างของกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่ม

s_1^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนกลุ่มที่ 1

s_2^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนกลุ่มที่ 2

N_1 แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มที่ 1

N_2 แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มที่ 2

ผลของการวิจัย

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลความหมาย

N	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
X	แทน	คะแนนดิบ
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ยของคะแนน
ΣX	แทน	ผลรวมคะแนนดิบ
SD	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
S^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนน
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ด้วย t-distribution
**	แทน	ความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
*	แทน	ความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลความหมาย

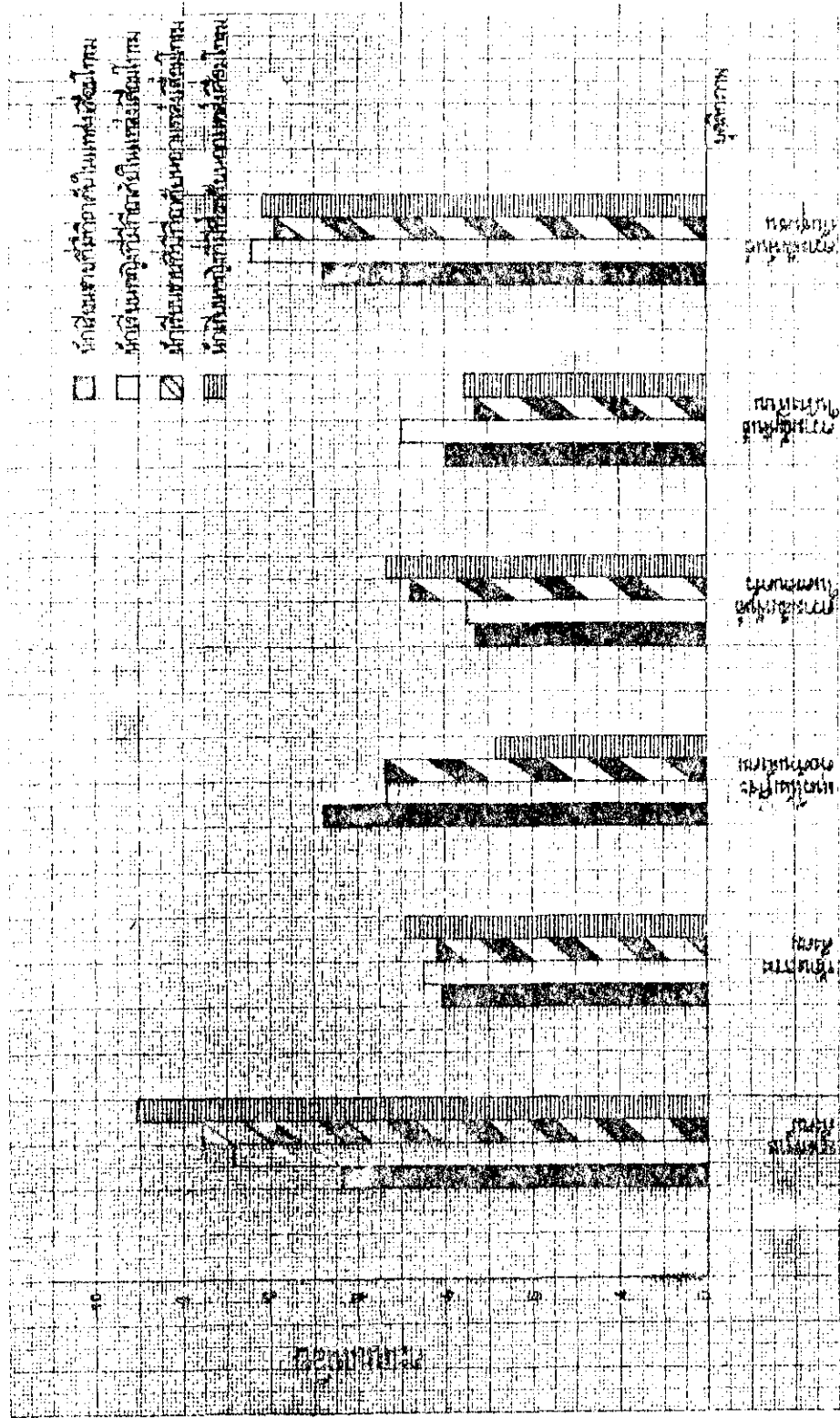
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลความหมายได้ดำเนินการดังนี้

1. แสดงค่าคะแนนเฉลี่ยของลักษณะบุคลิกภาพและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่ม
 2. เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยและวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยลักษณะบุคลิกภาพของกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่ม
 3. เสนอข้อมูลเป็นแผนภาพกราฟหรือฮิสโตแกรมหรือแผนภูมิ เพื่อแสดงความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยบุคลิกภาพของกลุ่มตัวอย่าง
1. ค่าคะแนนเฉลี่ยของลักษณะบุคลิกภาพ และความเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่ม

ตาราง 4 แสดงค่าคะแนนเฉลี่ยของลักษณะบุคลิกภาพ และความเปลี่ยนแปลงมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง

ลักษณะบุคลิกภาพ	ค่าเฉลี่ย		ค่าเฉลี่ย		ค่าเฉลี่ย		ค่าเฉลี่ย		ค่าเฉลี่ย	
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D
<u>ด้านการปรับตัวตนเอง</u>										
ความพึงพอใจในตนเอง	7.1371	1.64458	7.03053	1.59778	7.78947	1.53123	7.42466	1.75317		
การมองเห็นคุณค่าของตนเอง	5.74797	1.93159	5.78626	2.12316	5.0087	2.24974	5.5411	2.3048		
ความรู้สึกดีต่อตนเอง	6.75	1.6161	6.76336	2.19731	7.50877	1.90596	6.03425	2.0322		
ความรู้สึกเป็นเจ้าของ	6.94355	1.73112	7.23664	1.92886	7.16667	2.05205	7.30822	2.36808		
แนวโน้มที่จะถอยหนี	7.58065	1.88316	7.93893	2.21795	7.0087	2.23409	6.9726	2.45496		
อาการทางประสาท	6.09677	2.44424	6.51145	2.54911	5.18261	2.32674	5.71233	2.43526		
<u>ด้านการปรับตัวทางสังคม</u>										
มาตรฐานทางสังคม	7.16129	1.68391	8.42424	1.72596	8.77876	1.74097	9.51034	1.51894		
ทักษะทางสังคม	6.03226	1.66228	6.25191	1.76	6.09565	1.87773	6.45206	2.11426		
แนวโน้มที่จะต่อต้านสังคม	7.39516	1.97059	6.65649	2.14394	6.66087	2.14757	5.40411	2.1028		
ความสัมพันธ์ในครอบครัว	5.64228	2.14679	5.74809	2.14957	6.38793	2.8308	6.67808	3.15121		
ความสัมพันธ์ในโรงเรียน	5.99194	2.01416	6.49231	2.17543	5.65217	2.44965	5.77397	2.46568		
ความสัมพันธ์กับเพื่อน	7.3871	1.81103	8.22901	1.88339	7.95652	2.32602	8.10274	2.33335		

เพื่อให้เห็นชัดเจนยิ่งขึ้น จึงได้เสนอแผนภูมิเพื่อแสดงคะแนนเฉลี่ยบุคคลิกภาพทั้ง 12 ด้าน
ของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 ไว้ในภาพประกอบ 1 และ 2 ดังนี้

ภาพที่ 2 คะแนนเฉลี่ยทัศนคติและพฤติกรรมด้านการปรับตัว

2. ผลการวิเคราะห์คะแนนเฉลี่ยของลักษณะบุคลิกภาพ 12 ด้าน และการวิเคราะห์

ความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย

2.1 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของลักษณะบุคลิกภาพ 12 ด้าน ระหว่างเด็กนักเรียน

ชั้นประถมศึกษาตอนปลายที่มีถิ่นที่อยู่อาศัย ภายในและภายนอกแหล่งเสื่อมโทรม แขวงคลองเตย

จำนวนค่าสถิติ ได้สังเคราะห์ 5 ดังนี้

ตาราง 5 ค่าสถิติและผลการทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยลักษณะบุคลิกภาพ 12 ด้าน
ระหว่างนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลายที่มีถิ่นที่อยู่อาศัยภายในและภายนอกแหล่งเสื่อมโทรม
แขวงคลองเตย

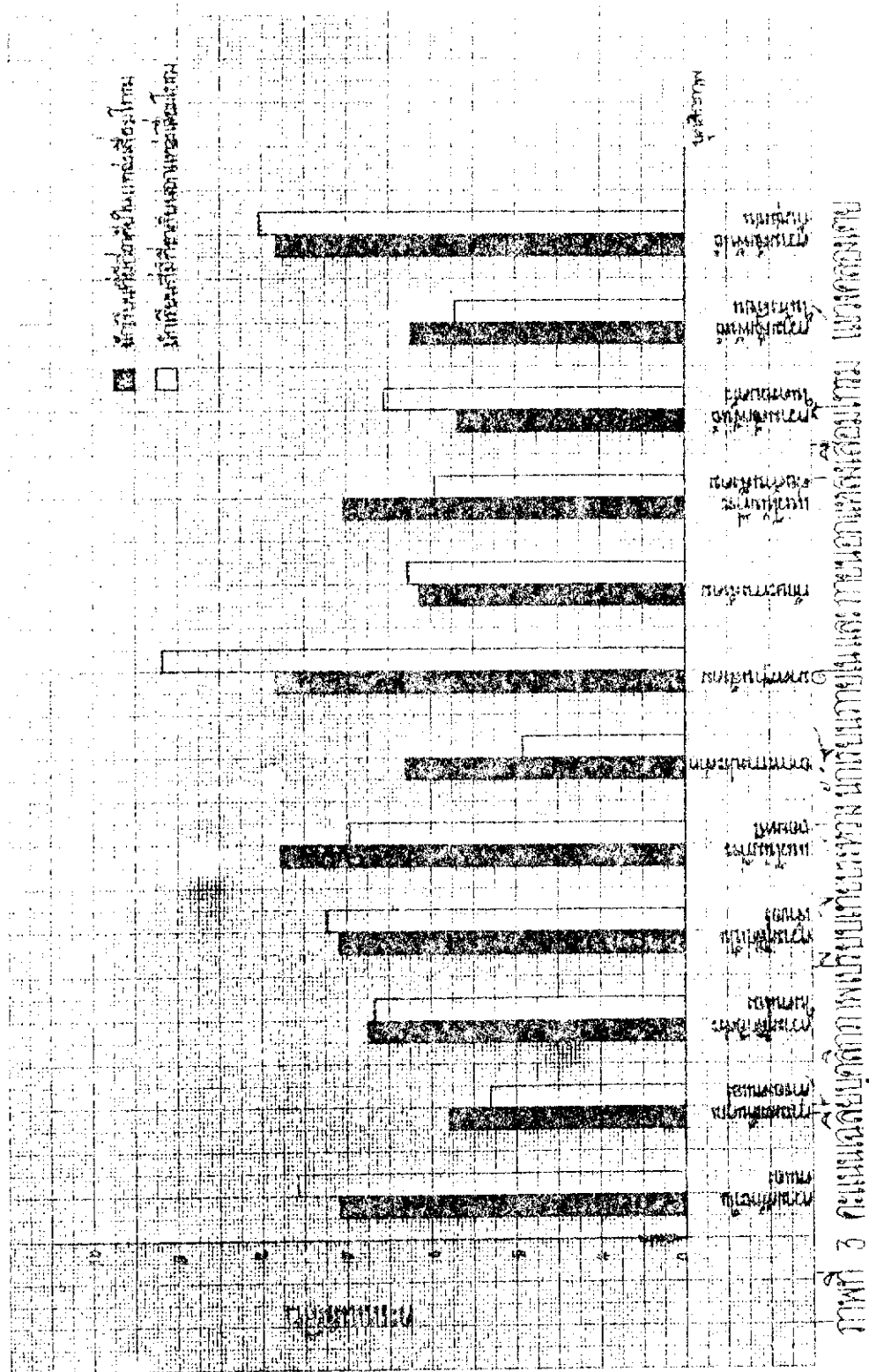
ลักษณะบุคลิกภาพ	นักเรียน ในแหล่งเสื่อมโทรม N = 255		นักเรียน นอกแหล่งเสื่อมโทรม N = 261		t
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	
1. <u>ด้านการปรับตัวตนเอง</u>					
1.1 ความศรัทธาในตนเอง	7.08235	1.61839	7.5854	1.66586	3.47934**
1.2 การมองเห็นคุณค่าของตนเอง	5.76764	2.02837	5.30652	2.29169	2.42171*
1.3 ความรู้สึกอิสระในตนเอง	6.75686	1.93285	6.68394	2.10569	0.409957
1.4 ความรู้สึกเป็นเจ้าของ	7.09412	1.83764	7.24584	2.2313	0.844012
1.5 แนวโน้มที่จะถอยหนี	7.76471	2.06573	6.98851	2.35582	3.98192**
1.6 อาการทางประสาท	6.3098	2.50238	4.91954	2.39496	6.4449**
2. <u>ด้านการปรับตัวทางสังคม</u>					
2.1 มาตรฐานทางสังคม	7.8101	1.81599	9.188	1.65774	8.99575**
2.2 ทักษะทางสังคม	6.1451	1.71335	6.29502	2.0175	0.91058
2.3 แนวโน้มที่จะต่อต้านสังคม	7.01569	2.09041	5.95786	2.20884	5.58847**
2.4 ความสัมพันธ์ในครอบครัว	5.69664	2.14464	6.55024	3.01214	3.7149**
2.5 ความสัมพันธ์ในโรงเรียน	6.24889	2.10938	5.7203	2.45465	2.62597**
2.6 ความสัมพันธ์กับชุมชน	7.81961	1.89249	8.03831	2.32678	1.17255

$$t_{.05}(\alpha) = 1.96$$

$$t_{.01}(\alpha) = 2.576$$

จากตาราง 5 แสดงให้เห็นถึงลักษณะบุคลิกภาพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ระหว่างนักเรียนที่มีถิ่นที่อยู่อาศัยในและนอกแหล่งเสื่อมโทรม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในลักษณะด้านความศรัทธาในตนเอง แนวโน้มที่จะถอยหนี อาการทางประสาท มาตรฐานทางสังคม แนวโน้มที่จะต่อต้านสังคม ความสัมพันธ์ในครอบครัว ความสัมพันธ์ในโรงเรียน ลักษณะที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ ด้านการมองเห็นคุณค่าของตนเอง ผลจากคะแนนเฉลี่ยแสดงว่า นักเรียนที่มีถิ่นที่อยู่อาศัยนอกแหล่งเสื่อมโทรม มีลักษณะด้านความศรัทธาในตนเอง มาตรฐานทางสังคม ความสัมพันธ์ในครอบครัว สูงกว่านักเรียนในแหล่งเสื่อมโทรม แต่ลักษณะด้านการมองเห็นคุณค่าของตนเอง แนวโน้มที่จะถอยหนี อาการทางประสาท แนวโน้มที่จะต่อต้านสังคม ความสัมพันธ์ในโรงเรียน นักเรียนในแหล่งเสื่อมโทรมมีสูงกว่านักเรียนนอกแหล่งเสื่อมโทรม

ลักษณะอื่น ๆ นอกเหนือจากนี้ไม่มีความแตกต่างกัน เพื่อให้เห็นความแตกต่างของบุคลิกภาพอย่างชัดเจนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ที่มีถิ่นที่อยู่ในและนอกแหล่งเสื่อมโทรม แสงทดลองเตย จึงได้เสนอแผนภูมิเพื่อแสดงค่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่ม ไว้ในภาพประกอบ 3 ดังนี้

ภาพที่ 3 คะแนนเฉลี่ยจากแบบสอบถามเกี่ยวกับความสนใจในการเรียนรู้เกี่ยวกับ...

2.2 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของลักษณะบุคลิกภาพ 12 ด้าน ระหว่างนักเรียน

ชั้นประถมศึกษาตอนปลาย เพศชายและเพศหญิง ที่มีถิ่นที่อยู่อาศัยในแหล่งเสื่อมโทรม แขวงคลองเตย
จำนวนค่าสถิติ ได้ตั้งตาราง 6 ดังนี้

ตาราง 6 ค่าสถิติ และผลการทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยลักษณะบุคลิกภาพ 12 ด้าน

ระหว่างนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย เพศชายและเพศหญิง ที่ฝึกนทียู่อาศัยในแหล่งเสื่อมโทรม
แขวงคลองเตย

ลักษณะบุคลิกภาพ	นักเรียนชาย (N = 124)		นักเรียนหญิง (N = 131)		t
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	
1. <u>ด้านการปรับตัวตนเอง</u>					
1.1 ความศรัทธาในตนเอง	7.1371	1.64458	7.03053	1.59778	0.05244
1.2 การมองเห็นคุณค่าของตนเอง	5.74797	1.93159	5.78626	2.12316	0.150769
1.3 ความรู้สึกอิสระในตนเอง	6.75	1.6161	6.76336	2.19731	0.0555152
1.4 ความรู้สึกเป็นเจ้าของ	6.94355	1.73112	7.23664	1.92886	1.27832
1.5 แนวโน้มที่จะถอยหนี	7.59065	1.88316	7.93893	2.21795	1.39301
1.6 อาการทางประสาท	6.09677	2.44424	6.51145	2.54211	1.32612
2. <u>ด้านการปรับตัวทางสังคม</u>					
2.1 มาตรฐานทางสังคม	7.16129	1.68391	8.42424	1.72596	5.91393**
2.2 ทักษะทางสังคม	6.03226	1.66228	6.25191	1.76	1.02491
2.3 แนวโน้มที่จะต่อต้านสังคม	7.39516	1.97059	6.65649	2.14394	2.86651**
2.4 ความสัมพันธ์ในครอบครัว	5.64228	2.14679	5.74809	2.14957	0.393132
2.5 ความสัมพันธ์ในโรงเรียน	5.99194	2.01416	6.49231	2.17543	1.90706
2.6 ความสัมพันธ์กับชุมชน	7.3871	1.81103	8.22901	1.88339	3.63895**

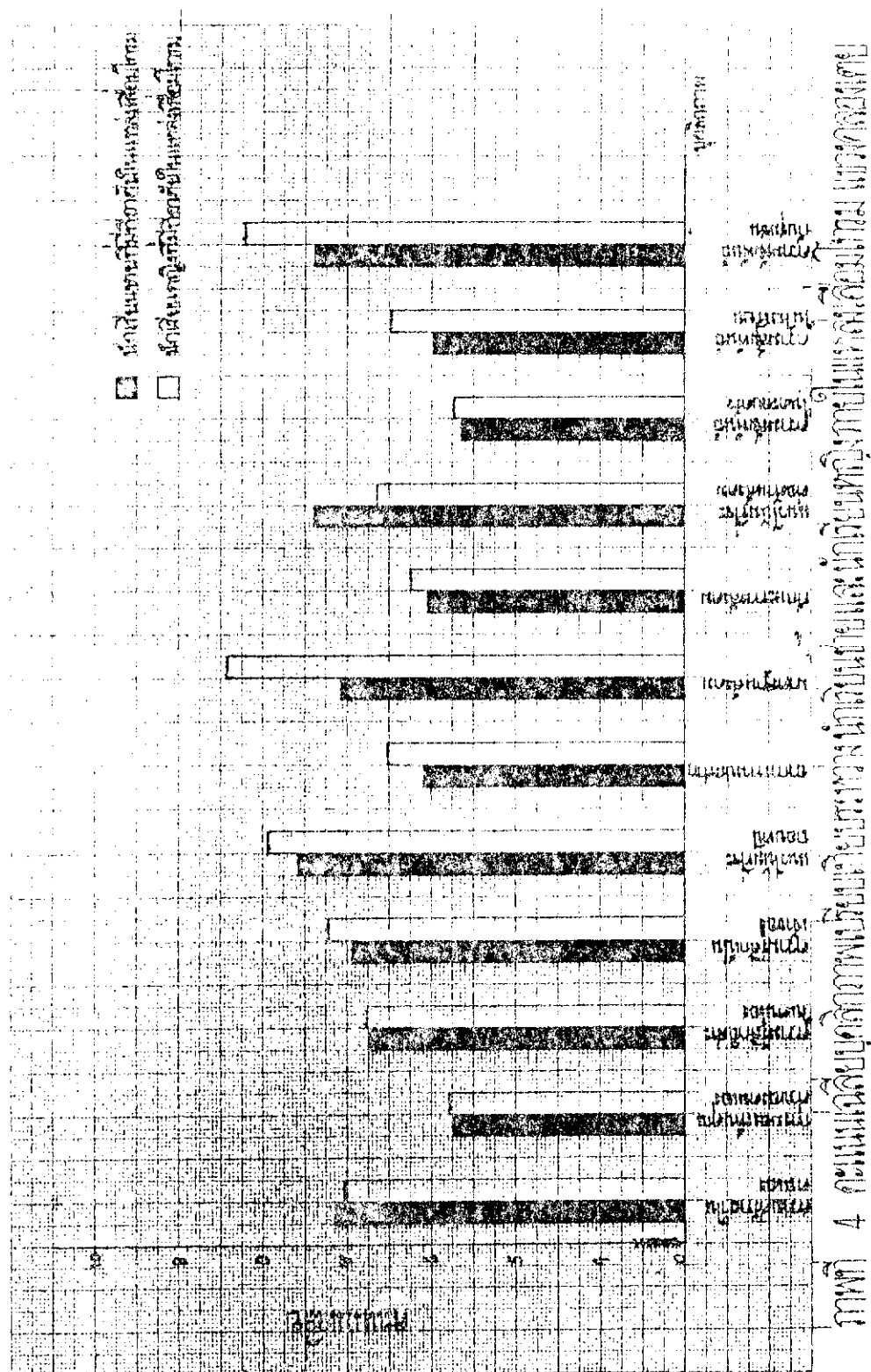
$$t_{.05}(\alpha) = 1.960$$

$$t_{.01}(\alpha) = 2.576$$

จากตาราง 6 แสดงให้เห็นว่า ลักษณะบุคลิกภาพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ระหว่างนักเรียนชายและนักเรียนหญิง ที่มีถิ่นที่อยู่อาศัยในแหล่งเสื่อมโทรม แวดวงกลอบเตย มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในด้านมาตรฐานทางสังคมด้านแนวโน้มที่จะต่อต้านสังคม และด้านความสัมพันธ์กับชุมชน นั่นคือ นักเรียนหญิงมีมาตรฐานทางสังคม และความสัมพันธ์กับชุมชน สูงกว่านักเรียนชาย แต่ในด้านแนวโน้มที่จะต่อต้านสังคมนั้น นักเรียนชายมีสูงกว่านักเรียนหญิง

ส่วนบุคลิกภาพด้านอื่น ๆ ทั้งสองกลุ่มมีลักษณะไม่แตกต่างกัน คือ ด้านความศรัทธาในตนเอง ด้านการมองเห็นคุณค่าตนเอง ความรู้สึกอิสระในตนเอง ความรู้สึกเป็นเจ้าของ แนวโน้มที่จะถอยหนี อาการทางประสาท ทักษะทางสังคม ความสัมพันธ์ในครอบครัว และความสัมพันธ์ในโรงเรียน

เพื่อให้เห็นความแตกต่างของบุคลิกภาพอย่างชัดเจน จึงได้เสนอแผนภูมิ เพื่อแสดงคะแนนเฉลี่ยระหว่างกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่มไว้ในภาพประกอบ 4 ดังนี้

2.3 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของลักษณะบุคลิกภาพ 12 ด้าน ระหว่างนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาตอนปลาย เพศชายและเพศหญิง ที่ฝึกนักร้องอาชีพนอกแหล่งเสื่อมโทรม แอวง
คลองเตย จำนวนจำกัดได้ดังตาราง 7 ดังนี้

ตาราง 7 ค่าสถิติ และผลการทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยลักษณะบุคลิกภาพ 12 ด้าน
ระหว่างนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย เพศชายและหญิง ที่อาศัยอยู่นอกแหล่งเสื่อมโทรม
แขวงคลองเตย

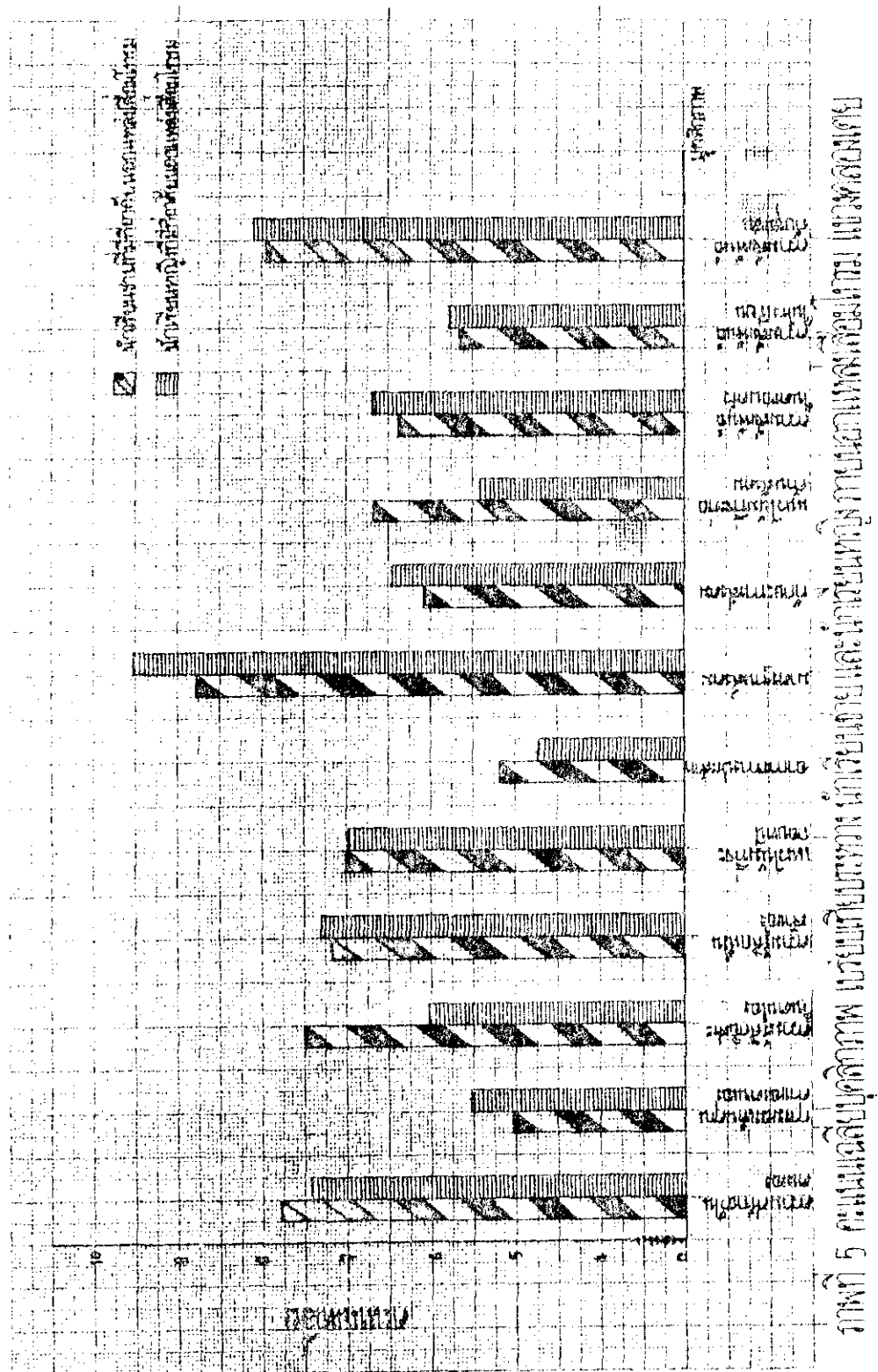
ลักษณะบุคลิกภาพ	นักเรียนชาย (N = 115)		นักเรียนหญิง (N = 146)		t
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	
1. <u>ด้านการปรับตัวตนเอง</u>					
1.1 ความศรัทธาในตนเอง	7.78947	1.53123	7.42466	1.75317	1.79207
1.2 การมองเห็นคุณค่าของตนเอง	5.0087	2.24974	5.5411	2.3048	1.87768
1.3 ความรู้สึกดีสละในตนเอง	7.50877	1.90596	6.03425	2.0322	6.02598**
1.4 ความรู้สึกเป็นเจ้าของ	7.16667	2.05205	7.30822	2.36808	0.516776
1.5 แนวโน้มจะถอยหนี	7.0087	2.23409	6.9726	2.45496	0.124055
1.6 อาการทางประสาท	5.18261	2.32674	4.71233	3.43526	1.58806
2. <u>ด้านการปรับตัวทางสังคม</u>					
2.1 มาตรฐานทางสังคม	8.77876	1.74097	9.51034	1.51894	3.56301**
2.2 ทักษะทางสังคม	6.09565	1.87773	6.45206	2.11426	1.4398
2.3 แนวโน้มที่จะต่อต้านสังคม	6.66087	2.14757	5.40411	2.1028	4.7369**
2.4 ความสัมพันธ์ในครอบครัว	6.38793	2.8308	6.67808	3.15121	0.781917
2.5 ความสัมพันธ์ในโรงเรียน	5.65217	2.44965	5.77397	2.46568	0.397645
2.6 ความสัมพันธ์กับเพื่อน	7.95652	2.32602	8.10274	2.33335	0.503493

$$t_{.05}(\alpha) = 1.96$$

$$t_{.01}(\alpha) = 2.576$$

จากตาราง 7 แสดงให้เห็นว่า ลักษณะบุคลิกภาพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ระหว่างนักเรียนชาย และนักเรียนหญิง ที่มีถิ่นที่อยู่อาศัยนอกแหล่งเสื่อมโทรม แขวงคลองเตย มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในด้านความรู้สึกอิสระในตนเอง มาตรฐานทางสังคม แนวโน้มที่จะต่อต้านสังคม คือ นักเรียนชายมีลักษณะด้านความรู้สึกอิสระในตนเอง แนวโน้มที่จะต่อต้านสังคม สูงกว่านักเรียนหญิง ส่วนในด้านมาตรฐานสังคม นักเรียนหญิงมีสูงกว่านักเรียนชาย ส่วนลักษณะด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

เพื่อให้เห็นความแตกต่างของบุคลิกภาพอย่างชัดเจน จึงได้เสนอแผนภูมิ เพื่อแสดงคะแนนเฉลี่ย ระหว่างกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่ม ไว้ในภาพประกอบ 5 ดังนี้

2.4 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของลักษณะบุคลิกภาพ 12 ด้าน ระหว่างนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาตอนปลาย เพศชายที่มีถิ่นที่อยู่อาศัยในแหล่งเสื่อมโทรม และนักเรียนย้าย ที่ม
ถิ่นที่อยู่อาศัยนอกแหล่งเสื่อมโทรม แหวงคลองเตย จำนวนค่าสถิติ ได้ดังตาราง 8 ดังนี้

ตาราง 8 ค่าสถิติและผลการทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยลักษณะบุคลิกภาพ 12 ด้าน

ระหว่างนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย เพศชาย ที่มียีนที่อยู่อาศัยในและนอกแหล่งเสื่อมโทรม
แขวงคลองเตย

ลักษณะบุคลิกภาพ	ในแหล่งเสื่อมโทรม (N = 124)		นอกแหล่งเสื่อมโทรม (N = 115)		t
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	
1. <u>ด้านการปรับตัวตนเอง</u>					
1.1 ความพึงพอใจในตนเอง	7.1371	1.64458	7.78947	1.53123	3.17568**
1.2 การมองเพิ่มคุณค่าของตนเอง	5.74797	1.93159	5.0087	2.24974	2.71576**
1.3 ความรู้สึกอิสระในตนเอง	6.75	1.6161	7.50877	1.90596	3.30679**
1.4 ความรู้สึกเป็นเจ้าของ	6.94355	1.73112	7.16667	2.05205	0.90499
1.5 แนวโน้มที่จะถอยหนี	7.58065	1.88316	7.0087	2.23409	2.13153*
1.6 อาการทางประสาท	6.09677	2.44424	5.18261	2.32674	2.96194**
2. <u>ด้านการปรับตัวทางสังคม</u>					
2.1 มาตรฐานทางสังคม	7.16129	1.68391	8.77876	1.74097	7.29036**
2.2 ทักษะทางสังคม	6.03226	1.66228	6.09565	1.87773	0.275497
2.3 แนวโน้มที่จะต่อต้านสังคม	7.39516	1.97059	6.66087	2.14757	2.7476**
2.4 ความสัมพันธ์ในครอบครัว	5.64228	2.14679	6.38793	2.8308	2.28113*
2.5 ความสัมพันธ์ในโรงเรียน	5.99194	2.01416	5.65217	2.44965	1.16611
2.6 ความสัมพันธ์กับชุมชน	7.3871	1.81103	7.95652	2.32602	2.10038*

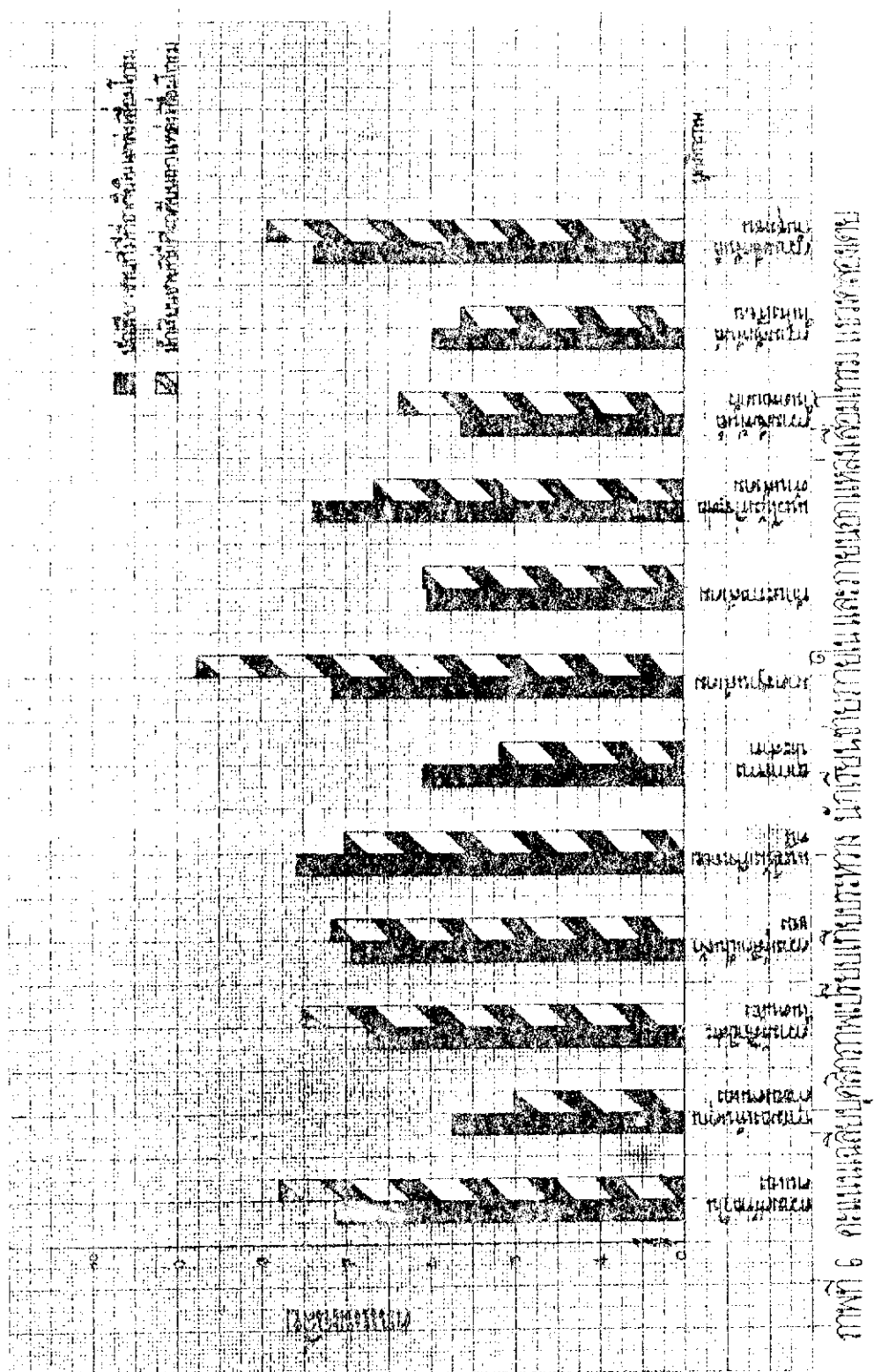
$$t_{.05}(\infty) = 1.96$$

$$t_{.01}(\infty) = 2.576$$

จากตาราง 8 แสดงให้เห็นว่า ลักษณะบุคลิกภาพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย เพศชาย ระหว่างนักเรียนที่มีถิ่นที่อยู่อาศัยในและนอกแหล่งเสื่อมโทรม แยกย่อยแยก มีความแตกต่างกันในระดับค่าร้อยละทางสถิติที่ระดับ .01 ในด้านความพึงพอใจในตนเอง การมองเห็นคุณค่าของตนเอง ความรู้สึกมีอิสระในตนเอง อาการทางประสาท มาตรฐานทางสังคม แนวโน้มที่จะต่อต้านสังคม ส่วนลักษณะบุคลิกภาพที่มีความแตกต่างกันในระดับค่าร้อยละทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้านแนวโน้มที่จะถอยหนี ความสัมพันธ์ในครอบครัว ความสัมพันธ์กับชุมชน นั่นคือ นักเรียนชายที่มีถิ่นที่อยู่อาศัยนอกแหล่งเสื่อมโทรม มีความพึงพอใจในตนเอง ความรู้สึกมีอิสระในตนเอง มาตรฐานทางสังคม ความสัมพันธ์ในครอบครัว ความสัมพันธ์กับชุมชน สูงกว่านักเรียนชายที่มีถิ่นที่อยู่อาศัยในแหล่งเสื่อมโทรม ส่วนลักษณะบุคลิกภาพด้านอารมณ์มองเห็นคุณค่าของตนเอง แนวโน้มที่จะถอยหนีอาการทางประสาท แนวโน้มที่จะต่อต้านสังคม นักเรียนชายที่มีถิ่นที่อยู่อาศัยในแหล่งเสื่อมโทรมมีสูงกว่านักเรียนชายที่มีถิ่นที่อยู่อาศัยนอกแหล่งเสื่อมโทรม

ลักษณะบุคลิกภาพด้านอื่น ๆ ที่ทั้งสองกลุ่มไม่แตกต่างกัน คือ ด้านความรู้สึกเป็นเจ้าของทักษะทางสังคม ความสัมพันธ์ในโรงเรียน

เพื่อให้เห็นความแตกต่างของบุคลิกภาพอย่างชัดเจน จึงได้เสนอแผนภูมิเพื่อแสดงคะแนนเฉลี่ยระหว่างกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่มนี้ไว้ในภาพประกอบ 6 ดังนี้

2.5 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของลักษณะบุคลิกภาพ 12 ด้าน ระหว่างนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาตอนปลาย เพศหญิง ที่อาศัยอยู่ในและนอกแหล่งเสื่อมโทรม แขวงคลองเตย จำนวน
ค่าสถิติได้ดังตาราง 9 ดังนี้

ตาราง 9 ค่าสถิติและผลการทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยลักษณะบุคลิกภาพ 12 ด้าน

ระหว่างนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลายเพศหญิง ที่อาศัยอยู่ในและนอกแหล่งเสื่อมโทรม

แขวงคลองเตย

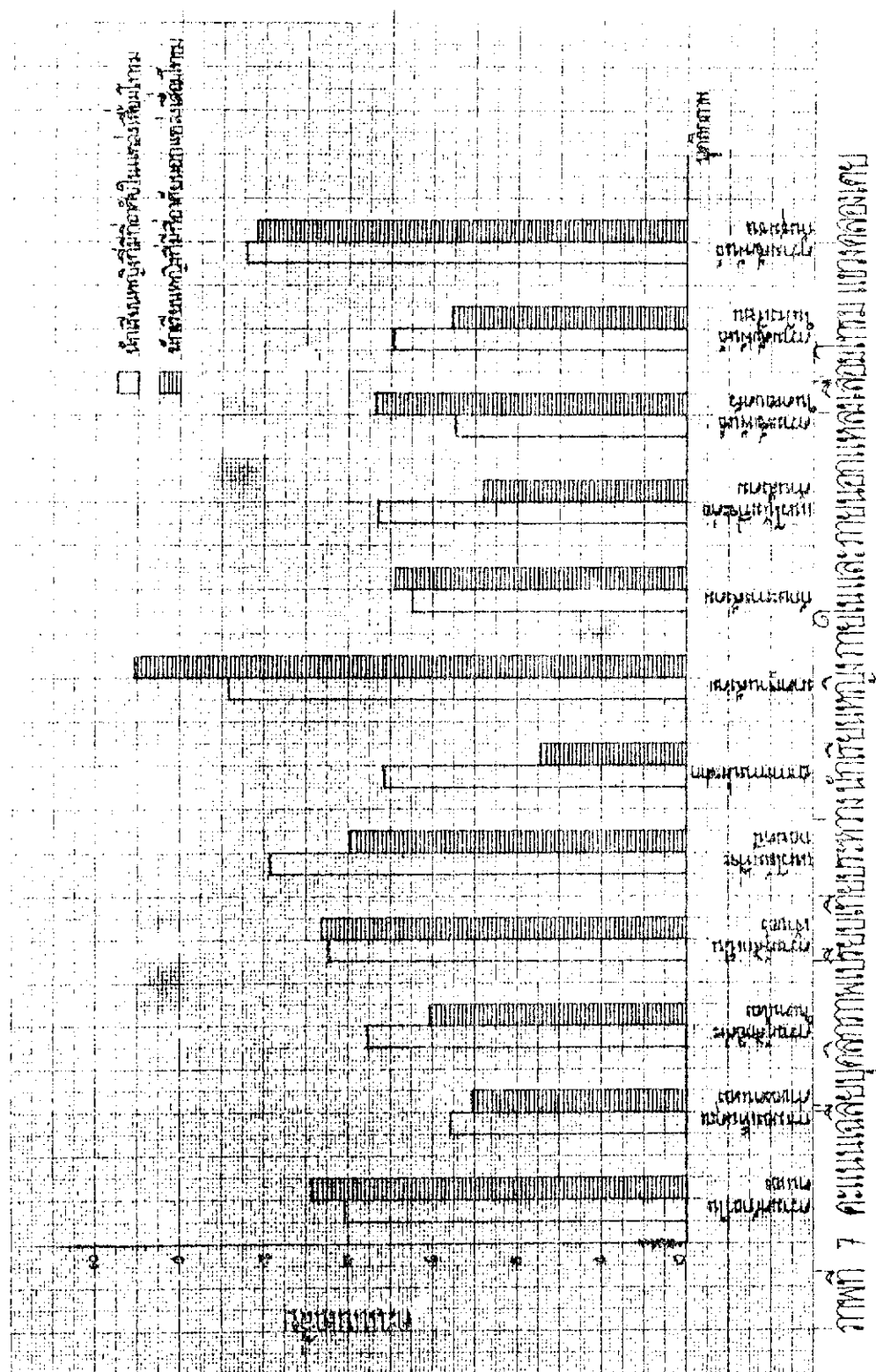
ลักษณะบุคลิกภาพ	หญิง ในแหล่งเสื่อมโทรม (N = 131)		หญิง นอกแหล่งเสื่อมโทรม (N = 146)		t
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	
1. <u>ด้านการปรับตัวเอง</u>					
1.1 ความศรัทธาในตนเอง	7.03053	1.59778	7.42466	1.75317	1.95748
1.2 การมองเห็นคุณค่าของตนเอง	5.78626	2.12316	5.5411	2.3048	0.921401
1.3 ความรู้สึกอิสระในตนเอง	6.76336	2.19731	6.03425	2.0322	2.85667**
1.4 ด้านความรู้สึกเป็นเจ้าของ	7.23664	1.92886	7.30822	2.36808	0.276931
1.5 ด้านแนวโน้มที่จะถอยหนี	7.93893	2.21795	6.9726	2.45496	3.44172**
1.6 อาการทางประสาท	6.51145	2.54911	4.71233	2.43526	5.98967**
2. <u>ด้านการปรับตัวทางสังคม</u>					
2.1 มาตรฐานทางสังคม	8.42424	1.72596	9.51034	1.51894	5.5322**
2.2 ทักษะทางสังคม	6.25191	1.76	6.45206	2.11426	0.859218
2.3 แนวโน้มที่จะต่อต้านสังคม	6.65649	2.14394	5.40411	2.1028	4.89818**
2.4 ความสัมพันธ์ในครอบครัว	5.74809	2.14957	6.67808	3.15121	2.89372**
2.5 ความสัมพันธ์ในโรงเรียน	6.49231	2.17543	5.77397	2.46568	2.57592*
2.6 ความสัมพันธ์กับชุมชน	8.22901	1.88339	8.10274	2.33335	1.2086

$$t_{.05}(\alpha) = 1.96$$

$$t_{.01}(\alpha) = 2.576$$

จากตาราง 9 แสดงให้เห็นว่า ลักษณะบุคลิกภาพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ระหว่างนักเรียนหญิงที่มีถิ่นที่อยู่อาศัยในและนอกแหล่งเสื่อมโทรม แขวงคลองเตย มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ .01 ในด้านความรู้สึกอึดอัดในตนเอง แนวโน้มที่จะถอยหนี อาการทางประสาท มาตรฐานสังคม แนวโน้มที่จะต่อต้านสังคม ความสัมพันธ์ในครอบครัว ลักษณะที่แตกต่างอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้าน ความสัมพันธ์ในโรงเรียน ผลจากค่าคะแนนเฉลี่ยแสดงว่า นักเรียนหญิงที่มีถิ่นที่อยู่ในแหล่งเสื่อมโทรม มีลักษณะด้านความรู้สึกอึดอัดในตนเอง แนวโน้มที่จะ ถอยหนี อาการทางประสาท แนวโน้มที่จะต่อต้านสังคม ความสัมพันธ์ในโรงเรียน สูงกว่า นักเรียน หญิง ที่มีถิ่นที่อยู่อาศัยนอกแหล่งเสื่อมโทรม ส่วนในบุคลิกภาพด้าน ความกล้าหาญในตนเอง มาตรฐาน สังคม ความสัมพันธ์ในครอบครัว นักเรียนหญิงที่อาศัยนอกแหล่งเสื่อมโทรมมีสูงกว่านักเรียนหญิง ที่อาศัยในแหล่งเสื่อมโทรม

บุคลิกภาพในด้านอื่น ๆ คือ ด้านการมองเห็นคุณค่าของตนเอง ความรู้สึกเป็นเจ้าของ กักขะสังคม ความสัมพันธ์กับชุมชน ไม่มีความแตกต่างกัน เพื่อให้เห็นความแตกต่างของบุคลิกภาพ อย่างชัดเจน จึงได้เสนอแผนภูมิ เพื่อแสดงคะแนนเฉลี่ยระหว่างกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่มไว้ใน ภาพประกอบ 7 ดังนี้

2.6 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยทักษะบุคลิกภาพ 12 ด้าน ระหว่างนักเรียน

ชั้นประถมศึกษาตอนปลาย เพศชาย ที่สังกัดอยู่ภายในแหล่ง เลื่อนโทรม และนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย เพศหญิง ที่สังกัดอยู่นอกแหล่ง เลื่อนโทรม แขวงคลองเตย คำนวณค่าสถิติ ได้ค่าดังตาราง 10 ดังนี้

ตาราง 10 ค่าสถิติ และผลการทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยลักษณะบุคลิกภาพ 12 ด้าน
ระหว่างนักเรียนชายในแหล่งเสื่อมโทรม และนักเรียนหญิงนอกแหล่งเสื่อมโทรม

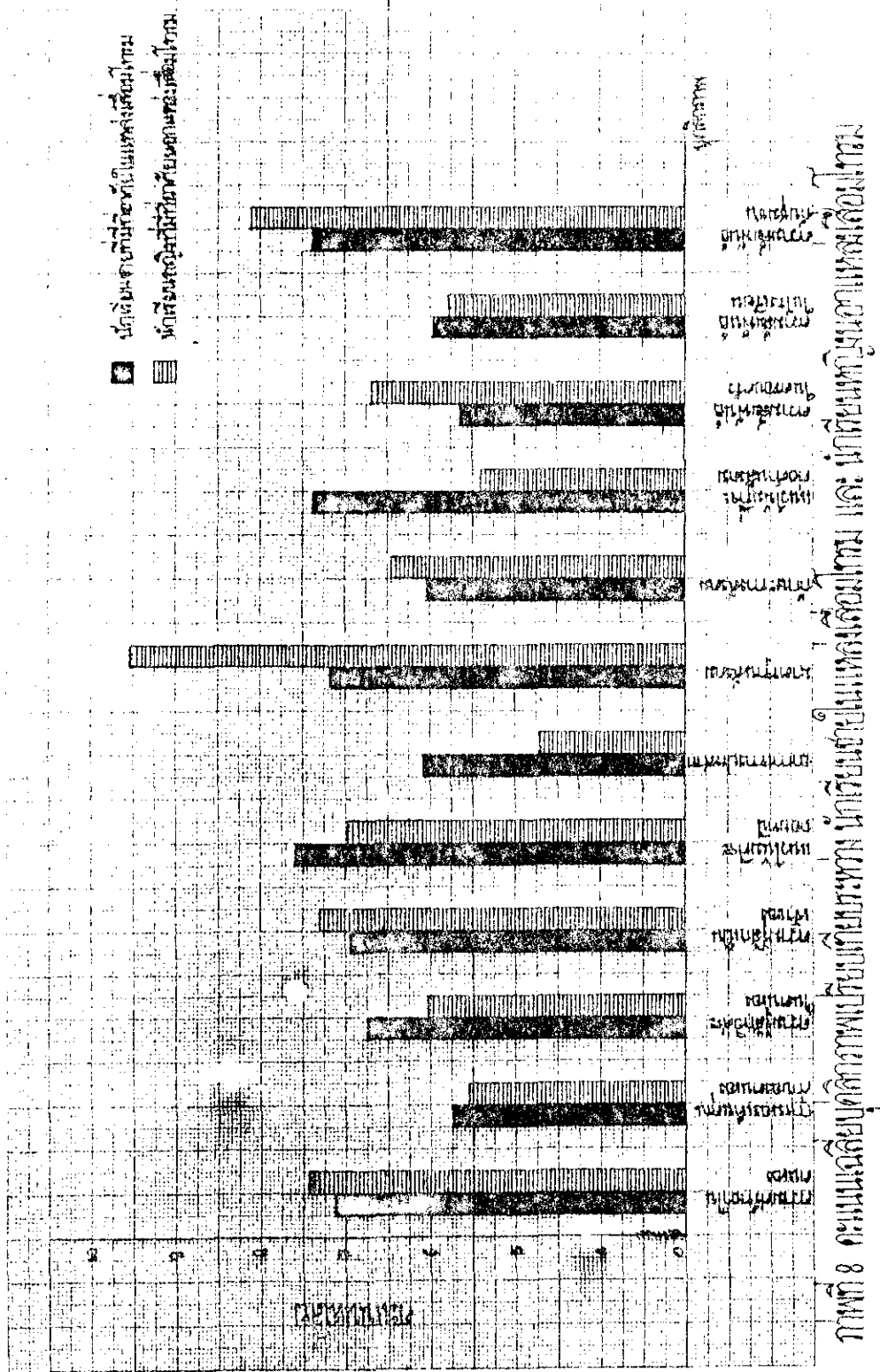
ลักษณะบุคลิกภาพ	นักเรียนชาย ในแหล่งเสื่อมโทรม (N = 124)		นักเรียนหญิง นอกแหล่งเสื่อมโทรม (N = 146)		t
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	
1. <u>ด้านการปรับตัวตนเอง</u>					
1.1 ความศรัทธาในตนเอง	7.1371	1.64453	7.42466	1.75317	1.38894
1.2 การมองเห็นคุณค่าของตนเอง	5.74797	1.93159	5.5411	2.3048	0.802367
1.3 ความรู้สึกผิดละในตนเอง	6.75	1.6161	6.03425	2.0322	3.22947**
1.4 ความรู้สึกเป็นเจ้าของ	6.94355	1.73112	7.30822	2.36808	1.45773
1.5 แนวโน้มที่จะถอยหนี	7.58065	1.88316	6.9726	2.45496	2.30021*
1.6 อาการทางประสาท	6.09677	2.44424	4.71233	2.43526	4.64588**
2. <u>ด้านการปรับตัวทางสังคม</u>					
2.1 มาตรฐานสังคม	7.16129	1.68391	9.51034	1.51894	11.9455**
2.2 ทักษะทางสังคม	6.03226	1.66228	6.45206	2.11426	1.8252
2.3 แนวโน้มที่จะต่อต้านสังคม	7.39516	1.97059	5.40411	2.1028	8.02201**
2.4 ความสัมพันธ์ในครอบครัว	5.64228	2.14679	6.67808	3.15121	3.19379**
2.5 ความสัมพันธ์ในโรงเรียน	5.99194	2.01416	5.77397	2.46568	0.799345
2.6 ความสัมพันธ์กับชุมชน	7.3871	1.81103	8.10274	2.33335	2.83454**

$$t_{.05}(\infty) = 1.96$$

$$t_{.01}(\infty) = 2.576$$

จากตาราง 10 แสดงให้เห็นว่า ลักษณะบุคลิกภาพด้านต่าง ๆ 12 ด้าน ระหว่างนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย เพศชาย ที่มีถิ่นที่อยู่อาศัยในแหล่งเสื่อมโทรม และนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย เพศหญิง ที่มีถิ่นที่อยู่อาศัย นอกแหล่งเสื่อมโทรม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 คือ ด้านความรู้สึกอิสระในตนเอง อาการทางประสาท มาตรฐานสังคม แนวโน้มที่จะต่อต้านสังคม ความสัมพันธ์ในครอบครัว ความสัมพันธ์กับชุมชน ลักษณะที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 มีหนึ่งด้าน คือ แนวโน้มที่จะถอยหนี เมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยพบว่า นักเรียนหญิงที่มีถิ่นที่อยู่อาศัยนอกแหล่งเสื่อมโทรมมีลักษณะบุคลิกภาพด้านมาตรฐานสังคม ความสัมพันธ์ในครอบครัว และความสัมพันธ์กับชุมชนสูงกว่านักเรียนชายที่มีถิ่นที่อยู่อาศัยในแหล่งเสื่อมโทรม ส่วนในลักษณะบุคลิกภาพด้านความรู้สึกอิสระในตนเอง แนวโน้มที่จะถอยหนี อาการทางประสาทและแนวโน้มที่จะต่อต้านสังคม นักเรียนชายในแหล่งเสื่อมโทรม มีสูงกว่านักเรียนหญิงนอกแหล่งเสื่อมโทรม ส่วนบุคลิกภาพด้านอื่น ๆ นอกจากนี้ ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

เพื่อให้เห็นความแตกต่างของบุคลิกภาพอย่างชัดเจน จึงได้เสนอแผนภูมิ เพื่อแสดงคะแนนเฉลี่ยระหว่างนักเรียนชายที่มีถิ่นที่อยู่อาศัยในแหล่งเสื่อมโทรม และนักเรียนหญิงที่มีถิ่นที่อยู่อาศัยนอกแหล่งเสื่อมโทรม ไว้นิภาพประกอบ 8 ดังนี้

2.7 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของลักษณะบุคลิกภาพ 12 ด้าน ระหว่างนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาตอนปลาย เพศหญิง ที่มีถิ่นที่อยู่ในแหล่งเสื่อมโทรม และนักเรียนชายที่มีถิ่นที่อยู่อาศัย
นอกแหล่งเสื่อมโทรม แขวงคลองเตย คำนวณค่าสถิติได้ดังตาราง 11 ดังนี้

ตาราง 11 ค่าเฉลี่ยและผลการทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยลักษณะบุคลิกภาพ 12 ด้าน
ระหว่างนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย เพศหญิง ที่ฝึกนทอยู่ในแหล่งเสื่อมโทรมคลองเตย
และนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย เพศชาย ที่ฝึกนทอยู่นอกแหล่งเสื่อมโทรม คลองเตย

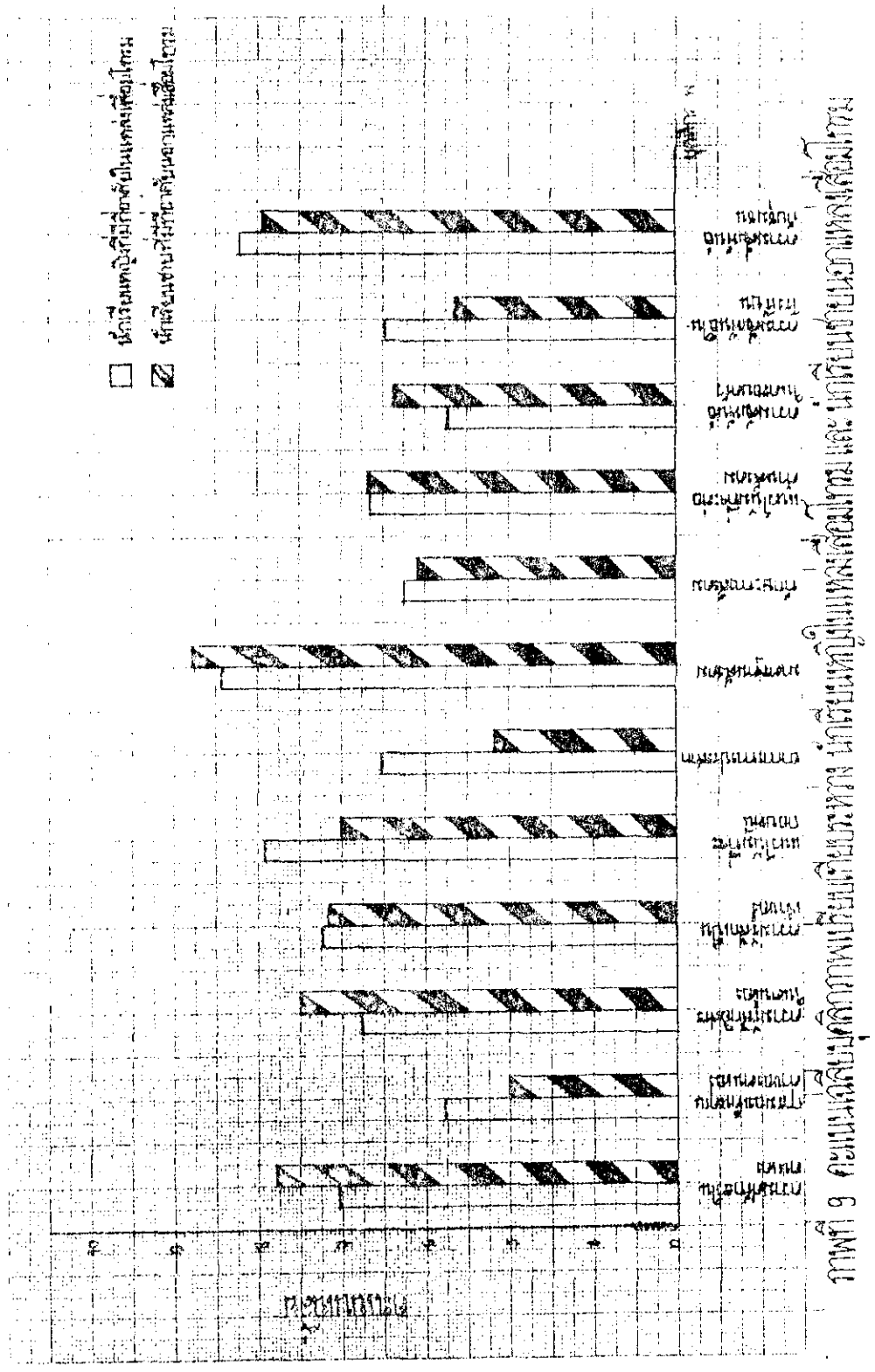
ลักษณะบุคลิกภาพ	นักเรียนชาย ในแหล่งเสื่อมโทรม (N = 131)		นักเรียนหญิง นอกแหล่งเสื่อมโทรม (N = 115)		t
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	
1. <u>ด้านการปรับตัวเอง</u>					
1.1 ความศรัทธาในตนเอง	7.03053	1.59778	7.78947	1.53123	3.80059**
1.2 การมองเห็นคุณค่าของตนเอง	5.78626	2.12316	5.0087	2.24974	2.7766**
1.3 ความรู้สึกอิสระในตนเอง	6.76336	2.19731	7.50877	1.90596	2.84921**
1.4 ความรู้สึกเป็นเจ้าของ	7.23664	1.92886	7.16667	2.05205	0.274405
1.5 แนวโน้มที่จะถอยหนี	7.93893	2.21795	7.0087	2.23409	3.26944**
1.6 อาการทางประสาท	6.51145	2.54911	5.18261	2.32674	4.22373**
2. <u>ด้านการปรับตัวทางสังคม</u>					
2.1 มาตรฐานทางสังคม	8.42424	1.72596	8.77876	1.74097	1.59999
2.2 ทักษะทางสังคม	6.25191	1.76	6.09565	1.87773	0.670542
2.3 แนวโน้มที่จะต่อต้านสังคม	6.65649	2.14394	6.66087	2.14757	0.0159773
2.4 ความสัมพันธ์ในครอบครัว	5.74809	2.14957	6.38793	2.8308	1.97502
2.5 ความสัมพันธ์ในโรงเรียน	6.49231	2.17513	5.65217	2.54965	2.82719**
2.6 ความสัมพันธ์กับชุมชน	8.22901	1.88339	7.95652	2.32602	1.00085

$$t_{.05}(\alpha) = 1.96$$

$$t_{.01}(\alpha) = 2.576$$

จากตาราง 11 แสดงให้เห็นว่า ลักษณะบุคลิกภาพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ระหว่างนักเรียนหญิง ที่มีถิ่นที่อยู่อาศัยในแหล่งเสื่อมโทรม และนักเรียนชายที่มีถิ่นที่อยู่อาศัยนอก แหล่งเสื่อมโทรม แขวงคลองเตย มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในด้าน ความศรัทธาในตนเอง การมองเห็นคุณค่าของตนเอง ความรู้สึกเป็นอิสระในตนเอง แนวโน้มที่จะ ถอยหนี อาการทางประสาท ความสัมพันธ์ในโรงเรียน และมีลักษณะบุคลิกภาพที่แตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ ในด้านความสัมพันธ์ในครอบครัว นั่นคือ นักเรียนหญิงในแหล่ง เสื่อมโทรมมีบุคลิกภาพด้านการมองเห็นคุณค่าของตนเอง แนวโน้มที่จะถอยหนี อาการทางประสาท ความสัมพันธ์ในโรงเรียน สูงกว่านักเรียนชายที่มีถิ่นอยู่นอกแหล่งเสื่อมโทรม แต่ในลักษณะด้าน ความศรัทธาในตนเอง ความรู้สึกอิสระในตนเอง ความสัมพันธ์ในครอบครัว นักเรียนชาย นอก แหล่งเสื่อมโทรม มีสูงกว่านักเรียนหญิง ในแหล่งเสื่อมโทรม

ส่วนบุคลิกภาพด้านอื่น ๆ ทั้งสองกลุ่มมีลักษณะไม่แตกต่างกัน เพื่อให้เห็นความแตกต่าง ของบุคลิกภาพอย่างชัดเจน จึงได้เสนอแผนภูมิ เพื่อแสดงคะแนนเฉลี่ยระหว่างกลุ่มตัวอย่าง สองกลุ่มไว้ในภาพประกอบ 9 ดังนี้

ภาพที่ 9 ผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการ ประจำปี ๒๕๖๓

2.8 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของลักษณะบุคลิกภาพ 12 ด้าน ระหว่างนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาตอนปลาย เพศชายและเพศหญิง ภายในแขวงคลองเตย จำนวนค่าสถิติ ได้ดัง
ตาราง 12 ดังนี้

ตาราง 12 ค่าสถิติและผลการทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยลักษณะบุคลิกภาพ 12 ด้าน
ระหว่างนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย เพศชาย และเพศหญิง ภายในแขวงคลองเตย

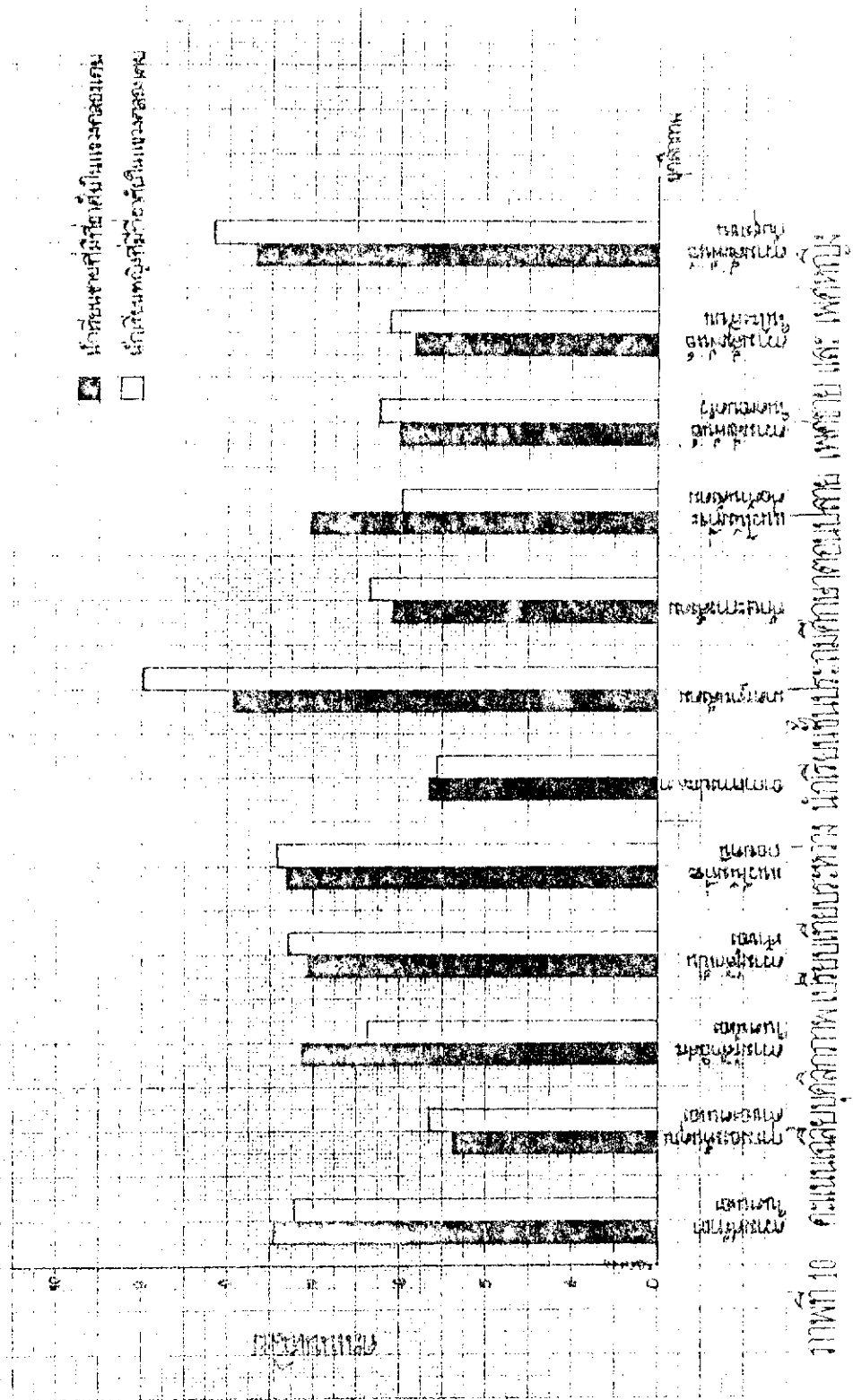
ลักษณะบุคลิกภาพ	ชาย (N = 239)		หญิง (N = 277)		t
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	
1. <u>ด้านการปรับตัวตนเอง</u>					
1.1 ความรักราในตนเอง	7.451	1.62097	7.23827	1.68999	1.45743
1.2 การมอง เห็นคุณค่าของตนเอง	5.39225	2.11886	5.65704	2.22015	1.38447
1.3 ความรู้สึกดีสละในตนเอง	7.1151	1.79837	6.37906	2.13934	4.24567**
1.4 ความรู้สึกเป็นเจ้าของ	7.05091	1.89162	7.27437	2.16791	1.25038
1.5 แนวโน้มที่จะถอยหนี	7.30544	2.07497	7.4296	2.39101	0.631525
1.6 อาการทางประสาท	5.6569	2.42697	5.56318	2.64311	0.419694
2. <u>ด้านการปรับตัวทางสังคม</u>					
2.1 มาตรฐานสังคม	7.93957	1.89027	8.9967	1.70597	6.6256**
2.2 ทักษะทางสังคม	6.06276	1.76576	6.3574	1.95383	1.79889
2.3 แนวโน้มจะต่อต้านสังคม	7.04184	2.08595	5.99639	2.20917	5.52347**
2.4 ความสัมพันธ์ในครอบครัว	6.00107	2.52182	6.23827	2.75856	1.01998
2.5 ความสัมพันธ์ในโรงเรียน	5.82845	2.3604	6.11369	2.3563	1.40932
2.6 ความสัมพันธ์กับชุมชน	7.66109	2.08994	8.16246	2.3296	2.57646**

$$t_{.05}(\alpha) = 1.96$$

$$t_{.01}(\alpha) = 2.576$$

จากตาราง 12 แสดงให้เห็นถึงลักษณะบุคลิกภาพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย เพศชายและหญิง ที่มีถิ่นที่อยู่ในแขวงคลองเตย ว่ามีลักษณะที่แตกต่างกันในระดับอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .01 ได้แก่ ลักษณะด้านความรู้สึกอิสระในตนเอง มาตรฐานทางสังคม แนวโน้มที่จะต่อต้านสังคม ความสัมพันธ์กับชุมชน ในลักษณะด้านอื่นไม่แตกต่างกัน กล่าวคือ เพศหญิงมีลักษณะด้านมาตรฐานสังคม และความสัมพันธ์กับชุมชนดีกว่าเพศชาย ส่วนลักษณะด้านความรู้สึกอิสระในตนเอง แนวโน้มที่จะต่อต้านสังคม เพศชายมีสูงกว่าเพศหญิง

เพื่อให้เห็นความแตกต่างอย่างชัดเจน ระหว่างบุคลิกภาพของนักเรียนชายและนักเรียนหญิง ภายในแขวงคลองเตย จึงได้เสนอเป็นแผนภูมิแสดงความแตกต่างของกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่ม ไว้ในภาพประกอบ 10 ดังนี้

ภาพที่ 10 จำนวนคนที่มีปัญหาและจำนวนคนที่มีปัญหาที่ได้รับการช่วยเหลือ

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อสันนิษฐาน

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายสำคัญสี่ประการดังนี้

1. เพื่อเปรียบเทียบบุคลิกภาพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ที่มีถิ่นที่อยู่อาศัยภายในแหล่งเสื่อมโทรม กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ที่มีถิ่นที่อยู่อาศัยภายนอกแหล่งเสื่อมโทรม แขวงคลองเตย
2. เพื่อเปรียบเทียบบุคลิกภาพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ภายในแขวงคลองเตย ระหว่างเพศชายและเพศหญิง
3. ศึกษาถึง เกณฑ์เฉลี่ยโดยทั่วไปของบุคลิกภาพนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ที่มีถิ่นที่อยู่อาศัยภายในแหล่งเสื่อมโทรม แขวงคลองเตย
4. ศึกษาถึง เกณฑ์เฉลี่ยโดยทั่วไปของบุคลิกภาพนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลายที่มีถิ่นที่อยู่อาศัยภายนอกแหล่งเสื่อมโทรม แขวงคลองเตย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างใช้นักเรียนที่กำลังเรียนในชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ตามหลักสูตรการประถมศึกษาแห่งชาติ ปี 2503 ในโรงเรียนระดับประถมศึกษา ภายในแขวงคลองเตย โดยสำรวจถิ่นที่อยู่ด้วย และใช้การสุ่มแบบง่าย สุ่มนักเรียนตามถิ่นที่อยู่อาศัย แบ่งตามเพศ ได้กลุ่มตัวอย่างดังนี้

กลุ่มนักเรียนชายที่มีถิ่นที่อยู่ในแหล่งเสื่อมโทรม 124 คน

กลุ่มนักเรียนหญิงที่มีถิ่นที่อยู่ในแหล่งเสื่อมโทรม 131 คน

กลุ่มนักเรียนชายที่มีถิ่นที่อยู่นอกแหล่งเสื่อมโทรม 115 คน

กลุ่มนักเรียนหญิงที่มีถิ่นที่อยู่นอกแหล่งเสื่อมโทรม 146 คน

รวมกลุ่มตัวอย่าง 516 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้แบบทดสอบวัดบุคลิกภาพนักเรียนชั้นประถมศึกษา ในภาคกลางของประเทศไทย ของ จันทนา ณ สงขลา ซึ่งดัดแปลงปรับปรุงจากแบบทดสอบ California Test of Personality Form A.A. ซึ่งดัดแปลงและทำการทดลองปรับปรุง ใช้กับนักเรียนทั่วประเทศไทย ตามโครงการสร้างและทดลองใช้แบบทดสอบบุคลิกภาพสำหรับ นักเรียนชั้นประถมศึกษาทั่วประเทศไทย ในปี พ.ศ. 2523 มีจำนวนข้อคำถาม 144 ข้อ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ตรวจสอบให้คะแนนตามการเฉลี่ยในลักษณะบุคลิกภาพแต่ละด้าน
2. นำคะแนนที่ได้มาหาค่าคะแนนเฉลี่ยลักษณะบุคลิกภาพแต่ละด้านในแต่ละกลุ่มตัวอย่าง
3. ใช้ t-test ทดสอบความแตกต่างกันในลักษณะบุคลิกภาพในแต่ละด้าน (12 ด้าน) ของกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่ม
4. นำคะแนนเฉลี่ยลักษณะบุคลิกภาพของกลุ่มตัวอย่างมา เปรียบเทียบ โดยแสดงเป็น แผนภูมิ

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์คะแนนเฉลี่ยของลักษณะบุคลิกภาพ 12 ด้าน และการวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย แยกตามกลุ่มตัวอย่างได้ดังนี้

1. การเปรียบเทียบลักษณะบุคลิกภาพระหว่างนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลายที่มีถิ่นที่อยู่อาศัยภายในแหล่งเสื่อมโทรม และนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลายที่มีถิ่นที่อยู่อาศัยภายนอกแหล่งเสื่อมโทรม แยกสองเขต พบว่ามีลักษณะบุคลิกภาพด้านความศรัทธาในตนเองด้านมาตรฐานสังคม

ด้านความสัมพันธ์ในครอบครัว ที่นักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลายที่มีถิ่นที่อยู่อาศัยภายนอกแหล่ง
 เลื่อมโทรมที่สูงกว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ที่มีถิ่นที่อยู่อาศัยภายในแหล่ง เลื่อมโทรม
 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนในลักษณะบุคลิกภาพด้านแนวโน้มที่จะถอยหนี อาการ
 ทางประสาท แนวโน้มที่จะต่อต้านสังคม ความสัมพันธ์ในโรงเรียน นักเรียนที่มีถิ่นที่อยู่อาศัยใน
 แหล่ง เลื่อมโทรมมีสูงกว่านักเรียนที่มีถิ่นที่อยู่อาศัยภายนอกแหล่ง เลื่อมโทรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
 ที่ระดับ .01 ส่วนลักษณะด้านการมองเห็นคุณค่าของตนเอง นักเรียนในแหล่ง เลื่อมโทรมมีสูงกว่า
 นักเรียนภายนอกแหล่ง เลื่อมโทรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ลักษณะบุคลิกภาพด้านอื่น ๆ
 ไม่แตกต่างกัน (ตาราง 5)

2. การเปรียบเทียบลักษณะบุคลิกภาพระหว่างนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย เพศชาย
 และเพศหญิงที่มีถิ่นที่อยู่อาศัยในแหล่ง เลื่อมโทรม แขวงคลองเตย พบว่า ลักษณะด้านแนวโน้มที่จะ
 ต่อต้านสังคม นักเรียนชายมีสูงกว่านักเรียนหญิง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนใน
 ลักษณะด้านมาตรฐานสังคมและความสัมพันธ์กับผู้อื่น นักเรียนหญิงมีสูงกว่านักเรียนชายอย่างมี
 นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (ตาราง 6)

3. การเปรียบเทียบลักษณะบุคลิกภาพระหว่างนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย เพศชาย
 และเพศหญิงที่มีถิ่นที่อยู่อาศัยภายนอกแหล่ง เลื่อมโทรม แขวงคลองเตย พบว่า ในลักษณะด้านความ
 รู้สึกอิสระในตนเอง แนวโน้มที่จะต่อต้านสังคม นักเรียนชายมีสูงกว่านักเรียนหญิง ในด้านมาตรฐาน
 สังคม นักเรียนหญิงมีสูงกว่านักเรียนชาย ลักษณะบุคลิกภาพทั้งสามด้านนั้น มีความแตกต่างกันอย่าง
 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (ตาราง 7)

4. การเปรียบเทียบลักษณะบุคลิกภาพระหว่างนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย เพศชาย
 ที่มีถิ่นที่อยู่อาศัยภายในและภายนอกแหล่ง เลื่อมโทรม แขวงคลองเตย พบว่า ลักษณะความเศร้า
 ในตนเอง ความรู้สึกอิสระในตนเอง มาตรฐานสังคม นักเรียนชายชั้นประถมศึกษาตอนปลายที่มี
 ถิ่นที่อยู่อาศัยนอกแหล่ง เลื่อมโทรม มีสูงกว่านักเรียนชายชั้นประถมศึกษาตอนปลายที่มีถิ่นที่อยู่อาศัย
 ภายในแหล่ง เลื่อมโทรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในลักษณะด้านความสัมพันธ์ใน
 ครอบครัว ความสัมพันธ์กับผู้อื่น นักเรียนชายนอกแหล่ง เลื่อมโทรม มีสูงกว่านักเรียนชายในแหล่ง
 เลื่อมโทรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในลักษณะด้านการมองเห็นคุณค่าของตนเอง

อาการทางประสาทและแนวโน้มที่จะต่อต้านสังคมนั้น นักเรียนภายในแหล่ง เลื่อมโทรมมีสูงกว่านักเรียนภายนอกแหล่งเลื่อมโทรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในลักษณะด้านแนวโน้มที่จะถอยหนี ซึ่งนักเรียนภายในแหล่ง เลื่อมโทรม มีสูงกว่านักเรียนภายนอกแหล่ง เลื่อมโทรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ตาราง 8)

5. การเปรียบเทียบลักษณะบุคลิกภาพระหว่างนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย เพศหญิง ที่มีถิ่นที่อยู่อาศัยภายในและภายนอกแหล่ง เลื่อมโทรมแขวงคลองเตย พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลายเพศหญิง ภายนอกแหล่ง เลื่อมโทรม มีลักษณะบุคลิกภาพด้านมาตรฐานสังคม ด้านความสัมพันธ์ในครอบครัว สูงกว่านักเรียนหญิงในแหล่ง เลื่อมโทรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในลักษณะด้านความเศร้าในตนเอง นักเรียนหญิงนอกแหล่ง เลื่อมโทรม มีสูงกว่านักเรียนหญิงในแหล่ง เลื่อมโทรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนในลักษณะด้านความรู้สึกอิสระในตนเอง แนวโน้มที่จะถอยหนี อาการทางประสาท แนวโน้มที่จะต่อต้านสังคม นักเรียนหญิงที่มีถิ่นที่อยู่ในแหล่ง เลื่อมโทรม มีสูงกว่านักเรียนหญิงที่มีถิ่นที่อยู่อาศัยนอกแหล่ง เลื่อมโทรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในด้านความสัมพันธ์ในโรงเรียน นักเรียนหญิงที่มีถิ่นที่อยู่ในแหล่ง เลื่อมโทรม มีสูงกว่านักเรียนหญิงที่มีถิ่นอยู่นอกแหล่ง เลื่อมโทรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ตาราง 9)

6. การเปรียบเทียบลักษณะบุคลิกภาพระหว่างนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย เพศชาย ที่มีถิ่นที่อยู่อาศัยภายในแหล่ง เลื่อมโทรม และนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลายเพศหญิงที่มีถิ่นที่อยู่อาศัยภายนอกแหล่ง เลื่อมโทรม แขวงคลองเตย พบว่า ในลักษณะบุคลิกภาพด้านความรู้สึกอิสระในตนเอง อาการทางประสาท แนวโน้มที่จะต่อต้านสังคม นักเรียนภายในแหล่ง เลื่อมโทรม มีสูงกว่านักเรียนนอกแหล่ง เลื่อมโทรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนลักษณะด้านแนวโน้มที่จะถอยหนี นักเรียนภายในแหล่ง เลื่อมโทรมมีสูงกว่านักเรียนหญิงนอกแหล่ง เลื่อมโทรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนในลักษณะด้านมาตรฐานสังคม ความสัมพันธ์ในครอบครัว ความสัมพันธ์กับเพื่อน นักเรียนหญิงนอกแหล่ง เลื่อมโทรมมีสูงกว่านักเรียนภายในแหล่ง เลื่อมโทรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (ตาราง 10)

✓ 7. การเปรียบเทียบลักษณะบุคลิกภาพระหว่างนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย เพศชาย ที่มีถิ่นที่อยู่อาศัยภายในแหล่งเสื่อมโทรมและนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย เพศชาย ที่มีถิ่นที่อยู่อาศัยภายนอกแหล่งเสื่อมโทรม แขวงคลองเตย พบว่า ในลักษณะด้านการมองเห็นคุณค่าของตนเอง แนวโน้มที่จะถอยหนีจากการทางประสาธ ความสัมพันธ์ในโรงเรียน นักเรียนหญิงที่มีถิ่นที่อยู่อาศัยภายในแหล่งเสื่อมโทรม มีสูงกว่านักเรียนชายที่มีถิ่นที่อยู่อาศัยภายนอกแหล่งเสื่อมโทรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนลักษณะด้านความสัมพันธ์ในครอบครัว นักเรียนชายที่มีถิ่นที่อยู่อาศัยนอกแหล่งเสื่อมโทรมมีสูงกว่านักเรียนหญิงที่อยู่ภายในแหล่งเสื่อมโทรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ตาราง 11)

✓ 8. การเปรียบเทียบลักษณะบุคลิกภาพระหว่างนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย เพศชาย และเพศหญิง ภายในแขวงคลองเตย พบว่า ลักษณะบุคลิกภาพด้านความรู้สึกอิสระในตนเอง และแนวโน้มที่จะต่อต้านสังคมนั้น นักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย เพศชาย มีสูงกว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย เพศหญิง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนในลักษณะด้านมาตรฐานสังคม ความสัมพันธ์กับชุมชน นักเรียนหญิงมีสูงกว่านักเรียนชาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนลักษณะด้านอื่น ๆ ไม่มีความแตกต่างกันในระหว่างเพศชายและเพศหญิง (ตาราง 12)

อภิปรายผล

* 1. ลักษณะบุคลิกภาพด้านความสำราใจในตนเอง หมายถึง การที่บุคคลทำอะไรได้ด้วยตนเอง เป็นอิสระจากผู้อื่น มีความมั่นคงทางอารมณ์ และรับผิดชอบพฤติกรรมกระทำของตนเอง พบว่าเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1 คือ สิ่งแวดล้อมที่แตกต่างกันมีอิทธิพลต่อลักษณะบุคลิกภาพด้านนี้ โดยที่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ที่มีถิ่นที่อยู่อาศัย ภายนอกแหล่งเสื่อมโทรม แขวงคลองเตย จะมีลักษณะบุคลิกภาพด้านนี้สูงกว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลายที่มีถิ่นที่อยู่อาศัยภายในแหล่งเสื่อมโทรม แขวงคลองเตย ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษา ในบุคลิกภาพด้านความสัมพันธ์กับครอบครัว ซึ่งหมายถึง บุคคลที่รู้สึกว่าได้รับความรัก และการปฏิบัติอย่างดีจากบ้าน มีความรู้สึกปลอดภัย และมั่นใจในตนเองในการสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ๆ ในบ้าน ที่ได้พบว่าเป็นไปตามสมมติฐาน

ข้อที่ 1 เช่นกัน โดยที่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ที่มีถิ่นที่อยู่อาศัยภายนอกแหล่งเสื่อมโทรม มีสูงกว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ที่มีถิ่นที่อยู่อาศัยภายในแหล่งเสื่อมโทรม แยกแยะเอง แต่ ผลที่ปรากฏเป็นนี้ ผู้ศึกษาคิดว่าในสภาพสิ่งแวดล้อมภายนอกแหล่งเสื่อมโทรม ซึ่งมีสภาพความสับสน ในครอบครัว พ่อ แม่ ลูก มีโอกาสใกล้ชิด มีเวลาให้กันและกันมากกว่าครอบครัวในแหล่งเสื่อมโทรม ที่ พ่อ แม่ ต้องทำมาหากิน ไม่มีเวลาให้ลูกเท่าที่ควร จึงเป็นผลให้เด็กที่มาจากสภาพครอบครัวที่มีความสัมพันธ์กันดี มีความศรัทธาในตนเองสูงกว่าเด็กที่มาจากสภาพความสับสนในครอบครัวต่ำ ซึ่ง ตรงกับ นวลศิริ เปาโรหิตย์ (นวลศิริ เปาโรหิตย์ 2515 : 160 - 167) ที่ว่า บรรยากาศ ของบ้านเป็นส่วนสำคัญของการพัฒนาการเด็ก เด็กที่มีความสัมพันธ์กับพ่อแม่ดี มักมีความมั่นคงทาง อารมณ์ดี มีสุขภาพจิตที่ดีกว่าเด็กที่มีความสัมพันธ์กับครอบครัวไม่ดี

2. ในลักษณะบุคลิกภาพด้านการมองเห็นคุณค่าแห่งตน และด้านความสัมพันธ์ในโรงเรียน ผลการศึกษาพบว่าเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1 ว่า สภาพสิ่งแวดล้อมมีอิทธิพลที่แตกต่างกัน โดยพบว่า ลักษณะด้านการมองเห็นคุณค่าแห่งตน หมายถึง การที่บุคคลเป็นที่ยอมรับของผู้อื่น มีความประทับใจ ในความสามารถ และมีเหตุผลของตนเอง มีความรู้สึกว่ามีค่า ตรงกับบุคลิกภาพด้านความสัมพันธ์ ในโรงเรียน หมายถึง บุคคลที่รู้สึกว่าได้ได้รับความรักจากครู มีความสุขในการอยู่ร่วมกับเพื่อนนักเรียน รู้สึกว่างานในโรงเรียนเหมาะสมกับความสนใจ และวุฒิภาวะของตน รวมถึงการมีสัมพันธภาพที่ดีใน โรงเรียน ซึ่งทั้งสองลักษณะนี้พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ที่มีถิ่นที่อยู่อาศัยภายใน แหล่งเสื่อมโทรม มีสูงกว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาที่มีถิ่นที่อยู่อาศัยภายนอกแหล่งเสื่อมโทรม ผู้ศึกษา คิดว่าสาเหตุมาจากข้อมูลที่ได้จากการศึกษาที่ว่า นักเรียนที่มีถิ่นที่อยู่อาศัยภายในแหล่งเสื่อมโทรม มีความสัมพันธ์ในครอบครัวต่ำกว่านักเรียนที่มีถิ่นที่อยู่อาศัยภายนอกแหล่งเสื่อมโทรม และเป็นที่ทราบดี กันอยู่แล้ว สภาพแวดล้อมในแหล่งเสื่อมโทรมนั้นแออัด ขาดสุขลักษณะ ไม่มีระเบียบ ประกอบด้วย ครอบครัวที่มีฐานะยากจน เป็นเหตุให้เด็กนักเรียนในแหล่งเสื่อมโทรม มีความรู้สึกว่ามีปมด้อย ในด้านฐานะทางสังคม จึงพยายามแสวงหาปมเด่น โดยทำตนให้เป็นที่ยอมรับของบุคคลอื่น ๆ คิดว่า ตนมีความสามารถ มีเหตุผลของตนเอง และพยายามหาสิ่งทดแทนความอบอุ่นที่ไม่ได้รับจากครอบครัว อย่างเต็มที่ โดยการแสวงหาความรักจากครู และเพื่อนนักเรียนในโรงเรียนแทน จากบทความของ แพทย์หญิง คุณหญิง ลูภา มาลากุล ณ อรุณยา ที่เขียนในหนังสือจิตวิทยาพื้นฐานเพื่อการแนะแนว

ของสมาคมแนะแนวแห่งประเทศไทย (สมาคมแนะแนวแห่งประเทศไทย 2523 : 52) ว่า
โรงเรียนและครูมีอิทธิพลต่อพัฒนาการของเด็ก ครูเป็นตัวแทนของพ่อแม่ในโรงเรียน เด็กที่ครอบครัวยุ
ไม่เป็นสุข มักมีปมด้อย พอใจจะอยู่ใกล้เพื่อนที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน เป็นการทดแทนในสิ่งที่ขาดอยู่

3. ในลักษณะบุคลิกภาพด้านแนวโน้มที่จะถอยหนี และด้านอาการทางประสาท นั้นเป็นไปตาม
ตามสมมติฐานข้อที่ 1 คือ สภาพสิ่งแวดล้อมที่แตกต่างกันมีผลต่อลักษณะบุคลิกภาพ ซึ่งลักษณะทั้งสอง
ลักษณะ เป็นลักษณะที่ไร้พึงประสงค์ ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลายที่มี
ถิ่นที่อยู่อาศัยภายในแหล่งเสื่อมโทรม จะมีลักษณะบุคลิกภาพในสองด้านนี้สูงกว่านักเรียนชั้นประถมศึกษา
ตอนปลายที่มีถิ่นที่อยู่อาศัยภายนอกแหล่งเสื่อมโทรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งหมายถึง
การที่เด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ที่มีถิ่นที่อยู่อาศัยภายในแหล่งเสื่อมโทรม แหวงคลองเตย
มีบุคลิกภาพด้านการใช้ความคิดคำนึงของตนเอง สร้างความสุข แทนที่จะเผชิญกับความเป็นจริง
ไวต่อความรู้สึก อ่อนไหว จ้าเหว่ หมกมุ่นกับตัวเองสูง และมีอาการของบุคคลที่ได้รับการความทรมาน
อย่างผิดปกติทางร่างกายด้านใดด้านหนึ่งหรือหลายด้าน เช่น การเบื่ออาหาร การกระตุกของตา
นอนไม่หลับ อ่อนเพลีย บุคคลประเภทนี้อาจจะแสดงความขัดแย้งทางอารมณ์ออกมาโดยอาการทาง
ร่างกาย สูงกว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลายที่มีถิ่นที่อยู่อาศัยภายนอกแหล่งเสื่อมโทรม แหวง
คลองเตย สาเหตุน่าสนใจมาจากสภาพแวดล้อมในแหล่งเสื่อมโทรมมีผลบีบคั้นทางอารมณ์ของเด็ก
ทำให้เด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ที่อาศัยอยู่ในแหล่งเสื่อมโทรม ได้รับความกดดัน ทำให้
มีลักษณะเป็นบุคคลที่มีสุขภาพจิตไม่ดี มีปัญหาในการปรับตัว และมีอาการทางประสาทสูงกว่าเด็กที่อยู่
ภายนอกแหล่งเสื่อมโทรม ซึ่งมีสภาพแวดล้อมทางสังคมดีกว่า มีความอบอุ่นในครอบครัวสูงกว่า
ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของ อานนท์ อาภาภิรม (อานนท์ อาภาภิรม 2517 : 65 - 66)
ที่ว่า สภาพสิ่งแวดล้อมในแหล่งเสื่อมโทรม ก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ทั้งในด้านเศรษฐกิจและสังคม
เด็กส่วนใหญ่จะถูกปล่อยปละละเลย เด็กไม่ได้รับความอบอุ่น และขาดการอบรมเลี้ยงดูอย่างดีพอ
ทำให้เกิดปัญหาด้านสุขภาพจิตของเด็กไม่ดี

4. ในลักษณะด้านมาตรฐานสังคม ซึ่งหมายถึง การที่บุคคลเคารพสิทธิของผู้อื่น และ
เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม มีความเข้าใจความผิดถูกทางสังคม ในลักษณะด้านนี้เป็นไปตามสมมติฐาน

ข้อที่ 1 และสมมติฐานข้อที่ 2 คือ สภาพแวดล้อมที่แตกต่างกันมีผลต่อลักษณะบุคลิกภาพ และความแตกต่างในด้านเพศ มีผลต่อบุคลิกภาพด้านนี้เช่นกัน คือ สภาพแวดล้อมภายนอกแหล่งเสื่อมโทรม มีผลทำให้บุคลิกภาพด้านนี้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลายที่อาศัยอยู่ภายนอกแหล่งเสื่อมโทรม สูงกว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย เพศหญิง ที่มีบุคลิกภาพด้านมาตรฐานสังคมสูงกว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย เพศชาย อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 ผลการศึกษาในด้านนี้อาจมีสาเหตุมาจากสภาพสิ่งแวดล้อมภายนอกแหล่งเสื่อมโทรม มีระเบียบกฎเกณฑ์ทางสังคมมากกว่า สภาพสิ่งแวดล้อมภายในแหล่งเสื่อมโทรม สภาพครอบครัวมีความสัมพันธ์กันดีกว่า บิดามารดามีเวลาอบรมดูแลบุตรมากกว่าครอบครัวที่อยู่ในแหล่งเสื่อมโทรม ทำให้เด็กที่มาจากสภาพสิ่งแวดล้อมภายนอกแหล่งเสื่อมโทรม มีการปรับตัวในด้านสังคม ด้านมาตรฐานสังคม ดีกว่าเด็กนักเรียนที่มีถิ่นที่อยู่อาศัยภายในแหล่งเสื่อมโทรม และการที่เพศมีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพด้านนี้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย เด็กมีอายุ 10 - 12 ปีนั้น เด็กหญิงมีการพัฒนาการด้านต่าง ๆ สูงกว่าเด็กชาย จึงทำให้เด็กชั้นประถมศึกษาตอนปลาย เพศหญิง มีลักษณะบุคลิกภาพด้านมาตรฐานสังคมสูงกว่าเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย เพศชาย ซึ่งตรงกับความเห็นของ ลุฬัตรา ลุฬภาพ (ลุฬัตรา ลุฬภาพ 2520 : 41 - 42) ว่าในวัยเด็กตอนปลาย เด็กหญิงจะโตเร็วกว่าเด็กชายประมาณสองปี ทำให้มีความแตกต่างกันในด้านการพัฒนาการด้านอารมณ์และสังคม

5. บุคลิกภาพด้านแนวโน้มที่จะต่อต้านสังคม เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1 และข้อที่ 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ สภาพแวดล้อมในแหล่งเสื่อมโทรม มีผลทำให้บุคลิกภาพด้านนี้ของเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ที่มีถิ่นที่อยู่อาศัยในแหล่งเสื่อมโทรมสูงกว่านักเรียนที่มีถิ่นที่อยู่ด้วย นอกแหล่งเสื่อมโทรม และความแตกต่างระหว่างเพศก็มีผลต่อความแตกต่างในบุคลิกภาพด้านนี้ คือ นักเรียนชายจะมีแนวโน้มที่จะต่อต้านสังคมสูงกว่านักเรียนหญิง แนวโน้มที่จะต่อต้านสังคม คือ การที่บุคคลชอบทะเลาะวิวาท ดื้อดึง และชอบทำลาย เป็นผู้มองความต้องการของตนเองในรูปของการทำลายหรือไม่ยุติธรรมต่อผู้อื่น นั้นมีสาเหตุจากสภาพสิ่งแวดล้อมในแหล่งเสื่อมโทรม ซึ่งมีสภาพบ้านเมืองแออัด ขาดสุขอนามัย ขาดระเบียบ และประกอบด้วยประชาชนในแหล่งเสื่อมโทรม ส่วนใหญ่มีฐานะยากจน ภาวะการต่าง ๆ ในแหล่งเสื่อมโทรม ก่อให้เกิด

ภาวะไม่ปกติอยู่ภายในครอบครัว ซึ่ง พรณี อุทัย (พรณี อุทัย 2522 : 112, 232 - 234) พบว่า พ่อแม่ที่อยู่ในครอบครัวที่มีฐานะเศรษฐกิจต่ำทำให้เด็กพัฒนาความก้าวร้าว โมโห ชื่นมาจะเอะอะ ไร้วาย ชอบต่อต้านทำลายมากกว่า เด็กที่มาจากครอบครัวชั้นกลาง และเด็กชาย ในวัยที่กำลังเรียนระดับประถมศึกษาตอนปลาย เด็กชายชอบเล่นรุนแรง และมีลักษณะก้าวร้าว มากกว่าเด็กหญิง

6. บุคลิกภาพด้านความรู้สึกอิสระในตนเอง หมายถึง บุคคลได้รับอนุญาตให้มีส่วนร่วม ในการแสดงเหตุผล ตัดสินใจในการกระทำและวางแผนชีวิตของตนเอง รวมทั้งเสรีภาพในการ เลือกคบเพื่อนและการใช้จ่าย เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2 คือ ความแตกต่างระหว่างเพศมีผลต่อ ความแตกต่างของบุคลิกภาพด้านนี้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 กล่าวคือ นักเรียนชั้น ประถมศึกษาตอนปลาย เพศชาย มีความรู้สึกอิสระในตนเองสูงกว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย เพศหญิง ทั้งนี้เพราะในสังคมไทย มีการอบรมสั่งสอนให้เด็กผู้หญิงมีความอ่อนน้อม ถ่อมตน ทำตาม ผู้ใหญ่ และให้อยู่ในโอวาทของพ่อแม่ และอยู่ในกฎเกณฑ์ของสังคมมากกว่าเด็กชาย

7. บุคลิกภาพในด้านความสัมพันธ์กับผู้อื่น หมายถึง การที่บุคคลสามารถอยู่ร่วมกับ เพื่อนบ้านได้อย่างมีความสุข มีส่วนร่วมในการปรับปรุงชุมชนของตน สามารถกลมกลืนกับคนแปลกหน้า มีความพอใจในกฎเกณฑ์และสวัสดิการของชุมชน เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2 คือ ความแตกต่าง ในด้านเพศ มีผลต่อความแตกต่างของบุคลิกภาพในด้านนี้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย เพศชาย มีบุคลิกภาพด้านนี้สูงกว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย เพศชาย สาเหตุมานะมาจากในระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย เด็กหญิงจะเริ่มย่างเข้าสู่วัยรุ่น มีการพัฒนาการด้านร่างกายเปลี่ยนแปลงไป ในขณะที่เด็กชายยังคงพัฒนาการช้ากว่าเด็กหญิง ทำให้เด็กหญิงมีการพัฒนาการตัวร่างกายแตกต่างไปจากเด็กชายในวัยเดียวกัน

8. บุคลิกภาพด้านความรู้สึกเป็นเจ้าของ และด้านทักษะทางสังคมนั้นไม่เป็นไปตาม สมมติฐานที่ตั้งไว้ทั้งสองข้อ กล่าวคือ ความแตกต่างในด้านสิ่งแวดล้อมและความแตกต่างในด้านเพศ ไม่ส่งผลต่อบุคลิกภาพทั้งสองด้านนี้ ทั้งนี้สาเหตุเป็นเพราะเด็กในวัยระดับประถมศึกษาตอนปลาย เด็กยังคงเข้าร่วมกลุ่มกันโดยไม่จำกัดความแตกต่างระหว่างเพศ ต้องการการยอมรับจากกลุ่ม

มีความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มเพื่อน และยังไม่แยกตัวออกจากครอบครัวโดยตรง ยังคงพึ่งพาพ่อแม่ ในบางโอกาส ไม่ว่าสภาพสิ่งแวดล้อมในแหล่งเสื่อมโทรม หรือสภาพแวดล้อมนอกแหล่งเสื่อมโทรม เด็กในระดับประถมศึกษาตอนปลายก็คงมีความรู้สึกเป็นเจ้าของและทักษะทางสังคม ไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ด้านการวิจัย

1.1 ในเรื่องกลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ มีปัญหาในด้านการสำรวจถิ่นที่อยู่ อาศัยระหว่างสภาพถิ่นที่อยู่ในแหล่งเสื่อมโทรม และนอกแหล่งเสื่อมโทรม ทั้งนี้เพราะสภาพแวดล้อม ในแขวงคลองเตย มีอาณาเขตกว้างขวางยากแก่การจำแนกว่าส่วนใดเป็นส่วนในแหล่งเสื่อมโทรม และภายนอกแหล่งเสื่อมโทรม จึงต้องใช้การกำหนดจากทะเบียนบ้าน ซึ่งกำหนดโดยที่ว่าการ แขวงคลองเตย สำหรับในการศึกษาครั้งต่อไป ควรเจาะจงกลุ่มตัวอย่าง เพื่อง่ายต่อการศึกษา

1.2 ด้านแบบทดสอบบุคลิกภาพที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นแบบทดสอบที่อาศัยความสามารถในการอ่าน การใช้ภาษาของเด็ก ซึ่งเด็กที่เรียนในโรงเรียนที่อยู่ภายในแหล่งเสื่อมโทรม อาจมีข้อยุ่งยากในการใช้แบบทดสอบนี้มากกว่าเด็กที่ เรียนในโรงเรียนที่มีต้นที่ตั้งนอกแหล่งเสื่อมโทรม

1.3 การใช้เวลาในการทำแบบทดสอบของกลุ่มตัวอย่าง ถ้าจะให้ เป็นผลดีควรแบ่ง ออกเป็นตอน ๆ ประมาณ 3 - 4 ตอน เพื่อให้แต่ละตอนใช้เวลาเพียง 10 - 15 นาที ไม่ให้ ทำให้ทั้งฉบับ ซึ่งต้องเสียเวลาประมาณ 45 นาที เป็นอย่างน้อย ซึ่งจะทำให้ไม่ได้แบบทดสอบที่สมบูรณ์ เนื่องจากผู้ทดสอบเกิดความเบื่อหน่ายในการทำ

2. ด้านการศึกษา

2.1 จากผลการศึกษาครั้งนี้ ครูหรือผู้เกี่ยวข้องกับผู้เรียนในแหล่งเสื่อมโทรมจะได้ นำมาใช้พิจารณาในการพัฒนาบุคลิกภาพของเด็กเหล่านั้น ในบุคลิกภาพบางด้านที่ไม่พึงประสงค์ เช่น แนวโน้มที่จะถอยหนี อารมณ์ทางประสาท แนวโน้มจะต่อต้านสังคม ให้ลดต่ำลงโดยสติกิจกรรมเพื่อ พัฒนาบุคลิกภาพเด็ก ให้มีความกล้าแสดงออก รู้ความจริง มีสุขภาพจิตที่ดีขึ้น

2.2 ผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ทำให้ทราบว่าสภาพสิ่งแวดล้อมมีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพของเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลายมาก ครูแนะแนวในโรงเรียนระดับประถมควรได้จัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อเป็นการส่งเสริมและพัฒนาบุคลิกภาพของนักเรียนที่มาจากสภาพสิ่งแวดล้อมที่ต่างกัน ชาติให้เด็กได้เรียนรู้กฎเกณฑ์ทางสังคม รู้จักการใช้เวลาว่างให้มีประโยชน์ ฯลฯ

2.3 ผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเยาวชนในแหล่งเสื่อมโทรมอาจนำข้อมูลที่ได้มาใช้ในการพิจารณาในการที่จะจัดหากิจกรรมเพื่อพัฒนาเยาวชนในแหล่งเสื่อมโทรมได้ต่อไป เช่น ควรมีการจัดสภาพของชุมชนให้ที่พักผ่อน ที่เล่นของเด็กมากขึ้น เพื่อเปิดโอกาสให้เด็กได้มีทางออกที่ดี มีการพัฒนาทางสังคมกับเด็กในวัยเดียวกัน และส่งเสริมด้านสุขภาพอนามัยของเด็กด้วย

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมลรัตน์ หล้ารุ่งงษ์ เฝ้าพิทักษ์ในโรงเรียน ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2524, 307 หน้า
- จรัส คงสืบชาติ การสร้างแบบทดสอบบุคลิกภาพสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา ในภาคตะวันออก
เสียงเหนือของประเทศไทย วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2523,
180 หน้า วัสดุสำเนา
- จินตนา ๓ สังขยา การสร้างแบบทดสอบบุคลิกภาพสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาในภาคกลาง
ของประเทศไทย วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2523, 164 หน้า
วัสดุสำเนา
- จำเริญ ช่างโฮตี ในแบบหนึ่งของการสำรวจบุคคลิกภาพ" วารสารแนะแนว 9(35) :
47 - 54 ตุลาคม - พฤศจิกายน 2517
- จรี กาหิ การศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพและความสามารถในการปรับตัวในโรงเรียนของ
นักเรียนที่มาจาครอบครัวชั้นกลางและชั้นต่ำ วิทยานิพนธ์ ศ.บ. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2512, 90 หน้า วัสดุสำเนา
- เชิงซ้าย เหล่าหล้า สังคมวิทยาเมือง แพร่พิทยา กรุงเทพฯ 2520, 267 หน้า
- ดวงเดือน ไชยคำ บุคลิกลักษณะของนักเรียนชั้นมัธยมที่มีเพื่อนมากที่สุด และไม่มียุติเพื่อน
วิทยานิพนธ์ ศ.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2513, 71 หน้า วัสดุสำเนา,
- เดโช ถ้วนานนท์ ปทานุกรมจิตวิทยา โอเดียนสโตร์ กรุงเทพฯ 2520, 340 หน้า .
- นวลศิริ เปาโรหิตย์ จิตวิทยาพัฒนาการ มหาวิทยาลัยรามคำแหง 2515, 288 หน้า .
- นราวัลย์ กลินธุ์มานะวาท การสร้างแบบทดสอบบุคลิกภาพสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา
ในภาคเหนือของประเทศไทย วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2523,
159 หน้า วัสดุสำเนา
- นภา นิธยาพน การปรับตัวและบุคลิกภาพจิตวิทยาเพื่อการศึกษาและชีวิต สำนึกวิชาการพิมพ์,
กรุงเทพฯ 2520, 276 หน้า

- บรรพต วีระสัถย์ สังคมวิทยา มนุษยวิทยา มหาวิทยาลัยรามคำแหง กรุงเทพฯ 2520, 448 หน้า
- บุญล้นอง ไกรเนตร การเปรียบเทียบบุคลิกภาพด้านความต้องการระหว่างผู้ศึกษาวิชาชีวเคมีและ
วิชาชีววิทยา วิทยานิพนธ์ กค.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2515,
 136 หน้า อัดสำเนา
- ประชากรคำลัดร์, สลักปณิ เอกสารเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ปี 2523 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 กรุงเทพฯ 2523, เอกสารโรเนียว
- ประสิทธิ์ รัตนากกร "รายการใจเขาใจเรา" วิทยุสารประจำวันผู้ช่วยข่าวกรมประชาสัมพันธ์
 ปีที่ 3 เล่มที่ 155 7 มิถุนายน 2524 เอกสารโรเนียว.
- พรรณี ภูภัย จิตวิทยาการเรียนการสอน มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2522, 266 หน้า.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์ ลักษณะบุคลิกภาพและผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาในลุ่มกลาง
และลุ่มภูมิภาค วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2517, 108 หน้า อัดสำเนา
- พูนผล สุวรรณพัฒน์ การศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพของเด็กรุ่นแรกเรียนในเมืองหลวงและเด็กรุ่นแรกเรียน
ในต่างจังหวัด วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2512, 141 หน้า อัดสำเนา
- ไพฑูริย์ ย่างเรียน สารานุกรมศัพท์ทางสังคมวิทยา แพทย์วิทยา กรุงเทพฯ 2516, 200 หน้า
"การให้การศึกษาแก่เด็กในย่านแหล่งเสื่อมโทรมคลองเตย" พัฒนาบริหารศาสตร์
 15 : 218 - 327 กรกฎาคม 2518
- มณี ไชยภักดิ์ การประเมินบุคลิกภาพของผู้กระทำผิดวัยหนุ่มตามแบบ ซีพีโอ วิทยานิพนธ์ ค.ม.
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2521, 99 หน้า อัดสำเนา
- รวมน้ำใจ ชุ่มเย็นคลองเตย, ตันย์ แถลงการณ์ศูนย์รวมน้ำใจชุ่มเย็นคลองเตย 2522, ไม่มีเลขหน้า
 เอกสารโรเนียว
- ละออ พงษ์พานิช การศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพลักษณะที่ปรากฏในกลุ่มชนบางอาชีพ
 วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2511, 63 หน้า อัดสำเนา
- ล้วน ล้ายยศ และ อังคณา ล้ายยศ สถิติวิทยาทางการศึกษา วัฒนาพานิช 2522, 276 หน้า

คันล้นีย์ อธิระเรียบประภา การศึกษาเกณฑ์ปกติของลักษณะบุคลิกภาพของเด็กวัยรุ่นไทยในโรงเรียน

ลำริตา ในสังฆวัดพระนคร วิทยานิพนธ์ ศ.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2514, 162 หน้า

ฮัดล้าเนา

ลัมาคมณะแนวแห่งประเทศไทย จิตวิทยาพื้นฐานเพื่อการแนะแนว ลัมาคมณะแนวแห่งประเทศไทย ,
2523, 265 หน้า

ลัคมลังเตระหัท, กอง รายงานสำรวจปัญหาเยาวชนบริเวณแหล่งเสื่อมโทรม สำนักวลัลัดการลังคม
กรุงเทพฯ 2518, เวกลัารโรเนียว

ลัย้า ลัณฑัเอม จิตวิทยาในห้องเรียน โอเดียนลัโดร์ กรุงเทพฯ 2521, 186 หน้า .

ลัฟัดรา ลัภาพ ลัคมและวัฒนธรรมไทย ไทยวัฒนาพานิช กรุงเทพฯ 2520, 194 หน้า .

อานนัท อากาภิรม ลัคมลังคมและปัญหาลังคมไทย ไทยวัฒนาพานิช 2517, 150 หน้า

อาสัย เมรานนัท การลัสร้างแบบทลลอบบุคลิกภาพลัหรับนักเรียนชั้นประถมลัศึกษาในภาคใต้ของ
ประเทศไทย วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. มหาวิทยาลัยเกษตรลัลลลั 2523, 174 หน้า ฮัดล้าเนา

Calvin, S. Hall and Gardner Lindzey. Theory of Personality. New York,
John Wiley and Sons, Inc., 1959. 572 p.

Clinard, Marshall B. Slum Are for People. Honolulu, The East West
Center Press, 1971. 396 p.

Cole, J.L. "The Relationship of Selected Personality Variables to
Academic Achievement of Average Aptitude Third Grade," The Journal
of Educational Research. 67(7) : 329 - 333, 1974.

Dinkmeyer, Don C. Child Development : The Emerging Self. New Delhi,
Prentice Hall of India Private Limited, 1967. 434 p.

Eysenk, H.J. "Personality in Primary School Children Part I," The
British Journal of Educational Psychology. 38 : 109 - 112, 1967.

Flaherty, Rita M. and Eileen Reutzell. "Personality Traits of High
Low Achievers in College," The Journal of Educational Research.
58 : 65 - 67, 1965.

Freud, Sigmund. An Outline of Psychoanalysis. New York, W.W. Norton
and Company, Inc., 1949. 127 p.

- Freud, Sigmund. "The Psychopathology of Everyday Life," Theories of Personality. John Willey and Son, Inc., 1967. 168 p.
- Gough, H.G. "Cross-Cultural Study of Achivement Motivation," Journal of Apply Psychology. 2(4) : 108 - 109, 1964.
- Hilgard, Ernest R. Introduction to Psychology. New York, Harcourt, Brace and World, Inc., 1962. 678 p.
- Hurlock, Elizabeth Bergner. Personality Development. Tokyo, McGraw-Hill Book Company, 1898. 503 p.
- Laquin, Aprodicio A. Slums and Community Revelopment. New York, The Free Press, 1968. 395 p.
- Marsh, H.M. Building Your Personality. New York, Prentice-Hall Inc., 1949. 294 p.
- Mathin, Arnald H. and F.A. Mendelsohn. "The Relation between Personality and Achievement Variables in the Elementary School," The Journal of Education Research. 58 : 43 - 45, 1965.
- Munsinger, Harry. Fundamentals of Child Development. New York, Halt, Rinehart and Winston, 1975. 592 p.
- Sahakian, William S. Psychology of Personality. Chicago, Illinois Rand McNally and Company, 1969. 504 p.
- Slum Upgrading Program. Slam Upgrading Office Bangkok, Thailand, 1980. 32 p.

ကမ္ဘာ့မင်း

ตัวอย่างคำถามและคำตอบบางส่วนของแบบทดสอบบุคลิกภาพนักเรียนชั้นประถมศึกษา
ที่นำมาจากแบบทดสอบบุคลิกภาพสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาในภาคกลางของประเทศไทย ซึ่ง
จินตนา ๗ สังขลา ได้แปลและดัดแปลงมาจากแบบทดสอบ California Test of Personality
form A.A.

คำสั่ง ข้อมูลต่อไปนี้เป็นเพียงการสำรวจบุคลิกภาพจะไม่มีคำตอบใดถูกหรือผิดอย่าง
แน่นอน ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้ โดยใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องคำตอบที่ตรงกับสภาพ
ความเป็นจริงของนักเรียนมากที่สุด

ข้อ	คำถาม	คำตอบ	
		ใช่	ไม่ใช่
<u>ด้านความศรัทธาในตนเอง</u>			
1	โดยปกติเมื่อนักเรียนลงมือทำงานแล้วจะทำต่อไปจนเสร็จ ใช่หรือไม่	✓	
1	โดยปกตินักเรียนมักจะเชื่อเรื่องที่เพื่อนบอก ใช่หรือไม่		✓
3	โดยปกติพ่อแม่และครูมักจะเป็นผู้คอยบอกให้นักเรียนทำงาน ใช่หรือไม่		✓
<u>ด้านการมอง เห็นคุณค่าของตนเอง</u>			
1	คนอื่น ๆ ตีต่อนักเรียน ใช่หรือไม่	✓	
2	เพื่อน ๆ เต็มใจช่วยเหลือนักเรียนเสมอ ใช่หรือไม่	✓	
3	โดยปกติเพื่อน ๆ มักแสดงว่าพวกเขารู้ดีกว่าตัวนักเรียน ใช่หรือไม่		✓
<u>ด้านความรู้สึกเป็นอิสระในตนเอง</u>			
1	นักเรียนมีเวลาเล่นอย่างเพียงพอ ใช่หรือไม่	✓	
2	นักเรียนมักจะถูกห้ามหรือกีดกันในการทำสิ่งต่าง ๆ ที่อยากจะทำ ใช่หรือไม่		✓
3	นักเรียนได้รับเงินสำหรับใช้จ่ายส่วนตัว ใช่หรือไม่	✓	

ข้อ	คำถาม	คำตอบ	
		ใช่	ไม่ใช่
	<u>ด้านความรู้สึกเป็นเจ้าของ</u>		
1	นักเรียนรู้สึกภาคภูมิใจในโรงเรียนของนักเรียน ใช่หรือไม่	✓	
2	เพื่อนที่สามารถเก็บความลับของนักเรียนได้นั้นหาได้ยาก ใช่หรือไม่		✓
3	เพื่อน ๆ มักชวนนักเรียนไปร่วมงานรื่นเริงด้วยเสมอ ใช่หรือไม่	✓	
	<u>ด้านแนวโน้มที่จะถอยหนี</u>		
1	นักเรียนไม่ชอบไปงานรื่นเริง ใช่หรือไม่	✓	
2	นักเรียนมักวิตกกังวลเกี่ยวกับเพื่อนหรืองานที่ทำ ใช่หรือไม่	✓	
3	คนอื่นมักโกงหรือทำไม่ดีต่อนักเรียน ใช่หรือไม่	✓	
	<u>ด้านอาการทางประสาท</u>		
1	นักเรียนมักจะฝันถึงบ่อย ๆ ใช่หรือไม่	✓	
2	นักเรียนมักชอบกัดเล็บ ใช่หรือไม่	✓	
3	นักเรียนทำงานเพียงครึ่งวันก็รู้สึกเหนื่อยแล้ว ใช่หรือไม่	✓	
	<u>ด้านมาตรฐานทางสังคม</u>		
1	การขัดแย้งคำสัญญาเป็นเรื่องธรรมดา ถ้านักเรียนคิดว่าครูไม่มีความยุติธรรม ใช่หรือไม่		✓
2	นักเรียนคิดว่าถ้ามีใครเก็บสิ่งของได้เขาควรมีสิทธิ์ที่จะเก็บเอาไว้หรือขายต่อ ใช่หรือไม่		✓
3	นักเรียนคิดว่าเด็กควรขออนุญาตพ่อแม่ในการทำสิ่งต่าง ๆ ใช่หรือไม่	✓	

ข้อ	คำถาม	คำตอบ	
		ใช่	ไม่ใช่
<u>ด้านทักษะทางสังคม</u>			
1	นักเรียนรู้สึกโมโหเมื่อตนเอง เล่นเกมส์แพ้ ใช่หรือไม่		✓
2	นักเรียนมักจะแสดงท่าที่เป็นมิตรกับคนที่นักเรียนไม่ชอบ ใช่หรือไม่	✓	
3	นักเรียนคุยกับเพื่อนใหม่ที่โรงเรียนได้ ใช่หรือไม่	✓	
<u>ด้านแนวโน้มที่จะต่อต้านสังคม</u>			
1	นักเรียนมักจะฉุนให้เพื่อน ๆ ท้าในสิ่งที่เขาไม่ชอบทำ ใช่หรือไม่	✓	
2	บางครั้งนักเรียนรังแกเพื่อน ๆ ที่ตัวเล็กกว่า ใช่หรือไม่	✓	
3	เพื่อนในชั้นจะมีเรื่องทะเลาะกับนักเรียนบ่อย ๆ ใช่หรือไม่	✓	
<u>ด้านความสัมพันธ์ในครอบครัว</u>			
1	นักเรียนรักพ่อแม่เท่ากัน ใช่หรือไม่	✓	
2	บางครั้งนักเรียนรู้สึกอยากหนีออกจากบ้าน ใช่หรือไม่		✓
3	นักเรียนรู้สึกว่าไม่มีใครที่บ้านรักนักเรียนเลย ใช่หรือไม่		✓
<u>ด้านความสัมพันธ์ในโรงเรียน</u>			
1	นักเรียนคิดว่าตัวเองมีความลွ่ดที่จะทำสิ่งที่ดีให้แก่เพื่อน ๆ ใช่หรือไม่	✓	
2	เพื่อนร่วมโรงเรียนคิดว่านักเรียนเป็นเพื่อนที่ดีต่อพวกเขา ใช่หรือไม่	✓	
3	นักเรียนรู้สึกว่าครูบางคนลงใจที่จะแกล้งนักเรียน ใช่หรือไม่		✓
<u>ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน</u>			
1	นักเรียนมักจะไปขโมยสถานที่น่าสนใจใกล้ ๆ บ้าน ใช่หรือไม่	✓	
2	บางครั้งนักเรียนให้ความช่วยเหลือแก่ผู้อื่น ใช่หรือไม่	✓	
3	นักเรียนไม่ชอบคนหลายคนที่อยู่ใกล้บ้านของนักเรียน ใช่หรือไม่		✓

การเปรียบเทียบบุคลิกภาพนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ที่มีถิ่นที่อยู่อาศัยภายในและภายนอก

แหล่งเสื่อมโทรม แขวงคลองเตย

บทคัดย่อ

ชื่องาน

รื่องวิชา สังคมศึกษา

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

เมษายน 2525

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบลักษณะบุคลิกภาพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ที่อาศัยอยู่ในและนอกแหล่งเสื่อมโทรมแขวงคลองเตย โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ที่มีถิ่นที่อยู่อาศัยภายในแหล่งเสื่อมโทรมคลองเตย 255 คน และภายนอกแหล่งเสื่อมโทรม 261 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้านี้ ใช้แบบทดสอบบุคลิกภาพ California Test of Personality Form AA (CTP) ซึ่งได้แปล ปรับปรุง และเรียบเรียงเป็นภาษาไทย โดยวัดลักษณะบุคลิกภาพด้านความเคร่งครัดในตนเอง การมองเห็นคุณค่าของตนเอง ความรู้สึกอิสระในตนเอง ความรู้สึกเป็นเจ้าของ แนวโน้มที่จะถอยหนี อาการทางประสาท มาตรฐานสังคม ทักษะทางสังคม แนวโน้มที่จะต่อต้านสังคม ความสัมพันธ์ในครอบครัว ความสัมพันธ์ในโรงเรียน และความสัมพันธ์กับชุมชน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลใช้ t-test

✓ ผลของการศึกษาที่สำคัญ พบว่า

1. นักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลายที่มีถิ่นที่อยู่อาศัยภายในแหล่งเสื่อมโทรมคลองเตย มีลักษณะบุคลิกภาพด้านการมองเห็นคุณค่าของตนเอง แนวโน้มที่จะถอยหนี อาการทางประสาท และแนวโน้มที่จะต่อต้านสังคม สูงกว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลายที่มีถิ่นที่อยู่อาศัยภายนอกแหล่งเสื่อมโทรม แต่มีลักษณะบุคลิกภาพด้านความเคร่งครัดในตนเอง มาตรฐานสังคม และความสัมพันธ์ในครอบครัวต่ำกว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ที่มีถิ่นที่อยู่อาศัยภายนอกแหล่งเสื่อมโทรม

2. นักเรียนชายและหญิงมีบุคลิกภาพในแต่ละด้านแตกต่างกัน กล่าวคือ นักเรียนชายมีลักษณะบุคลิกภาพด้านความรู้สึกอิสระในตนเอง แนวโน้มที่จะต่อต้านสังคมสูงกว่านักเรียนหญิง แต่นักเรียนหญิงมีลักษณะบุคลิกภาพด้านมาตรฐานสังคม และความสัมพันธ์กับชุมชนสูงกว่านักเรียนชาย

A COMPARATIVE STUDY OF THE PERSONALITY OF THE ELEMENTARY STUDENT
BETWEEN IN AND OUT OF SLUM AT KLONGTEOY AREA

AN ABSTRACT

BY

RUNGTIWA JANTANOPSIRI

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree
at Srinakharinwirot University

April 1982

The purpose of this study was to compare the personality of the elementary student between in and out of Slum at Klongteoy Area. The subjects were 255 students in Slum Klongteoy and 261 students out of slum Klongteoy.

The instrument was the California Test of Personality Form AA (CTP) that translated and improved in Thai. This questionnaire was designed to measure the personality was as follows: self reliance, sense of personal worth, sense of personal freedom, feeling of belonging, withdrawing tendencies, nervous symptoms, social standards, social skills, anti-social tendencies, family relations, school relation and community relations. Statistical analysis was t-test.

The major results were as follows:-

1. The elementary students in Slum Klongteoy show the personality significantly higher than the Elementary students out of Slum Klongteoy in sense of personal worth, withdrawing tendencies, nervous symptoms and anti-social tendencies, but show the personality significantly lower than the Elementary students out of slum Klongteoy in sense of self-reliance, social standards and family relations.

2. The elementary students between boys and girls show the personality significantly difference; meanwhile boys show the personality significantly higher than girls in sense of personal freedom, anti-social tendencies, but boys show the personality significantly lower than girls in sense of social standards and community relations.